Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 10 (113)
7 ΔΕΚΕΜ. 1940

„Χαῖρε δι' ἧς ἐγείρονται τρόπαια"

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 10 — 7 Δεκεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ ('Εσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας			1
Ἀμερικῆς Δολ.			6
Αἰγύπτου Λίρ.			1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνετε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

Ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ

Ἀπὸ ἕνα ὡραιότατο ποίημα τοῦ συνεργάτου μας κ. Κ. Καλαντζῆ ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι χαρακτηριστικώτερα σημεῖα:

Βροντὲς κι' ἀστράματα.
Οὐράνια θάματα.
Παντοῦ ἀκούγεται ὅπλων κλαγγή.
Αἵματα, Κρίνοι.
Βαρβάρων θρῆνοι.
Σκεπάζουν τώρα ὅλη τὴ γῆ.

Ὢ Θερμοπύλες!
Ἀνοῖχτε τὶς πύλες.
Κι' ὢ Μαραθώνα Σὺ ξακουστέ.
Ἄξιά σου ταίρια,
Ὁλόλαμπρα ἀστέρια.
Σὲ σένα στέκουν κοντὰ τρανέ.

Μάνα μου Ἑλλάδα!
Κράτα τὴ δάδα.
Καὶ φῶτα πάλι τυφλοὺς λαούς.
Ψηφιὰ ἀπ' τὸν Ἥλιο
Σὺ τ' ἀντιστύλιο!
Μιλᾶν γιὰ σένα στοὺς οὐρανούς.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΣΤΟΥΣ ΗΡΩΑΣ ΜΑΣ

Τῶν ἀηδονιῶν τὸ λάλημα
τῶν λουλουδιῶν τὸ μῦρο,
σκορπίστηκαν τριγύρω
στ' ὡραῖο σας κορμί.

Κι' ἡ δόξα σᾶς στεφάνωσε
μ' ἀμάραντα στεφάνια
κι' ἀπάνω στὰ οὐράνια
σᾶς ὑψῶσ' ἡ τιμή.

Λεβέντες καὶ ἁγνὲς ψυχὲς
χωρὶς κακία καὶ φθόνο
γιὰ τὴν Πατρίδα μόνο
νοιώσατε τὴ ζωή.

Κι' ἤρθατε μ' ὄνειρο, γι' αὐτὴ
τὸ αἷμα σας νὰ χύσετε
κοντὰ σ' αὐτὴν ν' ἀφήσετε
καὶ στὴν στερνὴ πνοή.

Σημ. Σ.—Τὸ ποίημα αὐτὸ μᾶς ἀπεστάλη ὑπὸ συναγωνιστοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ στράτευμα (Τ.Τ. 652 — Σ. 12. ΜΕΑ), ἀπηγγέλθη δὲ εἰς συγκινητικὴν ἑορτὴν ποὺ ἔγινε — ὅπως μᾶς γράφει — ἐπὶ τῇ καταλήψει τῆς Κορυτσᾶς, σ' ἕνα μικρὸ χωριὸ τοῦ Μετώπου.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ

Μεγάλε! Στὴν ὁλόφωτην Ἑλληνικὴ καρδιά σου
πόση λατρεία ἔκλεισες γιὰ τὴν τρανὴ Μητέρα!
Μᾶς πῆρες ἀπ' τὰ τρίσβαθα, μᾶς ὕψωσες παιδιά σου
καὶ μᾶς ἐχάρισες τὸ φῶς, μέσ' στὴ νυχτιά, Πατέρα.

Σκοπός σου θεῖος, τὸ λαμπρὸ τῆς λεφτεριᾶς ἀγέρι
νὰ τὸ κρατᾶς ἀμόλυντο ἀπ' τοῦ ἐχθροῦ τὸ χνῶτο
καὶ τὴν Ὑπέρτατη Στιγμὴ τὸ δυνατό σου χέρι
μᾶς χάραξεν, ἀπέριττα, τὸ δρόμο μας τὸν πρῶτο.

Τὸ ἐγερτήριο σύνθημα, ποὔδωσες, Κυβερνήτη,
ἀπ' τὶς Ἠπείρου τὶς κορφὲς ὡς τὰ βουνὰ στὴν Κρήτη
συγκλόνισε καὶ θέριεψε καὶ θάμπωσε τὸ νοῦ.
Καὶ σ' ἀκλουθᾶ στὸ βῆμα σου τὸ σταθερὸ μὲ πίστι
ἀναστημένη, φωτερή, Δημιουργὲ καὶ Μύστη,
ἡ Μάνα, ποὺ σὲ πρόσμενε Μεσσία τ' οὐρανοῦ!

ΜΑΝΩΛΗΣ ΖΩΡΜΑΛΙΑΣ

Ὁ κ. Φ. Παναγιωτόπουλος, ἐκ Θωμαϊκῶν Πατρῶν, μεταξὺ ἄλλων γράφει:

. . . «Ἂς θυμηθοῦμε ὅτι κάθε πλαγιὰ ἑλληνικοῦ βουνοῦ, κάθε βουνοκορφὴ καὶ κάθε βρύση ἔχει βαφῆ μὲ αἷμα ἡρωϊκό, μὲ αἷμα ἐκείνων ποὺ μᾶς χάρισαν τὴν λευτεριά. Ἂς θυμηθοῦμε παιδιὰ τῆς δοξασμένης Ἑλλάδος ὅτι κάθε χαράδρα ἔχει νὰ μᾶς διηγηθῇ ἀπὸ μιὰν ἱστορία, ἀπόνα κλέφτικο τραγοῦδι τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 21. Ἂς ἀναζήσῃ μέσα μας τό: «μέχρι τοῦ κατάκεισθε, κοτ' ἄλκιμον ἕξετε θυμὸν» τοῦ Τυρταίου, κι' ἂς πέσουμε ὅλοι μὲ μιὰ καρδιὰ στὸ βωμὸ τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐλευθερία μας. . .».

Ἐπίσης ἀπὸ ποίημα τοῦ κ. Σ. Βοσυνιώτη ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι δύο τετράστιχα:

Βροντοφωνοῦν οἱ Πλαταιές, τ' Ἀρκάδι καὶ τὸ Σοῦλι,
ἐδῶ πὼς λεύτεροι θὰ ζοῦν καὶ δὲν θὰ γίνουν δοῦλοι.
Στῆς Πίνδου τὶς βουνοπλαγιὲς τ' ἀθάνατα εὐζωνάκια
χρυσὲς σελίδες γράφουνε σὲ νέα Δερβενάκια.

Τὴ δύναμι εἶχες τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγιᾶς τὴ χάρι
ποὺ θέλησεν ἐκδίκησι στὴν Ἤπειρο νὰ πάρῃ.
Σ' εὐλόγησε τὸν ὄλεθρο νὰ φέρῃς στὸν ἐχθρό σου
ποὺ βούλιαξε στὴ μνήμη της ἕνα πολεμικό σου.

Ἑλλάδα μας, γλυκειὰ Πατρίδα,
Ἑλλὰς ἀθάνατη γωνιά,
Ἑλλὰς τῆς Λευτεριᾶς κοιτίδα,
Ἑλλὰς γεμάτη λεβεντιά.

Ἑλλὰς π' ἀτράνταχτη κοιτάζεις
Ἀνεμοζάλες καὶ σεισμούς,
Ἑλλὰς ποὺ ὅλη αἷμα στάζεις
Γιὰ νὰ φρουρήσῃς τοὺς βωμούς.

Ἑλλάδα μας τοῦ Ἀρκαδίου
Τῶν Πλαταιῶν καὶ τῶν Ψαρῶν,
Τῆς Σαλαμίνας, τοῦ Σουλίου
Τοῦ Σκρᾶ καὶ τῶν Θερμοπυλῶν.

Ἑλλάδα μας τοῦ Μαραθῶνα,
Πηγὴ τῆς δόξας κι' ὀμορφιᾶς,
Ποὺ ἔδωκες τὸν Παρθενῶνα,
Βυζάχτρα τῆς παλληκαριᾶς.

Ἐσὺ ὠρθώθηκες καὶ πάλι
Γιὰ νὰ κτυπήσῃς τὴ σκλαβιά
Καὶ μὲ ἀγέρωχο κεφάλι
Μάχεσαι γιὰ τὴ Λευτεριά.

«Ἀέρα», κράζουν οἱ πεζοί Σου,
Οἱ ναῦτες Σου κτυποῦν βαρειά,
Ψηλὰ πετοῦν οἱ ἀετοί Σου,
Ἀστράφτ' ἡ λόγχη τοῦ τσολιᾶ.

Ὁ θάνατος δὲν τοὺς τρομάζει
Κι' ὅλα τὰ βόλια τ' ἀψηφοῦν
Καὶ μόνη σκέψι, Μάνα ἔχουν,
Τὸν Μαραθῶνα νὰ ὑπερβοῦν.

Χ. Π.

ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΜΑΣ ΑΡΧΗΓΟ

Ἀρχηγὲ τῆς τετάρτης Αὐγούστου
ἡ Πατρίδα γιὰ σένα γιορτάζει,
γιὰ πατέρα σὲ ξέρουμε ὅλοι
ὁ λαὸς μὲ βοὴ τὸ φωνάζει.

Τὰ λαγκάδια φωνάζουν κι' οἱ λόγγοι
τὰ βουνὰ καὶ οἱ ρεματιές,
εἶσαι πράγματι σὺ Τιμονιέρης
κάνεις ἔργα καὶ ὄχι ψευτιές.

Ὁ στρατὸς τῆς ξηρᾶς, τῆς θαλάσσης,
τοῦ ἀέρος γιὰ σένα μιλοῦν,
στ' ὄνομά σου προσεύχονται ὅλοι
τοὺς ἐχθρούς των μὲ σὲ ἀπειλοῦν.

Σκαπανεῖς, Φαλαγγῖται τὸ ξέρουν
τὸ τιμόνι καλὰ ποιὸς βαστᾶ,
μ' ἕνα νεῦμα σου σὺ σὰν θελήσῃς
θὰ βαδίσουν καὶ κεῖνοι μπροστά.

Ἡ κυψέλη ἐσὺ εἶσαι Ἀρχηγέ μας,
τὄχει δείξει ἡ ὅλη δουλειά,
στὰ φτερά σου καθόμαστε ὅλοι
εἶσ' ἡ κλῶσσα καὶ μεῖς τὰ πουλιά.

ΕΜΜ. ΦΑΡΣΑΡΗΣ

ΠΟΘΟΣ

Ἀφοῦ τῆς Μοίρας 'ναι γραφτὸ μιὰ μέρα νὰ πεθάνω
θέλω ὁ Χάρος νὰ μὲ βρῇ στὸ μέτωπο ἐπάνω,
ἐκεῖ ποὺ Ἑλληνόπουλα τῆς Δόξας στήνουν θρόνους
νάχω γιὰ προσκεφάλι μου σμυρτιᾶς καὶ δάφνης κλώνους.
Νὰ μὴ κτυπήσουν πένθιμα τῆς ἐκκλησιᾶς καμπάνες
κι' ἀντὶ γιὰ μοιρολόγια νὰ ἀκουσθοῦν παιάνες.
Στὸ πανηγύρι τῆς φωτιᾶς ἐκεῖ ψηλὰ ἐπάνω,
ἐκεῖ — τὸ θέλω ὁλόψυχα — νὰ γύρω νὰ πεθάνω.

ΜΗΤΣΟΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ
Μαθητὴς Δημοτικοῦ Σχολείου

ΓΙΑΤΙ ΝΙΚΟΥΜΕ

Ἀπὸ μέρες τώρα ἔχουμε μπῆ καὶ προχωροῦμε στὸ δεύτερο μῆνα τοῦ πολέμου. Ὁ ἐχθρός μας ποὺ τὸν ἄρχισε αὐτὸν τὸν πόλεμο ἐκαυχήθηκε καὶ τὸ διαλάλησε πῶς θὰ τὸν ἔκαμνε ἀστραπιαῖον. Ἐμεῖς, ποὺ δὲν τὸν ἠθελήσαμε, ποὺ ὑπομείναμε πολὺ γιὰ νὰ τὸν ἀποφύγωμε καὶ ποὺ τὸν ἐδεχθήκαμε, ἀφοῦ πιὰ εἶχε ξεχειλίσει τὸ ποτῆρι τῆς ὑπομονῆς καὶ εἶχεν ἐξαντληθῆ καὶ τὸ ἔσχατο ὅριο τῆς ταπεινοσύνης καὶ τῆς πραότητος, δὲν τὸν εἴπαμε οὔτε ταχὺν οὔτε κεραυνοβόλο. Τὸν ἐκάμαμε. Εφτασαν τόσες μονάχα μέρες, ὅσες εἶχεν ὁρίσει ὁ μέγας καμποτῖνος ποὺ κυβερνᾷ στὴ Ρώμη, πῶς τοῦ ἐχρειάζοντο γιὰ νὰ σβήσῃ ἀπὸ τὸν χάρτη τὴν Ἑλλάδα ὡς Κράτος ἀνεξάρτητο καὶ νὰ ἐξανδραποδίσῃ τοὺς Ἕλληνας, γιὰ νὰ συγκρατήσωμε τὸ φοβερὸ κῦμα τῆς εἰσβολῆς τῶν λεγεώνων του, νὰ τὸ ἀνατρέψωμε ἔπειτα καὶ νὰ μεταφέρωμε τέλος τὸν πόλεμο στὰ ὁρμητήριά του. Μὲ τὴν θαυματουργὸ δύναμι τοῦ Κυρίου, ποὺ «ἐτελειώθη ἐν τῇ ἀσθενείᾳ», τὰ νειᾶτα τῆς χωρας αὐτῆς, τὰ παιδιὰ τῶν βουνῶν καὶ τῶν κάμπων της ἀνασταίνουν τοὺς λαμπροτέρους θρύλους τῆς προγονικῆς τους ἱστορίας. Μὲ τὴν ὁρμὴ τῆς ψυχῆς τους, σὰν ἀκονισμένη ρομφαία Ἀρχαγγέλου, ἐθάμπωσαν γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ τὴν Οἰκουμένη. Ἐκαβάλλησαν κορφοβούνια, ποὺ τὰ εἶχεν ὀργανώσει καὶ ὀχυρώσει, μ' ὅλη τὴ φοβερὴ τεχνικὴ τῆς δαιμονικῆς ἐποχῆς, ὁ ἀλαζὼν πολέμιος. Ἐδιάβηκαν φαράγγια ἀνήμερα καὶ ἀπάτητα. Ἔζευξαν ποταμούς, ἀψήφησαν ὅλη τὴν ἀγέρωχη μηχανική του πανοπλία, τ' ἀτσαλένια του τὰ ἅρματα καὶ τῶν ἀεροπλάνων του τὴν κόλασι, ποὺ μ' αὐτὴν χρόνια τώρα ἐφοβέριζε τὸν κόσμο, τὸν ἐξαρμάτωσαν καὶ τὸν ἐνίκησαν. Τὰ ἅρματα καὶ τὰ κανόνια καὶ τὰ φονικά του σύνεργα — ἄψυχα καὶ ταπεινωμένα — φράζουν τώρα τοὺς δρόμους καὶ τὰ περάσματα τῆς φυγῆς του. Οἱ μεραρχίες του μὲ τὰ βροντερὰ ὀνόματα ἔχουν λακίσει καὶ σκορπισθῆ. Οἱ στρατιῶτες του μὲ τὶς παρδαλὲς στολές, μπουλούκια ντροπιασμένα, ξεφορτώνονται κάθε τόσο στὶς πολιτεῖες μας — τὶς πολιτεῖες ποὺ ἐκίνησαν νὰ σκλαβώσουν καὶ νὰ κουρσέψουν — ἐξουθενωμένοι.

Ὁ πόλεμος ἔγινε παραμύθι. Ἀπὸ τὴ Ρώμη, οἱ θεατρῖνοι ποὺ τὸν ὠργάνωσαν, τὸν ἑτοίμασαν καὶ μᾶς τὸν ἐξαπέλυσαν, δὲν βρίσκουν νὰ μᾶς κατηγορήσουν τίποτε ἄλλο, παρὰ τὸ πῶς τοὺς κάνουμε ἀσυγχρόνιστο πόλεμο. Ἂς τοὺς δώσωμε δίκηο, ἂν αὐτὸ μπορῆ νὰ τοὺς παρηγορῆ, ἀφοῦ ἄλλη παρηγοριὰ δὲν ἔχουμε νὰ τοὺς δώσωμε. Ἀλήθεια, ὁ πόλεμός μας εἶναι ἀσυγχρόνιστος. Κι' οἱ ἴδιοι ἐμεῖς εἴμαστε ἀσυγχρόνιστος Λαός. Πιστεύομε στὸ Θεό, καὶ στὸ δίκαιο καὶ στὴν τιμή, καὶ στὴν ἀνθρωπιά, καὶ ξέρουμε νὰ πεθαίνουμε γιὰ ὅλα αὐτὰ καὶ γιὰ τὴν ἐλευθερία. Γι' αὐτὸ μὲ τὰ λίγα μέσα κατορθώνουμε πολλὰ καὶ νικοῦμε. Αὐτοὶ μᾶς ρίχτηκαν νὰ μᾶς ἀφανίσουν μὲ τὴν πανοπλία τοῦ 1940. Ἐμεῖς, φτωχοὶ ὅπως εἴμαστε καὶ — ἂς τὸ ποῦμε — μικροί, Κράτος μικρό, Χώρα στενὴ μὲ λίγους πόρους, Λαὸς ὀλιγάριθμος, μετρηθήκαμε μαζί του, ἕνας μὲ πέντε, καὶ τὸν ἐνικήσαμε μὲ τὰ ὅπλα τοῦ 1912. Τὸ πῶς ἐθαυματούργησαν τὰ ὅπλα αὐτά, τὸ πῶς ἐταπείνωσαν τὴν πανοπλίαν τὴν ἰδικήν του, αὐτὸ τὸ ξέρουν τὰ χέρια καὶ οἱ καρδιές μας. Τὸ ξέρει πρῶτα ἀπὸ ὅλα τὸ δίκηο μας, ποὺ ἤτανε βουνό. Τὸ πληγωμένο δίκηο μας, ποὺ ἔκαμε τὰ χέρια μας σίδερα καὶ τὶς καρδιές μας ἀτσάλι. Τὸ ξέρει ἀκόμα ἡ ἀτιμία καὶ ἡ ἀδικία ἡ δική τους. Ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀτιμία ποὺ κάμνει στὴν κρίσιμη ὥρα τὸ χέρι τοῦ φονηᾶ νὰ παραλύῃ. Τὸ ξέρει ἡ ἀδικία τῶν ἔργων τους, ποὺ ἐνῷ χρόνια τώρα αὐτοὶ δὲν ἔκαμναν ἄλλο τίποτα παρὰ νὰ ξελαρυγγίζωνται γιὰ ν' ἀκούσῃ ἡ Οἰκουμένη πῶς τοὺς ἀδίκησαν οἱ ἰσχυροὶ καὶ τοὺς κατεδίκασαν — ἕνα λαὸν 45 ἑκατομμυρίων — νὰ κρεπάρουν πάνω σ' ἕνα τόπο στενὸ καὶ φτωχό, ποὺ δὲν φθάνει νὰ τοὺς ζήσῃ, ξεχύθηκαν μ' ὅλη τὴ δύναμι τῶν στρατιῶν τους, γιὰ νὰ ξεκληρίσουν ἐμᾶς, ποὺ οὔτε ὁ τόπος μας εἶναι πλουσιώτερος οὔτε πιὸ ἀπλόχωρος ἀπὸ τὸν δικό τους. Ἂν ἦσαν φυλὴ ἀνδρῶν καὶ ὄχι ληστῶν, θὰ ἐπήγαιναν νὰ μετρηθοῦν μὲ ἐκείνους ποὺ λέγουν πῶς τάχα τοὺς ἀδίκησαν. Ἂν ἦσαν ἄξιοι γιὰ καλύτερη μοῖρα, θὰ πήγαιναν νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ τὴν κερδίσουν ἐκεῖ ὅπου εἶναι τὰ πλούτη, ποὺ δὲν τοὺς τὰ παραχωροῦν αὐτοὶ ποὺ τὰ κατέχουν. Ἂν δὲν ἦσαν νόθοι καὶ κίβδηλοι καὶ μικροί, θὰ ἦσαν πρῶτα πρῶτα γενναῖοι. Καὶ οἱ γενναῖοι δὲν τὸ ἔχουν γιὰ τιμὴ νὰ τὰ βάλουν μὲ τοὺς ἀδύνατους καὶ μὲ τοὺς ἀθώους. Ἂν δὲν εἶχαν μόνο ὄνομα καὶ μορφὴ ἀνθρώπων, ἂν ἦσαν ἄνθρωποι ἀληθινοὶ καὶ λαὸς ἀληθινὸς κι' ὄχι σπέρματα καὶ κατακάθια φυλῶν, ποὺ κατὰ καιροὺς ἔχουν κατακλύσει τὴν Χώρα τους, θὰ ἤξεραν νὰ σέβωνται τοὺς ἄλλους λαοὺς καὶ τὶς ἄλλες πατρίδες, ποὺ δὲν τοὺς ἔφταιξαν σὲ τίποτε καὶ δὲν τοὺς ἐζήτησαν τίποτε, παρὰ νὰ τοὺς ἀφήσουν ἥσυχους στὸν Τόπο τους νὰ ζήσουν τὴν σκληρή, τὴν φτωχὴ ζωὴ μὲ τὴν τιμή τους. Δὲν τὸ ἔκαμαν ὅμως, γιατὶ σέβονται τὴν τιμὴ τοῦ ἄλλου, ἐκεῖνοι μονάχα ποὺ ἔχουν δική τους τιμὴ καὶ τὴν Πατρίδα τοῦ ἄλλου ἐκεῖνοι μονάχα ποὺ τὴν Πατρίδα δὲν τὴν ἔχουν στὸ στόμα τους, ἀλλὰ τὴν ζοῦν καὶ τὴν πονοῦν καὶ τὴν ἀγαποῦν, ποὺ τὴν ἔχουν κερδίσει, τὴν τιμὴ καὶ τὴν Πατρίδα, μὲ τὸ δάκρυ καὶ μὲ τὸ αἷμα τους. Αὐτοὶ δὲν εἶχαν οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο, καὶ ἐπειδὴ δὲν τὰ εἶχαν δὲν μποροῦσαν νὰ ἔχουν τὸ θάρρος ποὺ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος νὰ πολεμᾷ καὶ νὰ πεθαίνῃ πολεμῶντας. Καὶ δὲν νικᾷ κανεὶς ποτὲ ἅμα τοῦ λείπῃ αὐτὸ τὸ θάρρος.

Ἂν τοὺς χρειάζεται λοιπὸν ἐξήγησι γιατὶ δὲν νίκησαν, τοὺς τὴν δίνομε αὐτὴν τὴν ἐξήγησι. Ἐδῶ θὰ βροῦν ἀκόμα καὶ τὴν ἐξήγησι τῆς δικῆς μας νίκης. Ὁ πόλεμος δὲν ἐτελείωσε. Ὁ πόλεμος ἐξακολουθεῖ, ἀλλὰ πρέπει νὰ τοὺς τὸ ποῦμε καὶ πρέπει νὰ τὸ μάθουν καὶ νὰ τὸ πιστεύσουν πῶς εἴτε ἐξακολουθήσῃ νὰ προχωρῆ ταχύς, ὅπως τὸν θέλησαν καὶ τὸν διελάλησαν οἱ ἴδιοι, εἴτε τραβήξει σὲ μάκρος, τὸ τέλος εἶναι ἀπὸ τώρα φανερό: Θὰ τὸν χάσουν.

Θὰ τὸν κερδίσωμε ἐμεῖς αὐτὸν τὸν πόλεμο, καὶ θὰ τὸν κερδίσωμε μ' ὅλο ποὺ πολεμᾶμε ἕνας πρὸς πέντε. Μ' ὅλο ποὺ αὐτοὶ τὸν ἄρχισαν πανέτοιμοι. Οὔτε τὸ πλῆθος τους θὰ τοὺς σώσῃ οὔτε τὰ σύγχρονα ὅπλα τους. Θὰ τὸν κερδίσωμε, γιατὶ τὸ δίκηο μας εἶναι μεγάλο καὶ τὸ δίκηο εἶναι ὅπλο ἀκαταμάχητο. Θὰ τὸν κερδίσωμε, γιατὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἔρχονται νὰ κατακτήσουν καὶ νὰ ἁρπάξουν ξένο τόπο, ἐμεῖς πολεμοῦμε γιὰ τὸν Τόπο μας, γιὰ τὸ εἶναι μας, γιὰ τὸ χῶμα τῶν πατέρων μας καὶ γιὰ τὸ χῶμα τῶν παιδιῶν μας. Θὰ τοὺς νικήσωμε ἀκόμη γιατὶ ἐμεῖς εἴμαστε λαὸς ἀνανεωμένος, μ' ὅλο ποὺ ἔχουμε παλαιότερη ἀπὸ αὐτοὺς Ἱστορία καὶ αὐτὸ τὸ ἐδείξαμε μὲ τὸ αἷμα ποὺ ἐχύσαμε καὶ χύνομε ἑκατὸν εἴκοσι χρόνια τώρα, γιὰ νὰ λευτερώσουμε τὸν Τόπο μας, ἐνῷ αὐτοὶ εἶναι ξεθυμασμένοι καὶ γερασμένοι καὶ παρηκμασμένοι καὶ τὸ ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι καὶ τὸ ὅτι ἔγιναν Κράτος μεγάλο τὸ χρωστᾶνε στὸ ἔλεος τῶν ἰσχυρῶν, αὐτῶν τῶν ἴδιων τῶν ἰσχυρῶν, ποὺ τοὺς κατηγοροῦν τώρα πῶς τάχα τοὺς ἀδίκησαν. Θὰ τοὺς νικήσωμε, γιατὶ ξέρουμε ὅλοι καλά, κι' οἱ ἄνδρες κι' οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ τὰ ἀνήλικα, πῶς ὁ πόλεμος ποὺ κάνουμε γίνεται γιὰ τὴν ὕπαρξι καὶ γιὰ τὴ ζωή μας κι' ἡ θέλησί μας νὰ ζήσωμε εἶναι ἀπέραντη καὶ σκληρή. Εἶναι ἀπὸ ἀτσάλι, ἀπὸ τὸ ἴδιο ἀτσάλι ποὺ εἶναι καὶ οἱ ξιφολόγχες τοῦ στρατοῦ μας. Ἂς τὸ μάθουν αὐτὸ καλὰ γιὰ νὰ τὸ θυμοῦνται, γιατὶ θὰ τὸ θυμοῦνται γιὰ πολλοὺς αἰῶνες. Ἂς μάθουν πώς, ἐνῷ οἱ ἰδικοί των στρατιῶτες δὲν βρίσκουν ν' ἀποκριθοῦν ὅταν τοὺς ἐρωτοῦμε γιατὶ πολεμοῦν, οἱ πιὸ ἀπόλεμοι ἀπὸ μᾶς, οἱ χθεσινοὶ ραγιᾶδες, ποὺ ἦρθαν καὶ ἔπηξαν τὶς καλύβες τους σ' αὐτὴ τὴ γῆ, διωγμένοι ἀπὸ τοὺς ἑστίες τους τῆς Ἀνατολῆς, κι' ἔμαθαν κι' αὐτοὶ νὰ πολεμοῦν ὅπως κι' οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα, μὲ τέτοια ἁπλᾶ καὶ γεμάτα λόγια ἐξηγοῦν τὴν ἀπόφασί τους ν' ἀντισταθοῦν ὡς τὸ τέλος καὶ νὰ νικήσουν. «Δὲν θὰ γίνωμε ἄλλη μιὰ φορὰ πρόσφυγες, κι' ἂν τὸ θέλαμε δὲν θὰ εἴχαμε ποῦ νὰ πᾶμε». Ἕνας λαὸς ποὺ ἔχει τόσο καλὰ ξεκαθαρίσει μέσα του τὸ γιατὶ πολεμᾷ, δὲν μπορεῖ, ὁ Κόσμος νὰ χαλάσῃ, παρὰ νὰ νικήσῃ. Καὶ θὰ νικήσῃ.

Στὸ περιθώριον

ΑΛΛΗ ΕΞΗΓΗΣΙΣ

Μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα μέσα τοῦ ὀλέθρου, ποὺ ἄφθονα ἡ δολίως ἐπὶ μακρὸν παρασκευασθεῖσα Ἰταλία συνεκέντρωσεν εἰς τὴν Ἤπειρον, ὑπῆρχον καὶ σημαῖαι καὶ λάβαρα μὲ τὰς ὁποίας ἐντεταλμένοι τοῦ φασιστικοῦ κόμματος ἐπρόκειτο νὰ ὀργανώσουν τὸν θρίαμβόν των εἰς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις, ποὺ ἤρχοντο νὰ ὑποδουλώσουν. Ὁ ἰδικός μας στρατός, ὁ ὁποῖος ἐματαίωσε καὶ διέλυσε τὰς ἐπιβουλὰς τῶν νεοβαρβάρων, οὔτε ἐσκέφθη νὰ προνοήση διὰ τελετάς. Ἀλλὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς 22 Νοεμβρίου, πρὶν ἀκόμα εἰσέλθουν εἰς τὴν Κορυτσὰν τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα, ἡ πόλις ἔπλεεν εἰς τὰ ἑλληνικὰ χρώματα. Εἶναι καὶ τοῦτο μία πιστοποίησις τῆς διαφορᾶς τῆς ποιότητος τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἰδικοῦ μας καὶ μία πρόσθετος ἐξήγησις, ἡ συγκινητικωτέρα, τῆς νίκης μας καὶ τῆς ἥττης τοῦ ἐπιδρομέως.

ΤΥΠΟΙ ΤΟΥ ΛΟΜΠΡΟΖΟ

Ἀσφαλῶς ἄξιαι τοῦ φασισμοῦ, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸ πείραμα τῆς Ἀβησσυνίας ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοσμοθεωρίας πιστεύει εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τοῦ τρόμου καὶ τῆς σκληρότητος, ὑπῆρξαν αἱ ἀγριότητες καὶ αἱ κακουργίαι,τῶν ὁποίων θύματα ἦσαν οἱ χωρικοί μας τῆς παραμεθορίου τῆς Ἠπείρου, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ πολέμου.Πάντως τὰ ἔργα αὐτὰ στιγματίζουν ἀνεξιτήλως τὴν Ἰταλίαν, ἐμπνέουν φρίκην καὶ ἀποτροπιασμὸν καὶ ἐξεγείρουν τὴν παγκόσμιον συνείδησιν. Ἄνανδροι εἰς τὰς μάχας οἱ Ἰταλοί, ἦτο ἑπόμενον ν' ἀναδειχθοῦν ἄγριοι ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, τύποι δηλαδὴ τοῦ Λομπρόζο μὲ μίαν λέξιν. Καὶ μὲ τοὺς τύπους αὐτοὺς ὁ Μουσσολίνι—ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος μιᾶς φυλῆς ἐκφύλων καὶ γυναικωτῶν — ἐφαντάσθη νὰ δημιουργήση παγκόσμιον αὐτοκρατορίαν.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Θεομήτωρ προστάτης τοῦ μαχομένου στρατοῦ μας.

Ἡ δευτέρα: Μοῖρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου, θεωμένη ἀπὸ τὸ κάστρο τῆς Μυτιλήνης. Εἰς τὸ βάθος διακρίνεται τὸ ἀντιτορπιλλικὸν «Ἀετός», ποὺ ἐβύθισε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐχθρικὸν ὑποβρύχιον.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΜΑΣ

Ὁ πόλεμος ποὺ μᾶς ἐπέβαλεν ὁ ἰταλικὸς φασισμὸς θὰ ἦτο λάθος νὰ ἐκληφθῆ ὡς ἐντοπισμένης σημασίας ἑλληνοϊταλικὴ σύγκρουσις. Μὲ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Μουσσολίνι ἐπήγαινε νὰ ἐγκαινιάση τὴν μεγάλην του ἐξόρμησιν πρὸς τὴν Ἀνατολήν, βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν λεγεώνων τῆς ἀρχαίας Ρώμης. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἱστορία δὲν ἐπαναλαμβάνεται εἰμὴ ὑπὸ ὡρισμένας μόνον προϋποθέσεις, ποὺ δὲν ὑπῆρχον οὔτε εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς σημερινῆς Ἰταλίας, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀρχαία Ρώμη, ἐκείνη ποὺ ὑπέταξε τὴν Ἑλλάδα, ἦτο ἀκόμη ἀρκετὰ βάρβαρος καὶ ἡ βαρβαρότης της ἦτο τὸ στοιχεῖον τῆς ἐπιθετικότητος καὶ τῆς ἰσχύος της. Ἀντιθέτως ἡ Ἑλλὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο πολὺ ὥριμος, γηρασμένη ἀπὸ γνῶσιν καὶ ἀπὸ πεῖραν. Σήμερα δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιον. Ὑπὸ μίαν ἔννοιαν μάλιστα συμβαίνει τὸ ἀντίθετον. Ἡ ἔφεσις πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἄνοδον εἰς τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα — ποὺ συνεκέντρωσεν ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων της ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν Ἑλληνισμὸν — εἶναι ἐκδήλως ἰσχυρὰ καὶ ὥριμος ὅσον ποτὲ εἰς τὴν νεωτέραν περίοδον τῆς ζωῆς της. Ἐνῶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκ πλείστων ἀδιαφιλονικήτων ἐνδείξεων διαπιστοῦνται κατάδηλα συμπτώματα καταπτώσεως καὶ παρακμῆς, τὰ ὁποῖα ἡ μελοδραματικὴ φύσις τοῦ φασισμοῦ καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ του, ἀντὶ νὰ τὰ ἐλαττώση τὰ ἐπηύξησε. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ὅλως ἰδιαίτερον θέμα, ἐνῶ σκοπὸς τοῦ σημειώματος τούτου εἶναι νὰ ὑποσημειώση τὴν εὐρυτέραν, τὴν Βαλκανικὴν σημασίαν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεδύθημεν καὶ τοῦ ὁποίου αἱ συνέπειαι διὰ τὴν Χερσόνησον τοῦ Αἵμου καὶ διὰ τοὺς λαοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς μόνον πρὸς τὰς συνεπείας τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 21 δύνανται νὰ παραβληθοῦν. Ὄντως, ἐὰν οἱ πατέρες μας τῆς τρίτης δεκαετίας τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἐγκαινίασαν μὲ τὴν ἐξέγερσίν των τὴν ἱστορικὴν περίοδον, τῆς ὁποίας ὁ κύκλος ὡλοκληρώθη ἐντὸς τοῦ αἰῶνος, μὲ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν ὅλων τῶν συνοίκων λαῶν, μὲ τὸν σημερινόν της ἀγῶνα ἡ Ἑλλὰς φράσσει τὸν δρόμον εἰς τοὺς ἐκ Δυσμῶν ἐπιδρομεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ μακροῦ ἐσχεδίαζον τὴν κατάλυσιν τῆς ἀνεξαρτησίας ὅλων τῶν λαῶν τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης καὶ τὴν πλήρη αὐτῶν ὑποδούλωσιν. Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς διεκήρυξε τοῦτο σαφῶς εἰς τὸν λόγον του. Καὶ εἴμεθα εὐτυχεῖς πιστοποιοῦντες ὅτι τὰ γείτονα Ἔθνη, μὲ τὰ ὁποῖα, πλὴν τῆς γεωγραφίας, συνδέουν τὸν Ἑλληνισμὸν κοινὴ ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ κληρονομία πολύτιμος καὶ δεσμοὶ μακροὶ συμβιώσεως καὶ ἀγώνων, παρέχουν ἀφθονώτερα καθ' ἡμέραν δείγματα, πείθοντα ὅτι δὲν εἶναι συναισθηματικὸς ἁπλῶς ὁ λόγος τῆς ἐναγωνίου συμπαθείας μὲ τὴν ὁποίαν παρακολουθοῦν τὰς φάσεις τῆς γιγαντιαίας πάλης, τὴν ὁποίαν μόνοι διεξάγομεν εἰς τὰς δυτικὰς πύλας τῆς Χερσονήσου μας, ἀλλὰ προϊὸν τελείας κατανοήσεως τῆς ἀδιαφιλονικήτου ἀληθείας, ὅτι ἐκ τῆς ἐκβάσεως τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ κρίνεται ὄχι τὸ ἰδικόν μας μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἰδικόν των μέλλον.

Ὁ παρὼν πόλεμος ἔθεσεν ἐπὶ τάπητος κατὰ τρόπον τελειωτικὸν τὸ πρόβλημα τῆς αὐτοτελοῦς πολιτικῆς καὶ κρατικῆς αὐθυπαρξίας τῶν μικρῶν λαῶν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Ἠπείρου μας. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔλαχεν ὁ βαρὺς καὶ τιμητικὸς ρόλος, ἀμυνομένη τῆς ἰδίας της ἀνεξαρτησίας, νὰ προμαχῆ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ὅλων. Εἰς τὸν ἀγῶνα εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ὁρμὴ τῶν τέκνων της ἀνέτρεψε τὴν λογικὴν τῶν ἀριθμῶν καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν δυνάμεων, τὴν ἐγκαρδιώνει καὶ τὴν γιγαντώνει ἡ ἀναγνώρισις τῆς εὐρυτέρας ἀξίας τῶν ἐπιτυχιῶν της καὶ πολλαπλασιάζουν τὴν ὁρμήν της αἱ συμπάθειαι μὲ τὰς ὁποίας οἱ γειτονικοὶ λαοὶ τὴν περιβάλλουν. Πιστεύει ὅτι αἱ συμπάθειαι αὐταὶ θὰ τὴν παρακολουθοῦν ἀδιάπτωτοι μέχρι τέλους. Πιστεύει ὅτι θὰ ἐπικρατήση μέχρι τέλους τὸ ἴδιον ὥριμον πνεῦμα κατανοήσεως τῆς κοινότητος τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν συνεπειῶν του καὶ ὅτι δὲν θὰ εὑρεθῆ μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Βαλκανικῆς κανείς, ὁ ὁποῖος, προδίδων τὴν ἰδίαν του ἱστορίαν καὶ τὸ ἴδιόν του μέλλον, θ' ἀφίνετο νὰ παρασυρθῆ εἰς ἐνεργείας καὶ εἰς πράξεις ἱκανὰς νὰ περιπλέξουν τὸν ἀγῶνα της καὶ νὰ δημιουργήσουν εὐνοϊκὰς συνθήκας διὰ τὸν ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος, ἐὰν ἔπληξεν αὐτὴν πρώτην, ἀσφαλῶς ὀλίγον ὑπελόγισε νὰ ἐπεκταθῆ εἰς τὸν στενὸν καὶ δημογραφικῶς πυκνότατον χῶρον τὸν ὁποῖον κατέχομεν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ πολὺ πέραν τούτου ἀπέβλεψε καὶ ἀποβλέπει εἰς τὰς εὐρείας ἐκτάσεις, τῶν ὁποίων ἡ Χώρα μας ἀποτελεῖ τὴν φυσικὴν προκάλυψιν καὶ ὁ λαός μας τὸ ἠθικῶς ὀχυρώτατον καὶ δυσάλωτον τεῖχος.

Στὸ περιθώριον

Η ΠΙΣΤΙΣ

Ἡ πίστις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἰς τὸ ἀναπόδραστον τοῦ θαύματος καὶ τῆς τιμωρίας τοῦ ἐπιδρομέως, τοῦ ὁποίου ἡ ἄνανδρος κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπίθεσις ἤρχισεν οὐσιαστικῶς τὴν πρωῒαν τῆς 15ης Αὐγούστου, εἰς τὴν Τῆνον, κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς Μεγαλόχαρης,ἐδικαιώθη πλήρως. Τὴν 21 Νοεμβρίου, ἡμέραν τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὁ «Ἀετὸς» ἐβύθιζεν ἐχθρικὸν ὑποβρύχιον,τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείεται νὰ ἦτο τὸ ἴδιον ποὺ ἐβύθισε τὴν «Ἕλλην» καὶ τὴν ἐπαύριον ὁ στρατός μας κατελάμβανε τὴν Κορυτσάν. Καὶ δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλλη κανείς, ὅτι ἡ πίστις αὐτή, ἡ πίστις εἰς τὸν ἀναπότρεπτον τελειωτικὸν ὄλεθρον τῆς μουσσολινικῆς Ἰταλίας, θὰ ἐπαληθεύση μέχρι τέλους.

Ο ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΟΥ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΥ

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀξίας τῆς ὑλικῆς συμβολῆς τοῦ Πανελληνίου ἐράνου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν μαχομένων ἀκριτῶν μας, ὀφείλει νὰ ἐξαρθῆ ἡ ἐσωτερικὴ ψυχικότης τῶν προσφερόντων. Ὑπάρχουν κάποιες λεπτομέρειες εἰς τὰς προσφορὰς αὐτάς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸν δείκτην τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς αὐτοθυσίας, τοῦ ἐθνικοῦ παλμοῦ, τῆς βαθείας κατανοήσεως, καὶ ἀπὸ τὸν τελευταῖον πολίτην, τῆς ἀξίας τοῦ μεγάλου ἀγῶνος μας, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτοπειθαρχίας καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὰ κελεύσματα τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, πρὸς τὸν ὁποῖον συγκεντροῦνται σήμερον αἱ ἐλπίδες τῶν Ἑλλήνων ὅλων.

Εἰς μικρὰν κωμόπολιν εἴδομεν νὰ προσφέρωνται χρηματικὰ ποσὰ καὶ εἴδη δυσανάλογα πράγματι πρὸς τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἀριθμητικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου. Εἴδομεν γρηοῦλες ποὺ ἐξέστρωσαν τὸ πτωχὸ κρεββάτι τους διὰ νὰ προσφέρουν τὸ κλινοσκέπασμά των, κορίτσια τοῦ λαοῦ ποὺ προσέφεραν τὶς κουβέρτες τῆς μικρᾶς προικός των, τὴν ὁποίαν ἐξοικονόμησαν μὲ στερήσεις ἐκ τοῦ μικροῦ ἡμερομισθίου των, ἐργαζόμενα ἐπὶ ἔτη εἰς τοὺς ἀγρούς. Εἴδομεν γυναῖκες νὰ κατακλύζουν τὰ ὀλίγα ἐμπορικὰ διὰ μάλλινα εἴδη καὶ νὰ τὰ προσφέρουν, πτωχοὺς γέροντας ποὺ ἔλυναν τοὺς κόμβους τοῦ μαντηλιοῦ των, διὰ νὰ προσφέρουν τὸ μόνον πεντηκοντάδραχμον, ποὺ ἀπετέλει τὸ ταμεῖον των.

Ὅλα τὰ χωριά, ὅλοι οἱ μικροσυνοικισμοί, ὅλη ἡ Ἑλλάς, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοί, ἐν θαυμαστῇ καὶ συγκινητικῇ ἁμίλλῃ, βροντοφωνοῦν μὲ ἔργα, μὲ λόγους, μὲ τὴν ψυχὴν ὅλην:

«Πιστεύομε στὴ νίκη μας».

Οἱ πολεμισταί μας μὲ τὰ δῶρα μας θὰ εὑρίσκουν μαζὶ καὶ τὴν ψυχήν μας, ἡ ὁποία ἐπίσης μάχεται εἰς τὸ πλευρόν των, διὰ τὴν Νίκην — Νίκην ἡ ὁποία δὲν θὰ εἶναι μόνον Ἑλληνική, ἀλλὰ παγκόσμιος: Νίκη τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἀνωτέρας Ἠθικῆς.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

* ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ *

Ἀπὸ τὰ παιδικά μου χρόνια μοῦ φθάνουν οἱ ἀναμνήσεις γιὰ τὸν πρῶτο Βαλκανικὸ πόλεμο καὶ ξαναζωντανεύουν τώρα μὲ τὸν σκληρὸν ἀγῶνα ποὺ διεξάγει ἡ φυλή.

Τελείωσαν ὅμως ὅλοι οἱ πόλεμοι, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶπε ὅτι αὐτὰ εἶναι τὰ σύνορά μας καὶ ἐβάλθηκε στὴ δουλειὰ νὰ κλείση πληγές, νὰ ἐπανορθώση καταστροφές, ν' ἀποκτήση τὴν ἀκμὴ καὶ τὴν εὐημερία ποὺ τοῦ ἀξίζουν ὕστερα ἀπὸ τόσους ἀγῶνες, ἀπὸ τόσο αἷμα ποὺ ἔδωσε στὸ βωμὸ τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλοιῶς ὅμως ἠθέλησε ὁ ἰταλός, ποὺ ὅσοι μελετοῦσαν τὴν ἱστορία καὶ μποροῦσαν νὰ ξέρουν κάτι περισσότερο, δὲν εἶχαν καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ἦτο ὕπουλος ἐχθρός, ὄχι μόνο ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ κατέλαβε τὴ Δωδεκάνησο, ἀλλὰ καὶ νωρίτερα, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐνεργοῦσε μὲ κάθε τρόπο, πρὶν ἑξῆντα τόσα χρόνια, νὰ μὴν ἀφήση τὴν Ἑλλάδα νὰ πάρη τὰ Γιάννενα, νὰ ἐπεκταθῇ πρὸς τὴν Ἤπειρο, γιὰ τὴν ὁποίαν ἔτρεφε δολίους σκοποὺς καὶ δὲν τολμοῦσε ἀκόμα νὰ ἐξωτερικεύση, γιατὶ τὰ συμφέροντά του τοῦ ἐπέβαλλαν νὰ κολακεύη τοὺς Ἕλληνας. Ἀργότερα θὰ μποροῦσε νὰ κάνη, ὅπως ἐφανταζόταν, ὅ,τι ἔκαναν οἱ Γενοβέζοι καὶ οἱ Βενετσιᾶνοι στὴν Ἑλλάδα, νὰ ἐπιβάλη τὴ δουλεία, τὴν σκλαβιὰ στὸν αἰῶνα αὐτὸν τῶν φώτων, ὅπως τὴν ἐπέβαλε στὰ Δωδεκάνησα.

Δοκίμασε, μ' ἂν ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς τὸν κλέφτη, ἀγαπᾷ καὶ τὸ νοικοκύρη, κι' ἀντὶ ν' ἀνεμίζωνται οἱ σημαῖες τῆς σαθρᾶς ἰταλικῆς αὐτοκρατορίας στὰ Γιάννενα καὶ στὴν Ἀθήνα, κυματίζουν οἱ σημαῖες μὲ τὸ ἐλπιδοφόρο χρῶμα καὶ τὸν πολεμιστὴ Ἅγιο Γεώργιο στὴν Κορυτσᾶ, στὴ Μοσχόπολι, καὶ θὰ κυματίζουν, ὅταν θὰ κυκλοφορῇ αὐτὸ τὸ τεῦχος τῆς «Νεολαίας», στὸ Ἀργυρόκαστρο, στοὺς Ἁγίους Σαράντα καὶ στὴν ἡρωϊκὴ αὐτὴ Χειμάρρα, ποὺ οἱ Ἐθνικοὶ ἀγῶνες της δὲν ἐννώρισαν ἀνάπαυλα, αἰῶνες ὅλους.

Μέσα σ' ἕνα παραλήρημα ἐνθουσιασμοῦ γίνεται ὁ πόλεμος

Ἔχω μπρὸς στὰ μάτια μου τὸ βιβλίο μιᾶς Γαλλίδος ποὺ ἔζησε τὶς ἡμέρες τῆς πολιορκίας τῶν Ἰωαννίνων καὶ προχώρησε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι στὰ ἴδια αὐτὰ μέρη ποὺ τώρα ἀπελευθερώνονται. Οἱ ἐντυπώσεις της ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρον ποὺ ἐγράφοντο μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, μοῦ γεμίζουν τὰ μάτια δάκρυα.

«...Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ εἶναι γύρω μας, γράφει. Μιλᾶμε γιὰ τὴν Γαλλία, γιὰ τὴν Ἑλλάδα, κατόπιν γιὰ τὸν πόλεμο, τὸ Ἀργυρόκαστρο (εἶχε ἀπελευθερωθῇ πρὶν δυὸ μέρες), τὰ Γιάννενα. Ὁ Μητροπολίτης τοῦ Ἀργυροκάστρου, Βασίλειος, εἶναι κι' αὐτὸς παρὼν καὶ τοῦ ἱστοροῦμε πῶς περάσαμε τὶς ἡμέρες τῆς πολιορκίας.

Φεύγοντας ἀπὸ τὴ Μητρόπολι, μπαίνουμε στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἀργυροκάστρου, βωμὸ πατριωτικῆς, ὅσο καὶ Χριστιανικῆς πίστεως. Εἶναι μικρὸς καὶ σκοτεινός. Τὸ τέμπλο μᾶς κρατᾷ γιὰ λίγο μὲ τὰ ξυλόγλυπτά του, ὅπου ἔχουν μὲ τέχνη σκαλιστῆ, κατὰ τὴν βυζαντινὴ παράδοσι, λουλούδια καὶ πουλιά».

....

Ἀλλοῦ γράφει ἡ ἴδια Γαλλίδα γιὰ τὸν ἑλληνισμὸ αὐτὸν τῆς Βορείου Ἠπείρου ποὺ ὁ δόλιος ἐχθρὸς ἐζήτησε νὰ ἐξοντώση. «Στὶς διαφιλονικούμενες ζῶνες οὔτε ἕνα δὲν βρίσκω χωρικὸ ποὺ παραπονεῖται, ποὺ δὲν ἐκφράζει τὴ χαρά του ποὺ πλήρωσε μὲ τὴν καταστροφὴ τοῦ χωριοῦ του καὶ τὴν ἐξανέμισι τῆς ἴδιας του περιουσίας τὴν ὑπερηφάνεια νἆναι ἐλεύθερος, τὴν εὐδαιμονία νἆναι Ἕλλην... Ἀλλ' ἡ ὑπερηφάνεια αὐτή, ἡ χαρὰ αὐτὴ δὲν εἶναι ἀσφαλισμένες γιὰ τὸ μέλλον σ' ἐκείνους ποὺ μεθοῦν ἀπὸ τὴν εὐτυχία τῆς ἐλευθερίας σήμερα... Καὶ δὲν ξεύρω καμμιὰ ἄλλη περισσότερο ὀδυνηρὴ ἀγωνία, ἀπὸ αὐτὴ ποὺ ἔβλεπα στὸ ἴδιο ἐρώτημα ποὺ ὑπέβαλλαν καὶ οἱ ταπεινότεροι χωρικοὶ τῆς Βορείου Ἠπείρου στοὺς ξένους ποὺ περνοῦν ἀπὸ τὸν τόπο τους:

— Σεῖς ποὺ ἐρχόσαστε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, τί λέτε; Θὰ μείνουμε Ἕλληνες;»

Ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι ἑπτὰ χρόνια ἦρθε ἡ ὥρα ν' ἀκούσουν τὸ ναί.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Ο ΛΑΟΣ ΜΑΣ

Ἀγαπητά μου Ἑλληνόπουλα,

Ἀνάμεσα στὶς ὑπέροχες καθημερινὲς ἐκδηλώσεις τῆς ἀκατάβλητης ψυχικῆς δυνάμεως, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἔχει ἀποδυθῆ καὶ διεξάγει τὸν σημερινὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα του, θὰ σᾶς ἀναφέρω τρεῖς χαρακτηριστικὲς περιπτώσεις, ποὺ ὑπέπεσαν στὴν προσωπική μου ἀντίληψι, τὶς τελευταῖες αὐτὲς μέρες.

Ἡ πρώτη εἶναι ἕνα γράμμα τοῦ ὑπαξιωματικοῦ Ἀστέρη Κοβατζῆ (42)14 τ. τ. 490). Τὸν εἶχα γνωρίσει σὰν ἕνα λεπτόν, εὐαίσθητο καὶ σεμνὸ πνευματικὸ νέο, ποὺ ἠσχολεῖτο μὲ πολλὴν ἐπιτυχία στὴ λογοτεχνία. Ἰδοὺ τί μοῦ γράφει: «Εἶμαι γιομᾶτος ἀπὸ ἐθνικὴ περηφάνεια. Βλέπω κατὰ πρόσωπο τὰ Ἑλληνικὰ ὄνειρα κι' εἶμαι ὣς τὸ βάθος τῆς ὑπάρξεώς μου ἀλλαγμένος. Ἀπάνου στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Ἠπείρου γράφονται καινούργια ἀκριτικὰ ἔπη. Πόσο περήφανος εἶμαι ποὺ ἡ τύχη μοῦ ἐπεφύλαξε αὐτὴ τὴ μεγάλη τιμή, νἆμαι κι' ἐγὼ ἕνας ἀπὸ κείνους ποὺ τὰ συγγράφουνε! Ἡ μητέρα μου, καθὼς μὲ φιλοῦσε ὅταν ἔφευγα, κράταγε ὅσο μποροῦσε τὰ δάκρυα. Εἶχε ξυπνήσει μέσα της ξαφνικὰ ἡ Σπάρτη, κι' ἡ μητέρα μου, ἡ Ἑλληνίδα, σκέφτηκε τὴν Ἑλλάδα μας. Μὲ ξαναφίλησε στὸ μέτωπο, μοὔδωσε τὴν εὐχή της κι' ἕνα σταυρὸ ποὔχε φτιάσει ὅλη τὴ νύχτα καὶ μοὔπε: «Νὰ ξαναγυρίσῃς, ἀλλὰ νὰ γυρίσῃς νικητής!» Πόσο ξαφνιάστηκα, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβη ἄλλος ἀπὸ μένα ποὺ τὴν ἤξερα αὐτὴ τὴ γυναῖκα, πόσο ἔτρεμε γιὰ μένα, πόσο δὲν μποροῦσε νὰ κάνη χωρὶς νὰ μὲ βλέπη κάθε βράδυ νὰ γυρίζω στὸ σπίτι. Ἔτσι ξαφνικὰ ἀλλάξαμε ὅλοι. Ἤμαστε ἥσυχοι ἄνθρωποι τῆς σκέψεως, ἤρεμοι, κλεισμένοι μέσα στὸν ἑαυτό μας κι' εἴχαμε προσπαθήσει νὰ καλλιεργήσουμε γύρω μας μιὰ εἰρήνη. Τώρα ὅμως ὅλα ἀλλάξανε. Δὲν μπορεῖ κανένας ν' ἀντικρύση τὴ θάλασσά μας, αὐτὴ τὴν ἅγια γῆ καὶ νὰ μὴ τὸν πιάση αὐτὸ τὸ ὑπέροχο πνεῦμα τοῦ ἡρωϊσμοῦ, ποὺ μᾶς κατέχει ὅλους ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες ἐδῶ πάνου».

Ἡ ἄλλη ἐκδήλωσις εἶναι ἐπίσης ἕνα γράμμα, ποὺ ἔστειλε ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ἡ διδασκάλισσα Εὐθυμία Πάσχου στὸν σύζυγό της, ποὺ εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος ἐδῶ. «Τὸ σπίτι μας κατέρρευσε — τοῦ γράφει μὲ τὸν ἁπλούστερο κι' ἠρεμώτερο τρόπο —, ἀλλὰ ἐμεῖς, δόξα τῷ Θεῷ, σωθήκαμε. Μένουμε τώρα στὸ χωριὸ Χ... κι' εἴμαστε καλά. Μὴ στενοχωριέσαι γιὰ τὸ σπίτι καὶ γιὰ τὰ πράγματα. Ἂς νικήσουμε τοὺς βαρβάρους ἐπιδρομεῖς καὶ χαλάλι κάθε θυσία! Ἡ μικροῦλα μας περιμένει νὰ τῆς στείλης μιὰν κούκλα!».

Ἡ τρίτη περίπτωσις εἶναι μιὰ σύντομη κουβέντα ποὺ ἅρπαξε τὸ αὐτί μου μέσα σ' ἕνα λεωφορεῖο. Δυὸ εἰσπράκτορες κι' ἕνας ἐπιβάτης κουβέντιαζαν γιὰ τὶς μεγάλες οἰκονομικὲς δυσκολίες ποὺ ἐδημιούργησε ὁ πόλεμος στὴν ἐργασία τῶν αὐτοκινήτων συγκοινωνίας. Ὁ ἕνας εἰσπράκτωρ εἶχε χάσει, εἶπε, τὴ θέσι του. Ὁ ἐπιβάτης ἐξηγοῦσε πὼς τὸ δικό του αὐτοκίνητο εἶχε ἐπιταχθῆ καὶ τώρα ἐργαζόταν ὡς ἐργάτης σὲ κάποιο μηχανουργεῖο. Καὶ τότε ὁ εἰσπράκτωρ ποὺ εἶχε χάσει τὴ θέσι του, εἶπε μὲ ἤρεμη καὶ σταθερὴ φωνή: «Δὲ βαρυέσαι! Ὅ,τι καὶ νὰ γίνη, ψωμὶ καὶ νερὸ πάντα θὰ βρίσκεται. Νὰ τοὺς νικήσουμε μιὰ ἐμεῖς, καὶ γιὰ ὅλα τ' ἄλλα ἔχει ὁ Θεός!»

Μὲ ἐθνικοὺς χαιρετισμοὺς

Μελῆς Νικολαΐδης

'Αγαπ'τήμ' «Νιουλαία»,

Κλάψιμι τοὺν ἱέρμου διγιότ' χαντακώθ'κα ἀπὸ 'κειὰ ποὺ δὲν τὸν πιρίμ'να. Τὴν ἱέπ'θα οὐ καψηρὸς σὰν τὸ σκυλὶ στ' ἀμπέλι, ποὺ λιέν' στοὺ χουριό μ', κὶ τώρα τὸ φυσουλουγάου κὶ δὲν κρυών'. Δὶν φταίου δμους οὐ δύστυχους. 'Ικειὸς οὐ Βάγγος οὐ Σφαλιάρας μὲ πῆρι στὸ λιμό τ', ἀλλὰ ποῦ θὰ μ'πάη; "Οντας τοὺν βρῶ — ἀερ'κὸ ἔγινε κὶ χάθ'κε ἀπ' τὸν λόχου — θὰν τ' ἀστράψ' σφόντυλου ποὺ θὰ τοῦ φανῇ οὐ οὐρανὸς βιδοῦρα!

'Αλλὰ ἄκ' ν' ἀκούσις τὶ ἱέπ'θα οὐ ἔρμους κὶ κρίνε κὶ τοῦ λόγου σ' ἰὰν ἱέχου δίκηου νὰ εἶμι τιθλιμέν'ς. Τὰ προψὲς ποὺ μπήκαμ' στὴν Κορ'τσὰ πῆρα τοὺ Βάγγου κὶ κάναμ' γυρουβολιὰ γιὰ νὰ γδοῦμι τ' ἀξιουθέγιατα. 'Ικειὰ τοὺ λ'πὸν ποὺ παγιένàμι νὰσ' κὶ γλιέπ' ἱέναν γυλιὸ φρατέλ'κο.

—"Αρπα τ'ν, οὐρὲ Μήτρου, μὶ κρέν' οὐ Βάγγους.

— Τὶ νὰ τοὺν κάν' οὐρέ, τ' ἀντικρέν'. Σκιλέες θὶ νἄχ' μέσα...

— Οὐρὲ πάρ'τουν, μὶ ξανακρέν' μπουρεῖ κάτ' νἄχ'...

Γιὰ νὰ μὴ τοῦ χαλάσ' τοὺ χατὴρ' σκύβ' τοὺν παίρνου κὶ ἀρχινήσαμ' μαζὶ νὰ τοὺν ψαχουλεύουμ'. "Αλλου νὰ στοὺ κρέν' κὶ ἄλλου νὰ ἱέγλιπις τὶ εἶχι μέσα. Κουρδιλίτσες, μεταξ'τὰ χαμπέρια, γυάλνα μπιχλιμπ'δάκια κὶ χίλια δυὸ βαζάκια μὶ μυρουδ'κά. 'Ο Βάγγος ἀρχίν'σι νὰ τὰ ἐξιτάζ' οὔλα κὶ σὶ μίνια στιγμὴ βάζ' οὐ λουμπουδίτ'ς τ'ς φουνές.

— Ζήτου οὐρὲ Μήτρου, ζήτου...

— Γιατί οὐρὲ Βάγγου;

— Δὶν γλιέπ'ς, μὶ κρέν'; 'Ιφτοῦνο τοὺ βαζάκ' ἱέχ' παποδόγλυμα ποὺ εἶν' ἱένα κὶ ἱένα γιὰ τὰ ζουῦφια.

— Δηλαδὴς οὐρὲ Βάγγου;

— Δηλαδὴς ἅμα πασαλειφτεῖς μὶ δαύτου ζουῦφιου δὶν ματαζυγών'!...

Μόλ'ς τ' ἄκουσ' ἰφτοῦνο, π' λιές, δὲν χάνου κιρό, ἀρπάζ' τοὺ βαζάκ' κὶ πασαλείβουμ' ὁλάκηρους, ποὺ νὰ μὴν ἱέσουνα.

"Οντας πῆγα ὅμους στοὺν καταυλισμὸ ὅλ' οἱ συνάδελφ' σηκώθ'καν στοὺ ποδάρ'.

— Οὐρ' τὶ βρουμάει, οὐρ' τὶ βρουμάει, φουνάζ'νε. Τσοῦπις ἀπ' τὴ Ρώμ' ἦρθαν ἰδῶ; 'Ιγὼ οὐ καψηρὸς κρύφτ'κα ὅσου μπόρεσα ἀλλὰ στοὺ τέλους μὶ ἀνακλύψαν' κὶ ἡ καρπαζὰ ποὺ ἱέπ'σι δὶν πιριγράφιτι. Σὰν νὰ μὴν ἱέφτανε αὐτὸ μὲ φουνάζ' κὶ οὐ κυρ Λοχαγός.

— Δὶν ντρέπεσ' οὐρὲ Μήτρου, μὶ κρέν' κουρίτσ' ἱέγινις κὶ ἱέβαλις μυρουδ'κά.

—"Οχ' κὺρ Λουχαγὲ μ' τοὺ ἀντικρέν' παπαδόγλειμα γιὰ τὰ ζουῦφια, ἱέβαλα οὐ ἔρμους...

—"Αντ' μουρέ, μ' λιέει, ἄϊντι στοὺ ποτάμ' κὶ πλύσ'γιατὶ ἂν νυχτώσ' κὶ δὶν γλιέπ'ν τὴ φουστανέλλα σ' θὰ σὶ πάρουν γιὰ φρατέλου κὶ πᾶς χαμέν'ς... Θὰ φᾶς ξύλου ποὺ δὶν θὰ ξέρ'ς ποῦ θὰ τοὺ βάλ'ς...

Πῆρα τὰ θριμένα μ' οὐ καψηρός, τράβηξα στοὺ π'τάμ' κὶ πλιένουμι κὶ ἀκόμα πλιένουμ'. 'Αλλὰ ποῦ θὰ μοῦ πάη οὐ Βάγγος. Θὰ τοὺν πιάκ' στὰ χέρι' μ' κὶ τότινις θὰ τοὺν μάθ' ἰγὼ νὰ μὴ κουραδέβ' ἄλλ' βουλά.

Διατιλῶ δμέτιρος, δηλουνότ' ἰγὼ
ΜΗΤΡΟΣ ΒΙΔΟΥΡΑΣ
οὐ ἴδιους

═══ 'Η ἱστορία τῆς ═══

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗΣ

'Η θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου δὲν εἶναι μόνον ἡ προστάτις τοῦ μαχομένου στρατοῦ μας ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἠσέβησαν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ της καὶ ἐτορπίλλισαν ἀνάνδρως τὸ καταδρομικόν μας «Ἕλλη», ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ προάγγελος τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀνευρέσεώς της εἰς τὸ κτῆμα τοῦ πλουσίου Τηνιακοῦ Δοξαρᾶ.

Δυὸ χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἐπανάστασι, ἕνας πτωχὸς γέρος 'Ανδριώτης κάτοικος τῆς Τήνου, ὁ Μιχαὴλ Πολυζώης, εἶδε στὸν ὕπνο του τὴν Μεγαλόχαρη ἡ ὁποία τοῦ εἶπε:

«Πήγαινε, Μιχάλη, νὰ σκάψῃς στὸ κτῆμα τοῦ Δοξαρᾶ. 'Εκεῖ θὰ βρῇς τὴν εἰκόνα μου καὶ μὲ τὴν βοηθειά μου θὰ διώξετε τὸν ἐχθρὸ ἀπὸ τὴν πατρίδα. Κανέναν δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῇς»

'Ο Πολυζώης μ' ὅλο ποὺ ἤτανε θεοφοβούμενος καὶ καλὸς Χριστιανὸς ἠμέλησε νὰ πάῃ στὸ κτῆμα τοῦ Δοξαρᾶ νὰ σκάψῃ. "Υστερα ὅμως ἀπὸ λίγες ἡμέρες ξαναεῖδε ὅμως ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἡ Θεομήτωρ ἐζήτησεν ἐπιτακτικῶς ἀπὸ τὸν γέρω - Μιχάλη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν της.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ Πολυζώης ἀφοῦ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν τοῦ Δοξαρᾶ, ἐπῆρε μερικοὺς συγγενεῖς του καὶ ἄρχισε νὰ σκάβῃ.

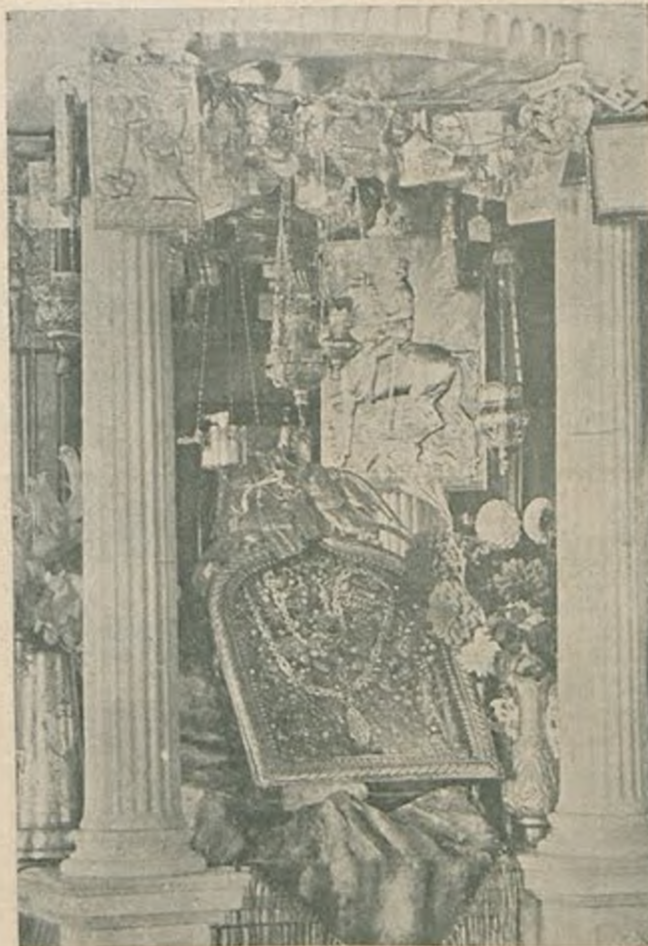
Μὴ εὑρίσκων ὅμως τίποτε ἐβαρύνθη καὶ ἐγκατέλειψε καὶ αὐτὸς καὶ οἱ συγγενεῖς του τὴν προσπάθειάν των.

Τὸν 'Ιούνιον ὅμως τοῦ 1822 ἡ μοναχὴ τῆς Μονῆς Κεχροβουνίου, Πελαγία, ὁραματίζεται τὸ ἴδιο ὄνειρο τοῦ Πολυζώη. 'Αμέσως κατέβηκε στὴν πόλι τῆς Τήνου καὶ ἀφηγήθη τὰ τοῦ ὀνείρου της εἰς τὸν τότε 'Επίσκοπο Τήνου Γαβριήλ, ὁ ὁποῖος καὶ διέταξεν ἀμέσως τὴν διενέργειαν ἀνασκαφῶν.

"Υστερα ἀπὸ ἀρκετοὺς μῆνας εὑρέθησαν τὰ ἐρείπια μεσαιωνικοῦ Χριστιανικοῦ Ναοῦ, ὡς καὶ μαρμαρίνη πλὰξ μὲ τὴν ἐπιγραφήν:

«ΦΩΣ ΖΩΗΣ ΟΙΚΙΔΙΩΝ ΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΩι ΔΕΣΠΟΤΗι ΜΟΥ ΤΩι ΑΓΙΩι ΙΣΙΔΩΡΩι»

'Η ἁγία εἰκὼν ἀνευρέθη τὴν 30 'Ιανουαρίου 1823 ἀπὸ τὸν ἐργάτην τῶν ἀνασκαφῶν Μάτσαν ἢ Σπανόν. 'Η σκαπάνη του ἐκτύπησεν ἐπὶ τῆς εἰκόνος καὶ τὴν ἐχώρισεν εἰς δύο. "Εφερε δὲ καταφανῆ τὰ ἴχνη φωτιᾶς κατὰ τὸ κάτω ἀριστερὸν μέρος, ἐξ οὗ πιστεύεται ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ 'Ισιδώρου ἀνεγερθεὶς Ναὸς κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς.

'Η θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Μεγαλόχαρης.

'Εκτὸς τῶν ἀπειροπληθῶν θαυμάτων της ἡ 'Αγία εἰκὼν ἐθεράπευσε, ὡς γνωστόν, καὶ τὸν ἀείμνηστον Στρατηλάτην Κωνσταντῖνον, ὅστις ἡμιεγερθεὶς εἰς τὴν κλίνην του διὰ νὰ ἀσπασθῇ τὴν θείαν εἰκόνα ἥτις εἶχε τότε διακομισθῆ ἐκ Τήνου, ᾐσθάνθη ὅτι τὸ πλευριτικὸν ἀπόστημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπασχεν, ἔσπασε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπέθετε τὰ χείλη του ἐπὶ τῆς εἰκόνος.

ΜΗΤΣΟΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἀπόψε ἔρχομαι κοντά σας διότι θέλω νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας, ὄχι ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ νὰ εἴπω ἀριθμοὺς καὶ νὰ ὁμιλήσω περὶ νόμων καὶ μέτρων τῆς ἁρμοδιότητός μου, ὅπως ἔκαμα πρὸ ἡμερῶν, ἀλλ' ὡς ἕνας ἀπὸ τὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦμεν μὲ εὐγνωμοσύνη καὶ ἐνθουσιασμὸν τὴν πίστιν, τὴν θέλησιν, τὴν ἀποφασιστικότητα, τὸ θάρρος καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν μὲ τὸν ὁποῖον τὸ Ἔθνος ὑπερέβη τὰς βουνοκορυφὰς τοῦ Σμόλικα καὶ τῆς Μάροβας καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν πραγματοποίησιν, μετὰ τὴν ἠθικὴν νίκην ποὺ κατήγαγεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, τῆς στρατιωτικῆς. Ἐπιθυμῶ ἀπόψε νὰ σᾶς ὁμιλήσω διὰ τὴν Νεολαίαν τῶν μετόπισθεν, δι' αὐτὰ τὰ ἡρωϊκὰ κορίτσια καὶ ἀγόρια, τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ ἐχθροῦ ἐστάθησαν ἀνάμεσά μας ἐνθουσιώδεις κήρυκες καὶ φανατικοὶ πιστοὶ τῆς νίκης, ἐστάθησαν βοηθοὶ τῶν κρατικῶν ὀργάνων καὶ συνέδραμον καὶ συνδράμουν μὲ ὁλονὲν ζωηρότερον ρυθμὸν εἰς κάθε ἐργασίαν, ὅπου τοὺς ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ καὶ αἱ ὑπηρεσίαι των.

Προτοῦ ὅμως εἴπω ὁτιδήποτε διὰ τὰ κορίτσια καὶ τὰ ἀγόρια τῆς μεγάλης ὀργανώσεως αἰσθάνομαι ὅτι ἔχομεν ὅλοι καθῆκον ν' ἀφιερώσωμεν τὴν σκέψιν μας, ὁλόκληρον τὴν σκέψιν μας εἰς τοὺς ἥρωας τοῦ Μετώπου.

Τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀπεράντου Ἐθνικῆς μας εὐγνωμοσύνης δὲν ἠμποροῦμεν ἐν τούτοις νὰ εἴπωμεν κατὰ τὰς στιγμὰς αὐτὰς πρὸς τοὺς ἥρωας. Ἴσως μάλιστα τὰ λόγια μειώνουν τὴν ἀξίαν τοῦ μεγάλου των ἔργου. Ἡ Ἱστορία θὰ ὁμιλήσῃ γι' αὐτοὺς καὶ θὰ ὁμιλῇ ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν, ὅπως ὁμιλεῖ διὰ τοὺς ἥρωας τῶν Μαραθώνων.

Ἠθέλησα νὰ σᾶς ὁμιλήσω διὰ τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας, διότι αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμὴ νὰ πληρώσωμεν εἰς τοὺς ἐχθρούς μας ἕνα ἀκόμη λογαριασμόν.

Ἔχω ἐδῶ ἐμπρός μου ἕνα φύλλο τῆς «Τζιορνάλε ντ' Ἰτάλια». Εἶναι τοῦ περασμένου Μαΐου. Ὁ περίφημος βαλκανιολόγος της, ἕνας κάποιος Οὔγκο Καντσιάνο, γράφει περὶ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας καὶ τὴν ὑβρίζει καὶ τὴν εἰρωνεύεται. Θὰ σᾶς ἐδιάβαζα ἐπὶ λέξει τί γράφει, ἀλλ' ἀρκετὴ εἶναι ἡ ἀπέχθεια ποὺ αἰσθανόμεθα κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας καὶ ἀσαλφῶς οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει διὰ νὰ τὴν αὐξήσωμεν. Σᾶς λέγω ἐν περιλήψει ὅτι ὁ κύριος αὐτὸς εἰρωνεύετο τὰ παιδιά μας. «Εἶναι, γράφει, καμπούρικα, ἀδύνατα, καχεκτικά, καὶ ἔχουν βαρὺ ἀνατολίτικο βῆμα. Δὲν ἔχουν τὴν «σβελτέτσα» τῶν ἰδικῶν τους «μπαλίλα» καὶ τῶν «ἀβανγουαρντίτσι». Οὔτε ἔχουν τὸ παράστημα τῶν ἰταλοπαίδων. Δὲν ξεύρουν νὰ βαδίζουν τὸ περίφημο βῆμα τῆς χήνας. Καὶ ὅταν παρελαύνουν μιλοῦν καὶ γελοῦν».

Μ' ἐπίκραναν αὐτὰ τὰ λόγια. Κι' ἐφύλαξα ἀπὸ τότε τὸ φύλλο τῆς «Τζιορνάλε ντ' Ἰτάλια» γιατὶ εἶχα τὴν πεποίθησιν, τὴν ἀπόλυτον πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα ποὺ ἡ Ἐθνικὴ Νεολαία θὰ δώσῃ μὲ τὸ ἔργο της τὴν ἀπάντησι.

Σήμερον ἡ ἀπάντησις αὐτὴ εἶναι ἀποστομωτική.

Σήμερον ποὺ σᾶς μιλῶ μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι περιττὸ νὰ λέμε σ' ἀπάντησι τῆς συκοφαντίας λόγια. Ἡ ἀπάντησις ἐδόθη μὲ ἔργα, μὲ φωτιὰ καὶ μὲ μύδρους.

Τὰ Παιδιὰ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας πῆραν μέρος στὰ ἔργα αὐτά. Προσέφεραν καὶ προσφέρουν τεραστίας Ἐθνικὰς ὑπηρεσίας.

Ποῖαι εἶναι αὐταὶ αἱ ὑπηρεσίαι τὸ γνωρίζουν αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ ὁποίου ἔργον του καὶ «παιδί του», ὅπως τὸ ὠνόμασε, εἶναι ἡ Ὀργάνωσις τῆς Ἐθνικῆς Νεολαίας, ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ εἶναι ὑπερήφανος. Ὅλοι οἱ μόχθοι του καὶ ὅλαι αἱ ἐλπίδες του ἐδικαιώθησαν εἰς μίαν ὑπέροχον ἐξόρμησιν αὐτῶν τῶν παιδιῶν.

Καὶ τί δὲν ἔκαμαν τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας! Ἐν πρώτοις ἐβοήθησαν καὶ βοηθοῦν εἰς τὸ ἔργον τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης. Ὁπουδήποτε ἔγιναν βομβαρδισμοὶ τὰ εἴδαμε νὰ τρέχουν εἰς τὸ μέρος τοῦ κινδύνου μὲ πνεῦμα αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας. Τὸ ἔργον τῆς καλύψεως τῶν φώτων εἶναι ἐν πολλοῖς ἔργον ἰδικόν των. Εἰς τοὺς σταθμοὺς Πρώτων Βοηθειῶν καὶ εἰς τὰ νοσοκομεῖα τὰ βλέπομεν μεταξὺ τῶν πρώτων. Εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς κατασκοπείας καὶ τῶν ὑπούλων μεθόδων τοῦ ἐχθροῦ πρωτοστατοῦν. Εἰς τὸν κοινωνικὸν ἔρανον ἐπίσης. Εἰς τὰς ἐθνικὰς ἐξορμήσεις ἔχουν τὴν πρωτοβουλίαν. Κάθε χαρά μας τοὺς εὑρίσκει πρωτοπόρους.

Εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσες πληρώνουν μὲ ἐθελοντικὴν ἐργασίαν τὰ κενὰ τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν συνεπείᾳ τῆς ἐπιστρατεύσεως. Καὶ ἐργάζονται μὲ ὑπέροχον ζῆλον, τὸν ὁποῖον αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξάρω.

Εἰς τὸ ἰδικόν μου Ὑπουργεῖον διακόσια παιδιὰ τῆς Νεολαίας προσφέρουν μὲ φανατικὸ ζῆλο τὰς ὑπηρεσίας των. Καὶ διευθυνταὶ καὶ τμηματάρχαι, ἄνθρωποι συνήθως μεμψίμοιροι καὶ αὐστηροί, δὲν εὑρίσκουν λόγους διὰ νὰ ἐξάρουν τὴν ἐργατικότητα καὶ τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἐθελοντῶν αὐτῶν.

Ἀκόμη κατ' αὐτὰς ἐπωμίσθησαν οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσες νέαν ἐργασίαν. Τὴν διάδοσιν τοῦ Πολεμικοῦ μας Λαχείου, αἱ πρόσοδοι τοῦ ὁποίου διατίθενται διὰ τὴν Κοινωνικὴν Πρόνοιαν καὶ διὰ τὸν Στόλον. Καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ συστήσω ὅπως ὁ λαὸς τοὺς βοηθήσῃ εἰς τὸ νέον των ἔργον, διότι οὕτω θὰ ἐνισχύσῃ καὶ τὸ Λαχεῖον καὶ τὴν Ὀργάνωσιν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας θὰ απομένῃ σημαντικὸν κέρδος, ἡ προμήθεια τὴν ὁποίαν ἐκέρδιζαν οἱ ἰδιῶται πωληταί.

Δὲν εἶναι ὅμως μόνον αἱ ὑπηρεσίαι. Κάτι ἄλλο μεγαλύτερον προσφέρει ἡ Ὀργάνωσις, τὴν πνοή της, τὴν θερμὴν πνοὴν τῆς Νίκης. Προσφέρει τὸν ἐνθουσιασμόν, τὰς ζητωκραυγάς της, εἶναι ἡ πρωτοπορία τοῦ ἀγῶνος εἰς τὰ μετόπισθεν.

Τὰς εὐσταλεῖς, τὰς πυκνάς, τὰς πειθαρχημένας της φάλαγγας, τὰς καμαρώνει τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐλπίδα. Διότι αὔριον αἱ φάλαγγες αὐταὶ θὰ τανύσουν εἰς ἅλμα ἡρωϊσμοῦ πρὸς τὰ σύνορα ν' ἀντικαταστήσουν τοὺς γενναίους ποὺ πολεμοῦν σήμερον ἐκεῖ.

Ἀλλ' ἀφοῦ ὑπακούοντας στὶς παρορμήσεις τῆς καρδιᾶς μου, ἀνοίχθηκα σ' ἐνθουσιασμούς, νοιώθω τὴν ἀνάγκη νὰ μιλήσω καὶ γιὰ μιὰ ἄλλη Νεολαία, τὴν Ἀγγλική. Ὄχι διότι εἶναι φίλη καὶ σύμμαχος καὶ ἀδελφὴ εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Δικαιοσύνης, τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας καὶ ἀξιοπρεπείας.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Νεολαίας αὐτῆς βγῆκαν καὶ βγαίνουν οἱ ἡρωϊκώτεροι ἄνδρες, αὐτοὶ ποὺ κρατοῦν στοὺς ὤμους των τὴν ἄμυνα μιᾶς ὁλοκλήρου χώρας, τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἰδεωδῶν της. Τί ὀφείλει ἡ Ἀγγλία εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀεροπόρους της, τὰ παιδιὰ τῶν 20 καὶ 22 ἐτῶν, ὅλη ἡ ὑφήλιος τὸ γνωρίζει. Ἡ Ἑλληνικὴ νεότης εἶναι σήμερα εὐτυχὴς διότι ὑπερασπίζουσα μὲ πάθος καὶ αὐταπάρνησιν τὸ πατρικόν μας ἔδαφος καὶ τὰ ἑλληνικά μας ἰδεώδη ἔχει συμπαραστάτη της τέτοια Νεολαία.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὡμίλησεν ὁ κ. Μουσσολίνι ὅτι τὸν μισοῦμεν ὅλοι οἱ Ἕλληνες, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων. Καὶ παρεξενεύετο ὁ κ. Μουσσολίνι διὰ τὸ μῖσος αὐτό. Ἀλλὰ διατί; Ἐλησμόνησεν ὅσα μεταξὺ ἄλλων εἶπε πρὸ καιροῦ, ὅταν ἡ χώρα τῶν Τσέχων ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ; Δὲν εἶπε τότε ὅτι λαὸς ποὺ δὲν ἐστάθη στὰ σύνορά του νὰ ὑπερασπίσῃ τὰς ἐλευθερίας του εἶναι ἀνάξιος τῶν ἐλευθεριῶν αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο δικαίως τὰς ἔχασε; Πῶς ἀπορεῖ τώρα, διότι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸν μισοῦμε καὶ δίδομε εἰς τὰς ὑβριστικὰς προτάσεις του τῆς 28 Ὀκτωβρίου μὲ πάθος, μὲ πίστι ἐπὶ τὴν νίκην, ἀπάντησιν μὲ μύδρους καὶ μὲ φωτιά;

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες θέλομε νὰ ζήσωμε ἐλεύθεροι ἢ ἐλεύθεροι νὰ πέσωμε εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς.

Διότι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες δὲν εἴμεθα ἕνας ὁποιοσδήποτε λαός, μία χώρα μὲ σύνορα.

Ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι Ἰδέα. Μία ἰδέα ποὺ δὲν ἔχει ὅρια. Ποῦ κατοικεῖ στὴν κάθε χώρα, στὴν κάθε γῆ, πέραν ἀπὸ τὶς θάλασσες καὶ τοὺς ὠκεανοὺς καὶ σὲ κάθε ἐλεύθερη ψυχή. Καὶ ἡ ἰδέα δὲν καταπολεμεῖται μὲ τάνκς καὶ μὲ ἀεροπλάνα καὶ ἀπειλάς. Ἡ ἰδέα ὅταν φωλιάζῃ σὲ ψυχές, ὅπως τῆς Ἑλληνικῆς μας Νεότητος, θεριεύει καὶ γίνεται φωτιὰ καὶ σίδερο καὶ νικᾷ.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

Σὰν ἔμεινε χωρὶς προστάτη ἡ κυρὰ Δημήτραινα, ἄφησε τὴ Σέριφο, πῆρε τὸ παιδί της καὶ ἦρθε στὸν Περαία, σὲ κάποιους συγγενεῖς τοῦ ἀντρός της. Μὰ ἐκεῖ τῆς εἶπαν πὼς δὲν εἶχε νὰ περιμένῃ πολλὰ πράματα ἀπ' αὐτούς. Ἔπρεπε νὰ ξενοδουλέψῃ. Καὶ δούλεψε ἡ χήρα Δημήτραινα. Ἀξιοχέρα ὅπως ἤτανε καὶ δυνατὴ γυναῖκα, δὲν ἀγκομάχησε ποτὲ γιὰ τὴ δουλειά.

Ἔτσι πέρασαν χρόνια ὁλόκληρα βαρειᾶς ζωῆς. Σ' ὅλον αὐτὸ τὸν καιρό, ἡ χήρα ἡ νησιώτισσα στάθηκε σὰν τὸν καλὸ τὸν καπετάνιο: καὶ στὶς μπουνάτσες καλὴ καὶ στὶς φουρτοῦνες.

Σὰν ἔγινε παλληκαρόπουλο ὁ γυιός της κι' ἔμαθε καὶ κάμποσα γραμματάκια, μπῆκε μαθητοῦδι σ' ἕνα σιδηρουργεῖο. Πρόσχαρο παιδί, καλόκαρδο, μὲ ἀνοικτὸ πρόσωπο, μὲ κατσαρὰ μαλλιά, εἶχε καὶ μπράτσα σιδερένια. Εἶχε κληρονομήσει τὴ γερωσύνη τῆς πατρικῆς του ράτσας καὶ μέσ' στὶς φλέβες του ἔτρεχε τὸ ζεστὸ αἷμα τῶν παληῶν θαλασσινῶν ποὺ ἀρμένιζαν Μπαρμπαριὰ καὶ Τούνεζι καὶ κουβαλοῦσαν βιὸς τὸ φλουρὶ καὶ τὸ χρυσάφι. Ὁ Μιχάλης γίνηκε εἴκοσι χρονῶν κι' ἔπαιρνε μεροδοῦλι σωστοῦ ἐργάτη. Κι' ἀλήθεια τ' ἄξιζε, γιατὶ σὰν ἀνασκούμπωνε τὰ μπράτσα κι' ἔπαιρνε τὴ βαρειά, ἔτρεμε ὁ τόπος.

Τὸ βράδυ, σὰν σχολοῦσε ἀπὸ τὴ δουλειά, ἔτρεχε νὰ κουβαλήσῃ τὰ ψώνια τῆς μάνας του, ποὺ τὸν περίμενε στὴν πόρτα.

— Καλησπέρα, μάνα.

— Καλῶς τὸ γυιόκα μου. Πάλι πολλὰ ἔξοδα ἔκανες, παιδί μου.

— Ἔχει ὁ Θεός, μάνα.

Κι'ἔμπαινε μέσα νὰ πλυθῇ, νὰ ξαποστάσῃ στὸ σπιτάκι του. Γιατὶ ὁ Μιχάλης οὔτε παρέες πολλὲς ἔκανε, οὔτε στὶς ταβέρνες ἀσώτευε. Τὸ πολὺ-πολὺ κανένα καφεδάκι στὸ πλαγινὸ καφενεῖο μὲ κανένα φίλο συντοπίτη ἢ μὲ τὸν ἀδελφὸ τῆς Ἀγγελικούλας, ποὺ καθόντουσαν στὴν ἴδια αὐλή. Γιατὶ καὶ σ'αὐτὸ στάθηκε τυχερὴ τώρα ἡ Δημήτραινα: νἄχῃ καλοὺς συγκάτοικους, μιὰ οἰκογένεια ἀπὸ τὴν Πάρο, τὸ Στεφανὴ τὸ Χάλαρη μὲ τὴν ἀδελφή του καὶ τὴ μάνα του. Ὁ Στεφανὴς ἤτανε καλὸ παιδὶ κι' αὐτός. Δούλευε στὸ Μῶλο καὶ ἡ ἀδελφή του, νόστιμο καὶ ντροπαλὸ κορίτσι, στὴν «Ὑφαντουργική». Συχνά, τὴν Κυριακή, οἱ δύο οἰκογένειες σμίγανε νὰ πᾶνε μαζὶ στὴν ἐκκλησιά: Μπροστὰ τὰ παιδιά, σὰν ἀδέρφια, καὶ πίσω οἱ μανάδες, οἱ χαροκαμένες μὲ τὰ μαῦρα μαντήλια τους, καμαρώνοντας τὰ βλαστάρια τους καὶ δοξάζοντας τὸ Θεό.

Ἡ Δημήτραινα σ' ἕνα πρόσεχε πιὸ πολύ: νὰ φυτέψῃ στὴν ψυχὴ τοῦ γυιοῦ της τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Τὸ σπιτάκι τους ἤτανε σὰν ἐκκλησιά. Τὸ καντῆλι ἔκαιγε πάντα μπροστὰ στ' ἅγια εἰκονίσματα, παληὰ πατρογονικά της εἰκονίσματα, ποὺ εἶχαν ἀκούσει τὶς προσευχὲς ὅλης τῆς γενιᾶς. Πλάγι τους σ' ἕνα ράφι, ἀραδιασμένα τὰ ἱερὰ βιβλία τοῦ παπᾶ-Κοσμᾶ, τοῦ παπποῦ, ποὺ κοιμήθηκε τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου ἐδῶ καὶ τόσα χρόνια, κάτου ἀπὸ ἕνα κυπαρίσσι στὴ Σέριφο. Ὅλα τ' ἀγαποῦσε ὁ Μιχάλης, τὰ πατρογονικὰ κειμήλια, κι' ὅλα τὰ σεβότανε, μὰ πιὸ πολὺ ἕνα μικρὸ Εὐαγγέλιο, τόσο δά, πολύτιμο, δῶρο χαρισμένο στὸν παπᾶ ἀπὸ τὸν Πατριάρχη, τὸν καιρὸ ποὺ πῆγε νὰ προσκυνήσῃ στὰ Ἱεροσόλυμα. Δεμένο μὲ μαῦρο δέρμα, στολισμένο μὲ χρυσὲς γωνιές, μὲ τὸ Σταυρὸ ἀπέξω ὁλόχρυσο καὶ μὲ καθαρὸν τύπο. Μέσα στὸ πρῶτο φύλλο, ὁ Πατριάρχης εἶχε γράψει τ' ὄνομά του, χαρίζοντάς το στὸν πάτερ-Κοσμᾶ.

Μὲ τὸ Εὐαγγέλιο αὐτὸ στὰ χέρια μεγάλωνε ὁ Μιχάλης. Κάθε Κυριακὴ διάβαζε τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ἡμέρας, δυνατά, νὰ τ' ἀκούσῃ κι' ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ μάνα του, ποὺ καθισμένη στὸ σκαμνάκι κουνοῦσε σιγά-σιγὰ τὸ κεφάλι μὲ τὸ πρόσωπο φωτισμένο ἀπὸ Θεϊκὴ χαρά.

* * *

Σὰν ἦρθε ὁ καιρός του νὰ πάῃ στρατιώτης ὁ Μιχάλης, δὲν βαρυγκόμησε. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ μάνα του.

— Τί θὰ 'πῆ. Γιὰ τὴν Πατρίδα κάθε μάνα χρωστᾷ νὰ δώσῃ τὸ παιδί της, εἶπε στὴ γειτόνισσά της, τὴν Παριανή.

Καὶ στρατιῶτες θὰ πᾶνε τὰ παιδιά μας καὶ στὸν πόλεμο. Πρῶτα ἡ Πατρίδα, ὕστερα ἐμεῖς.

Σὰν τὸν εἶδε νὰ μπαίνῃ στὴν αὐλή, μὲ τὴν καινούργια του στολή, ἡ χαροκαμένη μάνα ἀναγάλλιασε:

— Παιδάκι μου, παλληκαράκι μου. Τί ὥμορφος στρατιώτης! Κύτταξέ τον, Ἀγγελικούλα!...

Ἡ κόρη, ποὺ ἐκείνη τὴν ὥρα εἶχε βγῆ νὰ ποτίσῃ τὶς γλάστρες, κοκκίνισε:

— Ὡραῖα σοῦ πᾶνε, Μιχάλη, εἶπε δειλά. Καὶ σ' ἀνώτερα...

Μὰ κι' ἂν πῆγε στρατιώτης ὁ Μιχάλης μὴ θαρρεῖ κανεὶς ὅτι τὸ σπίτι του δυστύχησε. Ἡ κυρὰ-Δημήτραινα δὲν τάχασε. Ξαναμπῆκε στὴ δουλειά, ἔλυσε κι' ἕνα μικρὸ κομπόδεμα ποὺ εἶχε συνάξει μὲ τὶς οἰκονομίες της.

— Τὸ παιδάκι μου νἆναι καλά, ἔλεγε. Γιὰ τὴν Πατρίδα ὅλοι πρέπει νὰ δουλέψουμε...

Ὅλη τὴ βδομάδα ὁ Μιχάλης ἤτανε στὸ λόχο του. Κι' ὅπως στὸ ἐργοστάσιο ἤτανε τὸ καμάρι του, ἔτσι καὶ στὴ στρατῶνα· ἀκούραστος στὰ γυμνάσια, προσεχτικός, ὑπάκουος στοὺς ἀνωτέρους του, ποτὲ δὲν παραπονέθηκε γιὰ τοὺς κόπους καὶ τὶς ἀγγαρεῖες.

Ἀγαποῦσε τοὺς στρατιῶτες καὶ πάντα τοὺς φερνότανε σὰν ἀδελφός. Γιὰ ἕνα μόνο παραξενευότανε: Πολλοὶ στρατιῶτες δὲν ἀγαποῦσαν τὸ Θεό. Τὴν Κυριακὴ ποὺ τοὺς πήγαιναν στὴν ἐκκλησιὰ τοὺς φαινότανε σὰν ἀγγάρεια καὶ κάθε τρόπο κάνανε νὰ μὴν πᾶνε. Ἡ βλαστήμια: νά, μιὰ ἄλλη κακὴ συνήθεια ρωμέϊκη. Σὰν ἄκουγε τοὺς συντρόφους του νὰ βρίζουν τὰ θεῖα ὁ Πέλεκας ἀνατρίχιαζε. Κρύος τρόμος τὸν ἔπιανε καὶ τραβιότανε μακρυὰ νὰ μὴν ἀκούῃ...

* * *

Σὲ λίγους μῆνες κηρύχτηκε κι' ὁ πόλεμος. Ὅπως σ' ὅλα τὰ συντάγματα, ἔτσι καὶ στὰ Μηχανικὰ οἱ ἄντρες τάκουσαν μὲ ἀκράτητο ἐνθουσιασμό. Τὰ ὅπλα καθαρίστηκαν, γυαλοκόπησαν τὰ ξινάρια, τὰ πελέκια ἀκονίστηκαν, ὅλα τὰ σύνεργα μπήκανε σὲ τάξι, ἕτοιμα νὰ δουλέψουν. Οἱ ἄντρες ἑτοιμάστηκαν γιὰ τὰ σύνορα. Ὁ Μιχάλης ὁ Πέλεκας κατέβηκε στὸν Πειραιᾶ ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴ μάνα του.

— Φεύγουμε, μάνα, γιὰ τὰ σύνορα. Ἦρθε ὁ καιρός! Πᾶμε νὰ λευτερώσουμε τοὺς σκλάβους, ν' ἀνοίξουμε τὶς ἐκκλησίες τὶς ἀλειτούργητες. Φεύγω. Τὴν εὐχή σου!....

Ἀτράνταχτη τάκουσε ἡ χήρα ἡ Σεριφιώτισσα:

— Μὲ τὴν εὐχὴ τῆς Παναγιᾶς, παιδί μου, εἶπε κι' ἔτρεξε νὰ τοῦ ἑτοιμάσῃ κάτι ἀσπρόρρουχα. Ὕστερα κατέβασε ἀπὸ τὸ ράφι τὸ μικρὸ Εὐαγγέλιο, τὸ ἱερὸ κειμήλιο τοῦ παπᾶ, σταυρο-

— Μέγας εἶσαι Κύριε! εἶπεν ἕνας στρατιώτης κι' ἐσταυροκοπήθηκε.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

8ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ ιγ΄ 10—17)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς Σάββασι. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ Σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; Ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ.

Ἀπόστολος (Πρὸς Ἐφεσίους δ΄ 1—7)

Παρακαλῶ ὑμᾶς ἀδελφοί, ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πρᾳότητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. Ἓν σῶμα καὶ ἓν Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· εἷς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων, καὶ διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Στὴ σημερινὴ περικοπὴ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου πρὸς τοὺς Ἐφεσίους, μᾶς ὁμιλεῖ διὰ τὴν «κλῆσιν» ποὺ ἀπευθύνει ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Μᾶς καλεῖ μὲ τὴν μεσολάβησι τοῦ Υἱοῦ του νὰ ἀφήσωμε τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ ἀκολουθήσωμε τὰς ἐντολάς του γιὰ νὰ γίνωμε ἀγαπημένα του παιδιά. Στὴν κλῆσι ὅμως αὐτὴ τοῦ Θεοῦ ἔχομε καθῆκον νὰ σπεύσωμε μ᾽ ὅλη μας τὴν καρδιά. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ὁ Παῦλος στὴν περικοπή του αὐτὴ μᾶς λέγει: «νὰ περιπατήσωμεν ἀξίως τῆς κλήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκλήθημεν». Αὐτὸ ὅμως θὰ τὸ πραγματοποιήσωμεν ἂν καταλάβωμε τὴ μεγάλη σημασία τῆς προσκλήσεως τοῦ Θεοῦ. Πρέπει ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ νομίσῃ τὸν ἑαυτό του ἄξιον τῆς μεγάλης αὐτῆς τιμῆς νὰ ἔχῃ πολλὰς ἀρετάς, μεταξὺ δὲ αὐτῶν πρὸ πάντων τὴν ταπεινοφροσύνη. Ἡ ἀρετὴ αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ κανένα. Εἶναι ἕνα ἀπ᾽ τὰ πιὸ μεγάλα πνευματικὰ στολίδια τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὴ ἡ ἀρετὴ κάμνει τὸν ἄνθρωπο ἀγαπητὸ στὸ Θεὸ καὶ μᾶς βοηθεῖ νὰ ἔχωμε φιλικὰς σχέσεις μ᾽ ὅλους τοὺς συνανθρώπους μας. Ὁ ταπεινὸς ἄνθρωπος συναισθανόμενος τὸν ἑαυτόν του ὡς ἁμαρτωλὸν δὲν ὑπερηφανεύεται καὶ γι᾽ αὐτὸ ἔχει σὲ κάθε δύσκολη στιγμὴ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀρετὴ αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου ἑνώνει μὲ ἀγάπη καὶ ὁμόνοια ὅλους τοὺς Χριστιανούς. Δυστυχῶς ὅμως σήμερα κάθε ἄλλο παρὰ ἀγάπη καὶ ὁμόνοια ἐπικρατεῖ στὸν κόσμο. Εἶναι ἐλεεινὸ τὸ θέαμα ποὺ παρουσιάζει ἡ ἀνθρωπότης. Ἀντὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, βασιλεύει τὸ μῖσος καὶ τὸ χειρότερον ὅλων ὁ πόλεμος. Ὁ διάβολος τόσο πολὺ κατώρθωσε νὰ διαιρέσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, ὥστε σ᾽ ὅλη τὴ γῆ ἔφερε τὴν καταστροφὴ καὶ τὴν ἀναστάτωσι καὶ μυριάδες ἀνθρώπων κάθε μέρα ἀλληλοσκοτώνονται. Ἡ κατάστασις αὐτὴ μᾶς δείχνει ὅτι κάθε ἄλλο εἴμεθα παρὰ ἀληθινοὶ Χριστιανοί. Αὐτὴ μᾶς κάμνει κάθε μέρα νὰ ἀπομακρυνώμαστε περισσότερο ἀπὸ τὸ Θεό. Τότε δὲ μόνο θὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπ᾽ τὰ δεινὰ τοῦ σκληροῦ πολέμου, ὅταν ὅλοι μας γυρίσουμε στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ κατορθώσουμε ν᾽ ἀπαλλαγοῦμε ἀπ᾽ τὰ δίχτυα τῆς ἁμαρτίας. Τότε καὶ μόνον τότε εἶναι δυνατὸ νὰ ἐπανέλθῃ στὴν σκληρὰ δοκιμαζομένη ἀνθρωπότητα ἡ ἑνότης, ἡ συνδιαλλαγὴ καὶ ἡ εἰρήνη.

✵ Η ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗ ✵

Ποιὰ ἑλληνικὴ ψυχὴ δὲν αἰσθάνθηκε τὶς μέρες αὐτὲς τὴ νοερὴ παρουσία Της ἀνάμεσά μας; Ποιὸς ἀπὸ μᾶς δὲν αἰσθάνθηκε μιὰ ἱερὴ ἀνατριχίλα νὰ διατρέχῃ τὸ εἶναι του, στὴν εὐλαβῆ σκέψι πὼς Αὐτὴ στέκεται στὸ πλευρὸ τοῦ Ἔθνους μας, σὲ τούτη τὴ μεγάλη δοκιμασία;

Εἶναι ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας. Στὰ σεπτὰ χέρια της ἐκράτησε τὸν Λυτρωτή μας. Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, Κυρία τῶν ἀγγέλων, ἁπλώνει τὴ σκέπη της ἀπάνω ἀπὸ τοὺς πιστοὺς προσκυνητὰς τοῦ Υἱοῦ της, γεμάτη στοργὴ γιὰ κάθε πονεμένη ψυχή, γιὰ κάθε ἀδύνατη κι᾽ ἀδικούμενη ὕπαρξι. Ὕστερα ἀπὸ τὸν Θεόν, ὕστερα ἀπὸ τὸν Κύριον καὶ Σωτῆρα μας, πρὸς Αὐτὴν καταφεύγομεν ὅλοι, τὴ δική της προστασία ζητοῦμε, τὴ δική της βοήθεια. Μὰ ἂν αὐτὸ γίνεται ἀπὸ κάθε χριστιανό, πολὺ περισσότερο ὅμως ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας χριστιανούς.

Τὸ βλέπομεν αὐτὸ σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, στοὺς εἴκοσι αἰῶνες χριστιανικῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Στ᾽ αὐτιά μας λὲς καὶ φτάνουν ἀκόμη καὶ τώρα, ἀπόμακροι, γλυκοὶ ἦχοι ἁρμονικῶν ὑμνολογιῶν, ποὺ οἱ βυζαντινοί μας πρόγονοι ἀνέπεμπαν πρὸς τὴν Θεομήτορα. Ἦταν ἡ προστάτις τοῦ Ἔθνους. Ἦταν ἡ ἀπροσμάχητη Πολιοῦχος τῆς Βασιλευούσας. Σ᾽ αὐτὴν ἦταν ἀφιερωμένη ἡ Κωνσταντινούπολις, τὸ καύχημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ δόξα τῆς αὐτοκρατορίας.

Πόσες φορὲς τὴν ἔσωσεν ἡ δύναμίς της! Ἀπὸ πόσους ἐχθροὺς εἶχε γλυτώσει τὴν Πόλι ἡ Θεοτόκος! «Τὴν Πόλιν σου φύλαττε θεογεννῆτορ», ἔψαλλον δεητικά, ζητῶντας τὴ βοήθειά της οἱ προασπισταὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς χριστιανωσύνης, ὅταν ἐπρότασσαν τὰ στήθη των γιὰ νὰ συντρίψουν τὰ κύματα τῶν βαρβαρικῶν ὀρδῶν, ποὺ ξεκινοῦσαν ἀπὸ Ἀνατολὴ καὶ Νότο καὶ Βορρᾶ καὶ Δύσι γιὰ νὰ ὑποδουλώσουν τὴν Αὐτοκρατορία. Καὶ Ἐκείνη ἄκουε τὶς ἱκεσίες τῶν πιστῶν, καὶ ἡ δύναμίς της συνέτριβε τοὺς «ὑπεναντίους». Καὶ τότε ὑψωνόταν ὁ ὕμνος τοῦ θριάμβου ἀκράτητος, μεγαλόφωνος, ὕμνος πρὸς τὴν Ὑπέρμαχον Στρατηγόν. «Χαῖρε τῆς βασιλείας ὁ ἀσάλευτος πύργος. Χαῖρε δι᾽ ἧς ἐγείρονται τρόπαια. Χαῖρε δι᾽ ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσιν!».

Ἀλλὰ μήπως καὶ στὰ δυστυχισμένα χρόνια τῆς δουλείας ἡ Παναγία δὲν ἦταν μετὰ τὸν Θεὸν τὸ καταφύγιο τῶν σκλάβων; Σώζονται ὕμνοι ἱκετευτικοὶ καὶ προσευχὲς συγκινητικώτατες, ποὺ τὶς ἀπηύθυναν οἱ βασανισμένοι ὑπόδουλοι πρὸς τὴν Θεομήτορα, παρακαλῶντας την νάρθῃ κοντά τους, νὰ τοὺς βοηθήσῃ στὴ δυστυχία τους καὶ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν ἐλευθερία. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου χωρὶς σημασία τὸ ὅτι τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου διάλεξαν γιὰ νὰ ὑψώσουν τὴ σημαία τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως.

Κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τῆς Θεομήτορος ἐθέσαμε κι᾽ ἐμεῖς — ἀπόγονοι καὶ συνεχισταὶ τοῦ ἔργου ἐκείνων — τὸν σημερινὸ ἱερό μας ἀγῶνα. Ἐκεῖνοι ποὺ μᾶς ἐπετέθησαν ἔχουν ἐξυβρίσει τὴ Μεγαλόχαρη μὲ τὴ χειρότερη ἐκδήλωσι ἀσεβείας. Ἐμεῖς ἐπικαλούμεθα τὴν προστασία της. Ἐζητήσαμε τὴ βοήθειά της. Καὶ μᾶς τὴν ἔδωσε. Ὅπως καὶ στὰ μεγάλα ἐκεῖνα βυζαντινὰ χρόνια, ἐστάθηκε πάλι στὸ πλευρὸ τοῦ λαοῦ Της ἡ Παναγία μας. Ἐδυνάμωσε τὸ στρατό μας. Ἐφώτισε τοὺς ἀρχηγούς μας. Ἐνεθάρρυνε τὸ Ἔθνος. Καὶ τὸ ἐδόξασε. Καὶ θὰ τὸ δοξάσῃ ἀκόμη πιὸ πολύ. Ὥσπου μιὰ μέρα θὰ μᾶς χαρίσῃ καὶ τὴν τελική, τὴν ὁλοκληρωτικὴ νίκη. Καὶ τότε, χαρμόσυνη, δυνατή, πανευφρόσυνη θ᾽ ἀντηχήσῃ κι᾽ ἡ δική μας ὁμολογία: Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια!...

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

κοπήθηκε, τὸ φίλησε καὶ εἶπε:

— Πάρτο, παιδί μου, ὁδηγό σου καὶ φυλαχτάρι σου!

Ὁ Μιχάλης τὄβαλε κάτου ἀπὸ τ᾽ ἀμπέχονο, κουμπώθηκε, πῆρε τὸ μπογαλάκι του καὶ ξεκίνησε.

Ὅπως ὅλα τὰ ὅπλα, ἔτσι καὶ τὸ Μηχανικὸ δοξάστηκε στὸν πόλεμο. Τὸ Τάγμα τοῦ Μιχάλη ἔκανε θαύματα. Σήκωσε προχώματα, ἔζεψε γεφύρια, βοήθησε τὰ πεζικά, ἔδωσε χέρι στὰ κανόνια. Πολλὲς φορὲς δούλεψε καὶ μὲ τὸ ντουφέκι, χύθηκε στὴ φωτιὰ καὶ βγῆκε δράκος ἀνίκητος. Γίνηκε κοσμαγάπητο. Περνοῦσε καὶ οἱ φαντάροι φώναζαν:

— Γειά σας, σκαπανάκια!

Καὶ τὰ σκαπανάκια καμάρωναν καὶ τραγουδοῦσαν, εὔθυμα καὶ γελαστὰ παιδιά, σὰν νὰ κάνανε γυμνάσια. Ὁ Μιχάλης πρῶτος πάντα στὸ λόχο του. Ἢ μὲ τὴν ἀξίνη δούλευε ἢ μὲ τὸ ντουφέκι, ἤτανε τρομερός:

— Ἀπὸ σίδερο εἶν᾽ αὐτὸς ὁ Σεριφιώτης; ἔλεγε ὁ λοχίας του. Σκυλὶ μονάχο. Οὔτε κούρασι τὸν πιάνει, οὔτε σφαῖρα.

* * *

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἡ Σημαία μας ἔφτασε μπροστὰ στὰ Γιαννιτσά. Τὰ ἐχθρικὰ στρατεύματα, ποὺ ἔφευγαν νικημένα ἀπὸ δυὸ βδομάδες, σταθήκανε ἐκεῖ μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ ὑπερασπίσουν τὴν ἱερή τους πόλι. Ἄδικος κόπος. Ποιὸς μποροῦσε νὰ σταματήσῃ πιὰ τὴν ἁρματωμένη Ἑλλάδα ποὺ τραβοῦσε, ὁλάκαιρος λαός, ἐκεῖ ποὺ ἔδειχνε τὸ δάχτυλο τοῦ Θεοῦ; Κανένας. Καὶ ἡ μάχη ἄναψε, ὥρμησαν τὰ πεζικά, μούγκρισαν τὰ κανόνια, ἄναψε ὁ τόπος.

Σκληρὴ ἤτανε γιὰ τοὺς δικούς μας ἡ ἐπίθεσι. Ὁ ἐχθρὸς ἤτανε καλὰ ταμπουρωμένος σὲ βουνοπλαγιές, ἐνῷ οἱ δικοί μας βρίσκονταν στὸν κάμπο, χωρὶς προχώματα καὶ πολλὲς φορὲς ἤτανε ἀναγκασμένοι νὰ περνοῦν παραπόταμα τρία μέτρα βαθειά!...

Ξάφνου ἦρθε μιὰ διαταγή:

— Νὰ γεφυρωθῇ τὸ ποτάμι!...

Ἤτανε ἕνα πλατὺ παρακλάδι τοῦ Λουδία.

Τὸ Μηχανικὸ ἔτρεξε ἐκεῖ. Φτάσανε στὴν ὄχθη. Οἱ ἄντρες ἀρχίσανε τὴ δουλειά, γοήγορα, βιαστικά, νὰ στηθῇ τὸ γεφύρι, νὰ

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 288)

42. (Συνέχεια)

— Κάψετε όλες τὶς ἀποσκευές μου! πρόσταξε.

Οἱ στρατηγοὶ δίστασαν. Λυπούνταν τόσα ἀγαθὰ νὰ πᾶνε χαμένα.

—Ἐμπρός! τοὺς εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Νικήσατε τὰ μικρά σας συμφέροντα! Λευθερωθῆτε!

Οἱ στρατηγοὶ ντράπηκαν. Μάζεψαν τὶς πλούσιες ἀποσκευές τους, ἔβαλαν οἱ ἴδιοι φωτιά. Ὁ Φιλώτας ἔμεινε τελευταῖος. Δίσταζε νὰ κάψη τόσα πλούσια λάφυρα ποὺ εἶχε μαζέψει.

— Βάλε φωτιά! τὸν πρόσταξε ὁ Ἀλέξανδρος.

Ὁ Φιλώτας δάγκασε τὰ χείλη βλαστημώντας ἀπὸ μέσα του κι' ἔβαλε φωτιὰ στὶς πλούσιες ἀποσκευές του.

— Καὶ τώρα, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, ἐμπρός!

Κίνησαν. Ἄρχισε πάλι τὸ καταπληχτικὸ κυνήγι ἀνάμεσα ἀπὸ κοιλάδες καὶ βουνά, μέσα σὲ χλοερούς κάμπους ἢ σὲ ἡλιοψημένες ἐρημιές... Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐρημιὲς αὐτὲς ὑπέφεραν ἀπὸ τρομερὴ δίψα. Εἶχαν δυὸ μέρες νὰ πιοῦν νερό. Ὁ Στέφανος πήγαινε πάλι μπροστὰ μὲ τοὺς προσκόπους του, ἀνακάλυψε σ' ἕνα κοίλωμα βράχου λίγο νερό· ἔβγαλε τὴν περικεφαλαία του καὶ τὴ γέμισε. Διψοῦσε φοβερά· ἔκαμε νὰ πιῆ, μὰ εὐτὺς κρατήθηκε.

«Ντροπή, συλλογίστηκε, νὰ πίνω ἐγὼ καὶ νὰ πεθαίνη ὁ ἀρχηγός μου ἀπὸ τὴ δίψα. Ἄς τοῦ τὸ πάω νὰ πιῆ!».

Ἔτρεξε, τὸ πῆγε στὸν Ἀλέξανδρο. Ὁ βασιλιᾶς πῆρε τὴ γεμάτη περικεφαλαία ἀπὸ τὸ πολύτιμο πιοτό, μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἄνοιγε τὰ στεγνὰ χείλια του νὰ πιῆ, εἶδε γύρω του τοὺς συντρόφους του ποὺ τὸν κοίταζαν μὲ λαχτάρα. Ἀμέσως ἔγειρε τὴν περικεφαλαία κι' ἔχυσε τὸ νερὸ στὴν ἄμμο.

—Ἢ ὅλοι, εἶπε, θὰ πιοῦμε νερὸ ἢ κανένας!

Χτύπησαν τὶς ἀσπίδες τους οἱ στρατιῶτες ἀπὸ περηφάνεια.

— Πήγαινέ μας ὅπου θές, Ἀλέξανδρε! τοῦ φώναξαν. Μαζί σου ἂς πεθάνουμε τῆς δίψας!

Κεφ. 59

Πέρασαν τὴ σημερινὴ πρωτεύουσα τῆς Περσίας, τὴν Τεχεράνη, μπῆκαν στὴν Ὑρκανία, ἔφτασαν στὴν Κασπία θάλασσα. Ἦταν ὠκεανός; Θάλασσα; Λίμνη; Κανεὶς δὲν ἤξερε.

— Πᾶμε! Πᾶμε! πρόσταξε ὁ Ἀλέξανδρος. Ἂς ἀφήσουμε τοὺς σοφοὺς νὰ λύσουν τὸ ζήτημα. Ἐμεῖς ἔχουμε ἄλλα ζητήματα νὰ λύσουμε. Πιὸ σπουδαῖα. Πᾶμε!

Πήγαιναν, πήγαιναν κυνηγώντας τὸ Βῆσσο. Ἡ Ἀσία ἁπλώνουνταν μπροστά τους διαρκῶς, ἀπέραντη.

Μιὰ μέρα στράφηκε ὁ Ἀλέξανδρος στὸ Φιλώτα καὶ τοῦ εἶπε γελώντας.

—Ἂν ἦταν ἐδῶ ὁ πατέρας σου ὁ γέρο Παρμενίων θὰ μὲ μάλωνε πάλι. Ξέρεις πόσες χιλιάδες μέτρα κάμαμε τοὺς τελευταίους μῆνες;

— Ξέρω, ἀποκρίθηκε ὁ Φιλώτας. Ρώτησα τοὺς «βηματιστὲς» ποὺ καταγράφουν τὶς ἀποστάσεις ποὺ περνοῦμε. Ὀχτακόσιες ὀγδόντα χιλιάδες μέτρα.

— Σωστά! εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Κι' ἀκόμα εἴμαστε στὴν ἀρχή.

— Στὴν ἀρχή! ἔκαμε ὁ Ἡφαιστίων τρομαγμένος. Ἀλέξανδρε, πότε θὰ ἡσυχάσης;

—Ὅταν πεθάνω! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ θλιμμένη φωνή. Γιατὶ μιὰ μέρα κι' ἐγὼ θὰ πεθάνω.

Ὁ Ἡφαιστίων ἀνατρίχιασε. Τὰ μάτια του βούρκωσαν. Σπηρούνισε τὸ ἄλογό του καὶ πῆγε μπροστὰ νὰ μὴ δοῦν τὴ συγκίνησί του.

Μπῆκαν στὸ σημερινὸ Ἀφγανιστάν. Ὁ Ἀλέξανδρος σταμάτησε λίγες μέρες σὲ μιὰ λαμπρὴ τοποθεσία ποὺ τοῦ ἄρεσε. Κι' ἐκεῖ ἔβαλε τὰ θεμέλια κι' ἔχτισε μιὰ νέα πόλι. Τὴν ὠνόμασε κι' αὐτὴν Ἀλεξάνδρεια.

Κίνησαν πάλι. Πέρασαν καινούργια βουνά, διάβηκαν ποταμούς, ἀνοίχτηκαν σὲ νέες πεδιάδες, ἔχτισαν νέες πολιτεῖες. Εἶχαν πιὰ κάμει πάνω ἀπὸ δυὸ χιλιάδες τετρακόσια χιλιόμετρα. Ἔφτασαν σ' ἕνα πανύψηλο βουνὸ γεμάτο χιόνια. Οἱ στρατιῶτες ἔπεφταν στὸ δρόμο ἀπὸ τὴν κούρασι· τὰ πόδια τους πάγωναν, πολλοὶ τυφλώθηκαν ἀπὸ τὴν ἀντανάκλασι τοῦ ἥλιου πάνω στὰ χιόνια. Τὰ τρόφιμα ἔλειψαν. Οἱ στρατιῶτες πεινοῦσαν.

Ἔβγαλε τὴν περικεφαλαία του καὶ τὴ γέμισε.

Μιὰ μέρα ἔφτασαν στὴ Βακτριανή, τὸ σημερινὸ Τουρκεστάν. Ἐκεῖ ἔμαθε ὁ Ἀλέξανδρος πὼς βάρβαρες φυλὲς εἶχαν πιάσει τὸ Βῆσσο καὶ τοῦ τὸν ἔφερναν. Χάρηκε ὁ βασιλιᾶς, ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ποὺ ξάπλωσαν μπροστά του, δεμένο μὲ χοντρὰ σκοινιά, τὸν φονιᾶ τοῦ Δαρείου.

— Προδότη! τοῦ φώναξε. Προδότη τοῦ βασιλιᾶ σου.

Καὶ διέταξε νὰ τὸν σκοτώσουν.

Ὁ στρατὸς ἀνέπνευσε.

— Τώρα πιά, ἔλεγαν οἱ στρατιῶτες μεταξύ τους, τελείωσε ὁ πόλεμος. Θὰ σταματήσουμε. Πέθανε ὁ Δαρεῖος, πέθανε ὁ σατράπης ποὺ ἤθελε νὰ πάρη τὸ θρόνο του, ἡ Περσία εἶναι δική μας. Τώρα θὰ γυρίσουμε στὴν πατρίδα.

Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος ἀνέβηκε πάλι στὸ ἄλογό του, δίνοντας τὸ συνηθισμένο σύνθημα:

—Ἐμπρός!

— Γιὰ ποῦ; ἀκούστηκαν φωνὲς ἀπὸ τὸ στρατό. Γιὰ ποῦ πάλι;

Ὁ Ἀλέξανδρος σπηρούνισε τὸ Βουκεφάλα, πλησίασε.

— Ποιοὶ φώναξαν; ἔκραξε μὲ βροντερὴ φωνή. Ἂς βγοῦν ἀπὸ τὶς τάξεις τοῦ στρατοῦ κι' ἂς ἔρθουν μπροστά μου.

Οἱ Μακεδονικὲς φάλαγγες κινήθηκαν. Ἔκαμαν μερικὰ βήματα, παρατάχτηκαν μπροστὰ στὸν Ἀλέξανδρο. Ὁ βασιλιᾶς τοὺς κοίταξε πολλὴν ὥρα ἀμίλητος. Ὅλοι παλιοὶ συναγωνιστές του, ἀνδρεῖοι, πιστοί, γεμᾶτοι πληγές. Τοὺς ἀγαποῦσε. Μαζί τους εἶχε ὑποτάξει τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἤπειρο, τὴ Θράκη, εἶχε ἀνεβῆ στοὺς βαρβάρους ὡς πέρα στὸ Δούναβι. Μαζί τους εἶχε περάσει τὴν Ἀσία, εἶχε κυριέψει ὁλόκληρο κόσμο. Εἶχε φτάσει στὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ τώρα τὸν ἀφήνουν;

Κράτησε τὴ συγκίνησί του:

— Σύντροφοι, εἶπε μὲ γλυκειὰ φωνή, κουραστήκατε;

Ἕνας γέρος Μακεδόνας προχώρησε. Τὸ πρόσωπό του ἦταν χαραγμένο ἀπὸ σπαθιές.

— Βασιλιᾶ Ἀλέξανδρε, εἶπε, φτάνει πιά! Σοῦ δουλέψαμε μὲ πίστι κι' ἀνδρεία. Κάμαμε ὅ,τι μπορούσαμε. Εἴμαστε ἄνθρωποι ἐμεῖς, δὲν εἴμαστε θεοί. Δὲν ἀντέχουμε πιά. Ἄφησέ μας νὰ γυρίσουμε στὴν πατρίδα.

Ὁ Ἀλέξανδρος σώπαινε. Φοβερὴ πάλη γίνουνταν μέσα του. Ἄγριος θυμὸς γιατὶ τὸν παρατοῦσαν οἱ πιστοί του, καὶ συνάμα συμπόνια, γιατὶ ἔνοιωθε πὼς ἦταν ἄνθρωποι, κουράστηκαν, πεθύμησαν τὰ σπίτια τους.

(Ἀκολουθεῖ)

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμές

ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

1ον

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ...

Εἶχα ἕνα σωρὸ δύσκολα μαθήματα τὸ πρωῒ τῆς Δευτέρας 28 Ὀκτωβρίου. Ἐφέτος, βλέπετε, πηγαίνω στὴν τελευταία τάξι τοῦ Γυμνασίου καὶ δὲ φαντάζομαι νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς συμμαθητής μου ποὺ νὰ μὴν ἐτρόμαξε, λίγο ἢ πολύ, μπροστὰ στὰ μεγάλα θεωρήματα τῆς ἄλγεβρας ποὺ διδασκόμαστε σ' αὐτὴ τὴν τάξι.

Ὅσο γιὰ μένα, πρέπει νὰ τὸ μολογήσω, εἶμαι ἀπὸ κείνους ποὺ τρομάζουν καὶ ζαλίζουνται μπροστὰ στὰ νούμερα. Δὲ θυμοῦμαι νάχω παρμένο οὔτε ἕνα ἄριστα ποτές μου στὰ μαθηματικά, ἴσαμε τώρα, μόλο ποὺ τσακίζομαι πάντα στὸ διάβασμα, ὅπως δὲ θυμᾶμαι καὶ ποτές μου νὰ πῆρα λιγώτερο ἀπὸ ἄριστα στὶς ἐκθέσεις τῶν Νεολληνικῶν.

Γιὰ ὅλ' αὐτά, καὶ ἐπειδὴ τὴν πρώτη ὥρα τῆς Δευτέρας 28 Ὀκτωβρίου εἶχα μαθηματικά, σηκώθηκα ξημερώματα γιὰ νὰ ξαναρρίξω μιὰ ματιὰ στὰ βιβλία μου.

Σηκώθηκα, ντύθηκα, κι' ἄρχισα νὰ περπατάω στὰ νύχια, ἔτσι ποὺ νὰ μὴν ξυπνήσω κανέναν ἄλλο μέσα στὸ σπίτι. Γιατί, πρέπει νὰ σᾶς πληροφορήσω πὼς ἔχω μάνα, πατέρα, ἀδερφὸ μεγαλύτερο - τὸ Γιῶργο - ἀδερφὸ μικρότερο ἀπὸ μένα - τὸ Δημητράκη - κι' ἀδελφούλα μικρότερη ἀπ' ὅλους - τὴ μονάκριβη καὶ πολυχαιδεμένη μας τὴ Μίκα - ποὺ, τὸν Ἰούλη ποὺ μᾶς πέρασε ἔκλεισε τὰ πέντε χρόνια καὶ μπῆκε στὰ ἔξη.

Σηκώθηκα λοιπὸν στὰ νύχια, πέρασ' ἀνάμεσ' ἀπὸ τ' ἀδέρφια μου ποὺ κοιμόντουσαν μακάρια τὸ γλυκὸ πρωϊνό τους τὸν ὕπνο, κι' ἀφοῦ ξανασκέπασα τ' ἀνυπόταχτα ξεσκεπασμένα ποδαράκια τῆς ἀδερφούλας μου, μπῆκα στὴν κουζίνα, νίφτηκα στὰ γρήγορα, κι' ἀνάβοντας τὸ φῶς στὴ μικρή μας τραπεζαρία, ρίχτηκα μὲ πρωϊνὸ κέφι ἀπάνω στὰ ἀλγεβρικὰ «ἄλφα σὺν βῆτα διὰ γάμα», μὲ πρόθεσι νὰ τὰ χωνέψω ὅσο μποροῦσα καλύτερα.

Μοῦ φάνηκε πὼς αὐτὸ τὸ δύσκολο κατόρθωμα τὄχα μισοκαταφέρει τὴν ὥρα ποὺ τὸ χλωμὸ φῶς τῆς αὐγῆς, ὁλοένα καὶ ζωντανεύοντας, μπῆκε ἐπὶ τέλους θριαμβευτικὰ ἀπὸ τὸ παραθύρι γιὰ ν' ἀχρηστέψῃ τὸ ἠλεκτρικό.

Γύρισα τότε τὸ διακόπτη, ἄνοιξα τὸ παραθύρι καὶ ρούφηξα μ' ὅλη μου τὴ δύναμι τὸ μυρωμένο ἀγέρι ποὺ ἡ δροσερὴ νύχτα τὸ παράδινε τώρα στὸ λαμπερὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ πὼς κατοικῶ στὸ δεύτερο πάτωμα τοῦ μοναδικοῦ, ἴσως, παλιοῦ σπιτιοῦ τῆς ὁδοῦ Βαλτετσίου, στὴ συνοικία τῆς Νεάπολης, κατὰ τὴν ἀνηφοριὰ ποὺ φέρνει πρὸς τὴ Γαλλικὴ σχολή, κάτω ἀπὸ τὸ Λυκαβηττό.

Ὁ δρόμος εἶναι ἤρεμος. Ἀπὸ τὸν ὁλόδροσο, ἰσκερὸ κι' ὁλοστεφάνωτο μὲ τὸ ροδομάλαμα τῆς αὐγῆς Λυκαβηττό, ἀναδίνεται καὶ ροβολάει κατὰ τὴν ἥσυχη αἰώνια πολιτεία μας, ἡ μεθυστικιὰ μυρουδιὰ τοῦ μεγάλου πευκώνα. Ξαναπαίρνω μιὰ βαθειὰν ἀνάσα καί, δίχως νὰ τὸ καταλάβω κι' ὁ ἴδιος, ἀπὸ τὸ στόμα μου ξεφεύγουνε τὰ παρακάτω λόγια:

— Τί ὄμορφα ποὺ εἶναι!...

Ἔτσι, ξεχασμένο ἀπὸ τὶς ἔγνοιες τῆς ἄλγεβρας, μεθυσμένο ἀπὸ ἐλπίδα καὶ παρασυρμένο ἀπὸ θαυμασμὸ γιὰ τὴν ὀμορφιὰ τῆς φύσης καὶ τῆς ζωῆς, μὲ βρῆκε ὁ συναγερμὸς τῆς Δευτέρας 28 Ὀκτωβρίου.

Κατάρα καὶ θάνατος σ' αὐτοὺς ποὺ τὸν ἐπροκάλεσαν!

Στὴν ἀρχὴ τὸν ἄκουσα νἄρχεται σὰν ἀπόμακρος ἀχὸς ἀπὸ κορνάρισμα αὐτοκίνητου.

Ὅμως, αὐτὴ ἡ ἐντύπωσι δὲν ἐκράτησε παρὰ μιὰ μονάχα στιγμή. Τὸ πρῶτο μακρυνὸ κορνάρισμα ἔγινε δεύτερο, πιὸ κοντινό, τρίτο, πιὸ κοντινὸ ἀκόμα, τέταρτο, πέμπτο, ἕχτο, τόσο κοντινώτερο, πιὰ καὶ τόσο δαιμονικὸ ποὺ, σὲ λίγο, πάνω στὸν ὁλογάλανον οὐρανὸ τῆς ἀθάνατης πολιτείας μας λὲς καὶ ξαμολυότανε τὸ οὐρλιαχτὸ ὅλων μαζὶ τῶν σκυλιῶν τῆς πιὸ φριχτῆς κόλασης.

Σὰν ἀστραπὴ πέρασαν, τότε, μέσ' ἀπ' τὸ μυαλό μου ἕνα σωρὸ πράματα, μιὰ κινηματογραφικὴ σειρὰ ἀπὸ εἰκόνες, σκέψεις, μιὰ ἀτέλειωτη καδένα ἀπὸ καυτεροὺς καὶ πυρωμένους κρίκους ὀνομάτων καὶ σκληρῶν συμβόλων:

Ἡ πατρίδα, ὁ πόλεμος, ἡ λευτεριά, ἡ σκλαβιά, ἡ τιμή, ἡ ἀτίμωσι, ὁ θάνατος, τὰ ἀεροπλάνα, ὁ στρατός, οἱ μπόμπες, ὁ ἐχτρός, ἡ μάχη, ἡ δόξα, ἡ νίκη!

Ὅμως, ὄχι. Γιατί ὅλ' αὐτά; Ἐμεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχουμε κανέναν ἐχτρό. Ἐμεῖς δὲν εἴχαμε πειράξει κανέναν. Ποιὸς θἄχε τάχα τὸ θράσος νὰ ἐπιβουλευτῆ τὴν εἰρηνικὴ ζωὴ καὶ τὴ λευτεριὰ τῆς Ἑλλάδος μας; Ὄχι. Δὲν μπορεῖ αὐτὸ ποὺ ἀκούγω νὰ εἶναι συναγερμὸς πολέμου. Δὲν εἶναι τὰ ἀεροπλάνα κάποιου ἐχτροῦ ποὺ ἔρχουνται νὰ ταράξουν τὴ Θεϊκὴ γαλήνη αὐτοῦ τοῦ κοσμοδόξαστου Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ. Ναί, ἀλλὰ πάλι μήπως, τώρα τελευταῖα, δὲν εἴχαμε τόσα δείγματα τῶν ἐχθρικῶν διαθέσεων τῆς Ἰταλίας; Καὶ ποιὸς δὲν ξέρει ποιοὶ εἶναι οἱ ἄναντροι δολοφόνοι τορπιλλιστὲς τῆς ὡραίας μας «Ἕλλης»; Μὰ πάλι, γιατὶ τάχα αὐτὸς ὁ συναγερμὸς νὰ μὴν γίνεται γιὰ δοκιμή; Γιατὶ νὰ μὴν εἶναι ἕνας συναγερμὸς ποὺ δίδεται ἀπροειδοποίητα καὶ ξαφνικά, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ παρακολουθήσουν οἱ ἀρχὲς τοῦ Κράτους μας ἂν ὁ καθένας βρίσκεται στὴ θέσι ποὺ τοῦ ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον του, κι' ἂν ὅλος ὁ μηχανισμὸς τῆς παθητικῆς ἀεράμυνας τῆς πολιτείας μας λειτουργῆ κανονικά;...

Νὰ λοιπὸν ποιὲς σκέψεις ἐπέρασαν μὲ μιᾶς σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ μυαλό μου, μόλις πρωτάκουσα τὸν πρῶτο ἀντιαεροπορικὸ συναγερμὸ τῆς Δευτέρας 28 Ὀκτωβρίου.

Στὸ μεταξύ, οἱ σειρῆνες οὔρλιαζαν, οὔρλιαζαν, οὔρλιαζαν. Ἕνα - ἕνα τὰ παράθυρα τῆς γειτονιᾶς ἄνοιγαν καὶ ἀνήσυχα κεφάλια ἀντρῶν καὶ γυναικῶν ἔσκυβαν πρὸς τὸ δρόμο ἐρωτηματικά, ζητώντας κάποιαν ἐξήγησι.

— Τί τρέχει, Μιχαλάκη;

Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα μου. Γύρισα καὶ τὸν εἶδα. Ἔρριχνε βιαστικὰ κάποιο ροῦχο ἀπάνω του. Τὸ πρόσωπό του ἤτανε σοβαρό, πολὺ σοβαρό. Πίσω του νὰ καὶ τὸ χλωμὸ πρόσωπο τῆς μανούλας μου. Νὰ κι' ὁ Δημητράκης. Ὅλοι ἀνοίγουν ὅσο γίνεται πιὸ μεγάλα τὰ μάτια τους καὶ ρωτοῦν, ρωτοῦν: «Τί τρέχει; Τί τρέχει, Μιχαλάκη»;

— Συναγερμός, τοὺς εἶπα. Δὲν ξέρω τίποτ' ἄλλο.

— Τοὺς ἄτιμους! εἶπε ὁ πατέρας κι' ἔσφιξε τὶς γροθιές του.

— Ποιοὺς ἄτιμους, μπαμπᾶ; ρώτησε ὁ Δημητράκης.

— Τοὺς ἄτιμους! ξαναεῖπε ὁ πατέρας, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Καί, σὰν νὰ μὴν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ περισσότερες ἐξηγήσεις γιὰ νὰ καταλάβῃ ἐκεῖνο ποὺ κατάλαβε, τράβηξε κατὰ τὸ δωμάτιό του φωνάζοντας στὸ μεγάλο μου ἀδερφό:

— Γιῶργο, ἑτοιμάσου.

Ὁ Γιῶργος δὲν ἀπάντησε τίποτα. Ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα ξανακούστηκε μέσ' ἀπὸ τὸ δωμάτιό του:

— Κουράγιο, γυναίκα.

— Γύρισα καὶ κύτταξα τὴ μητέρα στὰ μάτια. Ἕνα δάκρυ ἄνθιζε στὰ βλέφαρά της. Μοῦ χαμογέλασε καί, γυρίζοντας ἀπότομα, τράβηξε νὰ βρῆ τὸν πατέρα. Ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ παραθύρι ὁ γέρος μὲ τοὺς ρευματισμοὺς καὶ τὶς πατερίτσες ρωτοῦσε κάποιον ἐργατικὸ ποὺ ἀνέβαινε βιαστικὰ τὸν ἀνήφορο.

— Τί τρέχει, παιδί μου, τί τρέχει;

— Πόλεμος, παππούλη, πόλεμος μὲ τὴν Ἰταλία!

Ὅλο μου τὸ εἶναι, ὅλη μου ἡ σκέψι πῆγε τότε στὴ στολὴ τῆς Νεολαίας! Ὥρμησα στὸ δωμάτιό μου νὰ τὴ φορέσω. Οἱ σειρῆνες οὐρλιάζανε ἀκόμα. Ἡ μικρούλα μου ἀδερφούλα ἡ Μίκα κοιμότανε. Μόνο ποὺ εἶχε τινάξει ἀπὸ πάνω της πάλι τὶς κουβέρτες.

Τὴν ξανασκέπασα, ἐνῶ χωρὶς νὰ θέλω ἐψιθύριζα διαρκῶς:

— Τοὺς ἄτιμους, τοὺς ἄτιμους!...

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐρχόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἀρκεῖ ἡ ἐμφάνισι λίγων ἐπαναστατῶν στὴν Ἑλλάδα, εἶπε ὁ Καποδίστριας, γιὰ νὰ παράσχῃ τὴ συνδρομή της ἡ Ρωσσία. Πραγματικὰ ὁ Καποδίστριας δὲν εἶχε κανένα τώρα λόγο νὰ ἀντιδράσῃ. Ἄλλο αὐτὸς καὶ ἄλλο ὁ Ὑψηλάντης. Γιὰ ποιὸ λοιπὸν λόγο τὰ πράγματα νὰ μὴν ἀκολουθήσουν τὴν φυσική τους πορεία;

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ὑψηλάντης ξανασυναντήθηκε μὲ τὸν Ξάνθο. Ἦταν τώρα ἀποφασισμένος νὰ δεχτῆ τὴν ἀρχηγία καὶ νὰ τὰ προσφέρῃ ὅλα γιὰ τὴν ἰδέα ἐκείνη ποὺ τόσα χρόνια τὸν βασάνιζε. Ἔδωκε ἔγγραφη δήλωσι πὼς δέχεται καὶ ζήτησε νὰ μὴν ἀναμιχθῇ ἀπὸ δῶ κι' ἐμπρὸς κανένας ἄλλος στὰ ζητήματα τῆς ἀνώτατης ἀρχῆς. Αὐτὸς ἦταν τώρα ἡ ἀνώτερη ἐξουσία κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἔδινε μιὰ μέρα λόγο στὸ ἔθνος γιὰ τὶς πράξεις του. Οἱ ὅροι του ἔγιναν δεκτοὶ καὶ στὶς δώδεκα Ἀπριλίου συντάχτηκε τὸ ἔγγραφο ποὺ ἀναγνωριζόταν ὡς «Γενικὸς Ἔφορος τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας».

Πῆρε τότε καὶ μεταρρύθμισε τὸν ὀργανισμὸ τῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ ἔδωσε μιὰ ἁπλούστερη μορφή. Ἦρθε σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὰ σημαίνοντα πρόσωπα τῆς Φιλικῆς. Γνώρισε τοὺς Ἕλληνας στρατιωτικοὺς ποὺ βρίσκονταν τότε γιὰ προσωπικὲς δουλειές τους στὴ Ρωσσία. Κι' ἦσαν αὐτοὶ οἱ κυριώτεροι παράγοντες, στὶς πλάτες τῶν ὁποίων θὰ στηριζόταν ἡ ἐπανάστασι. Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ τοῦ ἀνατέθηκε ἡ ἀρχηγία ἀνέπτυξε μιὰ δραστηριότητα ἐξαιρετική. Τίποτα πιὰ δὲν τὸν ἀπασχολοῦσε, ὅσο τὸ ζήτημα αὐτό. Νύχτα καὶ μέρα ἔδινε διαταγές, ἔγραφε φλογερὰ γράμματα. Παντοῦ ἔφτανε ἡ φωνή του, τὸ ἀναστάσιμο σάλπισμά του. Στὴν Πόλη καὶ στὰ Νησιά, στὸ Μωρηᾶ καὶ στὴ Ρούμελη.

Στὰ γράμματά του μέσα μίλαγε ἡ ψυχή του. Ἔδειχνε τὸν πλούσιο ἐσωτερικό του κόσμο. Τὰ γράμματά του, ὕμνοι Πινδαρικοί, γραμμένοι σὲ πεζὸ λόγο, σκόρπισαν ρίγη συγκινήσεως καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας σ' ὅλες τὶς ἄκρες τῆς Ἑλλάδας. Τὸ πρῶτο του ἔγγραφο στάλθηκε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς προεστοὺς τοῦ Μωρηᾶ.

Στὶς γραμμὲς τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ τόνιζε τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ἐπανάστασι. Τοὺς ἐσύστησε πειθαρχία καὶ τοὺς ἀνάπτυξε τὸ νόημα τῆς πατριωτικῆς θυσίας. Κι' ἀκόμα τοὺς γιόμιζε τὴν καρδιά, μὲ τόσες καὶ τόσες ἐλπίδες. Πὼς σ' αὐτὸν τὸν μεγάλον ἀγῶνα ἕνας προστάτης μεγάλος, μιὰ ἀνίκητη δύναμι θὰ τοὺς βοήθαγε.

Ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλάκερος βρῆκε στὸ πρόσωπο τοῦ Ὑψηλάντη τὸν ἀρχηγὸ ποὺ ἀναζήταγε. Τὰ νησιά, ὁ Μωρηᾶς καὶ ἡ Ρούμελη ἐπειθάρχησαν ἀπόλυτα στὰ κηρύγματά του. Σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές του, συστήθηκαν κατὰ τόπους ἐπιτροπὲς ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς καὶ τοὺς πιὸ ἐνάρετους καὶ φρόντιζαν γιὰ τὸν πολεμικὸν ἐφοδιασμό. Δὲ χώραγαν τώρα πιὰ καταχρήσεις καὶ σπατάλες. Τὰ λεπτὰ χρειάζονταν γιὰ νὰ ἀγοραστοῦν κανόνια, καρυοφύλλια, γιαταγάνια καὶ μπαρουτόβολα.

Ὕστερα ὁ Ὑψηλάντης σκέφτηκε πὼς ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ τὸν ἀγῶνα. Ἡ ἐπανάστασι θἄρχιζε ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Νὰ ἀνάψουνε φλόγες παντοῦ. Ἀπὸ τὶς ἄγριες ἀκρογιαλιὲς τῆς Μάνης, τὶς ἥμερες τῆς Μεσσηνίας, τῆς Πάτρας καὶ τῆς Κορίνθου νὰ προχωροῦν νὰ φτάσουν στὴν Ἀττική, νὰ δρασκελίσουν τὴ Ρούμελη, τὴ Θεσσαλία καὶ τὴ Μακεδονία καὶ νὰ ἀγκαλιάσουν μετὰ ὅλη τὴ Βαλκανικὴ Χερσόνησο. Τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα νὰ γίνουν μὲ μιᾶς πολεμικά, νὰ ζυγώσουν τὶς ὡπλισμένες τουρκικὲς ἀρμάδες καὶ νὰ τὶς κάνουν ὁλοκαύτωμα. Νὰ μποῦνε ἀκόμη καὶ στὸ Βόσπορο καὶ νὰ ἀνατινάξουν τὸν ἐχθρὸ στὸν ἀέρα. Στὴ Βασιλεύουσα μέσα ἦταν τόσοι καὶ τόσοι Ἕλληνες. Κι' ὅλοι τους γνώριζαν τί θὰ πῆ ἐλευθερία, καὶ ποὺ μὲ τὴ μόρφωσί τους κάτεχαν στὴν τουρκικὴ διοίκησι θέσεις καὶ ἀξιώματα. Ὁ πόλεμος ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴ Σερβία. Νὰ κρατηθοῦν γερὰ ἐκεῖ πάνου οἱ Τοῦρκοι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ὑπὸ Η. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

38. (Συνέχεια)

«Πάνε πιὰ σαράντα χρόνια... Ὁ πατέρας τοῦ τωρινοῦ βασιλιᾶ ἦτανε ἀκόμα ἀνήλικος. Διάφοροι στρατηγοὶ μὲ δύναμη θέλανε νὰ ὠφεληθοῦνε ἀπὸ τὴν περίσταση καὶ νὰ πάρουνε τὸ θρόνο... Πρῶτος καὶ καλλίτερος ὁ Λέων Φωκᾶς, ὁ θεῖος τοῦ στρατηγοῦ μας... Τὰ σχέδιά του ὅμως τὰ ματαίωσε κάποιος δάσκαλος τοῦ βασιλιᾶ, ὁ Θεόδωρος... Ἔτσι τὸν λέγανε... Τοῦτος τὰ κατάφερε μὲ φρόνηση καὶ πονηρια... Συμβούλεψε δηλ. τὸ μαθητή του νὰ πάρη κοντά του γιὰ νὰ τὸν προστατέψη τὸ ναύαρχο Ρωμανὸ τὸ Λεκαπηνό... Τοῦτος δὲν εἶχε τὴ δύναμη καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ Φωκᾶ, δὲν ἦταν ἀπὸ τόσο ἐπίσημη γενιά, μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς φαινόταν στὸ Θεόδωρο καὶ περισσότερο ἀκίνδυνος.

Ὡς τόσο, καθὼς ἀποδείχτηκε ἀπὸ τὰ πράματα, ὁ δάσκαλος ἔπεσε ἔξω... Ὁ Ρωμανὸς ὕστερα ἀπὸ λίγο ἀνακηρύχτηκε Καίσαρας καὶ μετὰ τρεῖς μῆνες συμβασιλέας... Καὶ δὲν τὸν ἔφτασε αὐτό... Ἔκαμε βασιλιάδες καὶ τοὺς τρεῖς γυιούς του, τὸ Χριστόφορο, τὸ Στέφανο καὶ τὸν Κωνσταντῖνο... Κράτησε βέβαια στὸ θρόνο καὶ τὸν νόμιμο βασιλιᾶ, μὰ τὄκαμε γιατὶ ἀλλοιῶτικα ὁ λαὸς θὰ ἐπαναστατοῦσε.

Μὰ γιὰ νὰ ποῦμε καὶ τὸ δίκιο, δὲν πολιτεύτηκε ἄσκημα ὁ Ρωμανός. Ἔφερε μιὰ τάξη στὰ ἐσωτερικά. Σωφρόνισε τοὺς Βουλγάρους, ἔκαψε τὸν στόλο τῶν Ρὼς καὶ κατάστρεψε τὸ στρατό τους... Λένε πὼς γύρισαν πίσω στὸν Κιμμέριο μόνο μὲ δέκα καράβια... Ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια ἔκαμε εἰρήνη καὶ φιλία μὲ τὸν τσάρο Ἰγόρ... Μὰ καὶ μὲ τὸν καλίφη τῆς Βαγδάτης ἐπολέμησε καὶ ἀνάγκασε τὸν Ἐμίρη τῆς Μελιτηνῆς νὰ ἐκστρατεύη μαζί του, ἅμα τὸν διατάζη, καὶ τὸν Ἐμίρη τῆς Ἔδεσσας — μιᾶς πολιτείας ποὺ εἶναι κάτω στὴ Συρία — νὰ τοῦ στείλη τὸ μαντήλι ποὺ εἶχε ἀπάνω τυπωμένο τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ... Κι' ἄλλα κι' ἄλλα ἀκόμα ἄξια ἔργα λένε πὼς ἔκαμε, συμμαχίες μὲ τρανοὺς ἄρχοντες ξένους... φύτεψε κήπους στὴ βασιλεύουσα κι' ἔχτισε νοσοκομεῖα, γηροκομεῖα κλπ.

Πέρασαν χρόνια ἔτσι. Ὁ νόμιμος βασιλιᾶς Κωνσταντῖνος ἦταν πιὰ σαράντα χρονῶν. Εἶχε παντρευτῆ τὴ θυγατέρα τοῦ Λεκαπηνοῦ Ἑλένη».

— Αὐτὴ ποὺ εἶναι τώρα καλόγρηα στὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου; ρώτησε ὁ Μιχαήλ...

— Ναί, ἀλήθεια, ἄκουσα κάτι τέτοιο... Λοιπὸν αὐτὴ μὲ τὸ νὰ ζηλεύη τ' ἀδέρφια της καὶ περισσότερο τὶς νυφάδες της, ἄνοιξε μεγάλες φιλονικίες ἀνάμεσα στοὺς τέσσερις βασιλιάδες, — στὸ μεταξὺ εἶχε πεθάνει ὁ πρῶτος γυιὸς τοῦ Λεκαπηνοῦ, ὁ Χριστόφορος... — Στὸ τέλος ἔκαμε συνωμοσία καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῶν Φωκάδων, τῶν Τορνίκιων, τοῦ Μαριανοῦ καὶ τοῦ Βασιλείου Πετεινοῦ, ἔδιωξε τ' ἀδέρφια της καὶ τὸν πατέρα της κι' ἔτσι ἀπόμεινε στὸ θρόνο μονάχος πιὰ ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ἄντρας της...

— Κι' οἱ ἄλλοι τί ἀπόγιναν; ρώτησε πάλι ὁ Μιχαήλ...

— Οἱ ἄλλοι;.. Ὁ Ρωμανὸς ὁ Λεκαπηνὸς καὶ ὁ γυιός του ὁ Κωνσταντῖνος πέθαναν στὴν ἐξορία... Ἕνας ἀπομένει ἀκόμα, ὁ Στέφανος, κλεισμένος σὲ κάποιο μοναστήρι, ἐδῶ... σ' αὐτὸ τὸ νησί, ποὺ βλέπετε μπροστά σας...

Ἔτσι πέφτει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴ δόξα καὶ τὸν πλοῦτο στὴ χειρότερη μιζέρια... Ἄλλοτε γιατὶ σὲ μιὰ κρίσιμη στιγμὴ τοὔλειψε ἡ φρόνηση... Ἕνα σφάλμα ἰσοζυγιάζει καὶ βαραίνει πολλὲς φορὲς περισσότερο ἀπὸ ὁλόκληρη μετρημένη ζωή... Ἄλλοτε γιατὶ τὸν κατατρέχει, θαρρεῖς, προγονικὴ κατάρα...

Σεβαστὴ εἶναι ἡ γυναῖκα στὸ σπιτικό της, ὅταν φροντίζη νὰ ξεκουράση τὸν ἄντρα της καὶ ν' ἀναθρέψη τὰ παιδιά της... τὸ κορμί της καὶ τὸ μυαλό της πλάστηκαν ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ τέτοιες δουλειές... Μὰ σὰν βαλθῆ ν' ἀνεκατεφτῆ στὴν πολιτικὴ καὶ νὰ διευθύνη ἀνθρώπους... δὲν ἔχει τὴ λαγαρὴ κρίση ποὺ χρειάζεται γιὰ τέτοια δουλειά... Σὲ κάθε της ἐνέργεια καὶ λόγο κρύβεται πίσω ὁ διάβολος...

— Κι' ὅμως ἀκούω, κένταρχε, πὼς ἡ Θεοδώρα... τὸν ἔκοψε ὁ Μιχαὴλ ποὺ τὸν γουστάριζε κι' ἤθελε νὰ τοῦ δώση ἀφορμὴ νὰ μιλάη...

— Ποιὰ Θεοδώρα;

— Ἡ γυναῖκα τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ... Ἔσωσε, λένε, σὲ μιὰ κρίσιμη στιγμὴ τὸ κράτος μὲ τὴ φρόνησή της καὶ τὸ θάρρος της...

— Δὲν ξέρω... Θὰ ἦταν θέλημα Θεοῦ νὰ γίνη ἔτσι... Ἐγὼ ὡς τόσο θὰ μποροῦσα νὰ ἀραδειάσω χίλιες ἄλλες περιπτώσεις ποὺ τὸ κατάστρεψαν. Καὶ τώρα τελευταῖα ἀκόμα, ἂν ὁ στρατηγός μας Νικηφόρος — πολλὰ τὰ ἔτη του — ἂν δὲν προλάβαινε νὰ πιάση καὶ νὰ τιμωρήση αὐτοὺς ποὺ ἐπιβουλεύτηκαν τὴ ζωὴ τοῦ Τρισέβαστου... Μεγάλη γενιὰ οἱ Φωκάδες, νεαροί μου συνάδελφοι. Σᾶς δίνω μιὰ συμβουλὴ καὶ νὰ μὲ θυμᾶστε... Ἐγὼ γέρασα πιά... Δυό - τρία χρόνια ἀκόμα θὰ φορῶ τὴ στολὴ τούτη ποὺ τὴν τίμησα καὶ μὲ τίμησε... Μὰ γιὰ σᾶς εἶναι μπροστὰ ἀνοιχτὸς ὁ δρόμος... Ἀρχοντόπαιδα, μὲ τρανοὺς φίλους, καθὼς ἀκούω... Ἂν θέλετε νὰ προκόψετε μὴ μακρύνετε ἀπὸ τὸ Νικηφόρο. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί του, γιατὶ εἶναι ἡ πιὸ γενναία καὶ ἄδολη καρδιὰ ποὺ ὑπάρχει στὴν αὐτοκρατορία... Ὅσο γιὰ ἀξιωσύνη, δὲν ἔχει τὸ ταίρι του...

. . . .

Ἀπὸ δῶ ὁ στόλος τράβηξε γιὰ τὴ Χιό, τὸ νησὶ τῆς μαστίχας, καὶ ὕστερα γιὰ τὴ Σάμο, ὅπου μαζεύονταν οἱ στρατεύσιμοι ἀπὸ τὸ ναυτικὸ θέμα τῶν Κιβυρραιωτῶν. Ἀπὸ τὰ Φύγελα, ἕνα μικρὸ ἀραξοβόλι ποὺ βρίσκεται ἀντίκρυ στὴ Σάμο καὶ πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν Ἔφεσο, πῆρε κάμποσους στρατιῶτες Μικρασιάτες ποὺ περίμεναν ἐκεῖ, σύμφωνα μὲ διαταγή, γιὰ νὰ μπαρκάρουν.

Τώρα πιὰ θ' ἄφηνε τὸ Ἀσιατικὸ περιγιάλι καὶ τὴν περιοχὴ τῶν μεγάλων νησιῶν καὶ θὰ τραβοῦσε γιὰ τὴ Νάξο... Μὰ πρὶν ὁ Νικηφόρος ἀποφάσισε νὰ στείλη μερικὰ γρήγορα καράβια στὰ βορεινὰ λιμάνια τῆς Κρήτης γιὰ νὰ φέρουν πληροφορίες, τί γίνεται ἐκεῖ κάτω, ἂν ἔμαθαν δηλ. οἱ Σαρακηνοὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἐκστρατεία καὶ τί ἑτοιμασίες κάνουν γιὰ ν' ἀποκρούσουν τὴν ἐπίθεσή του...

Μιὰ νύχτα, ὕστερα ἀπὸ τὸ δεῖπνο, εἶπε τὴ σκέψη του αὐτὴ στὸ Μέγα Δρουγγάριο τοῦ στόλου, τὸν κλειδοῦχο Μιχαήλ, καὶ ὁ Γρηγόρης ποὺ βρισκότανε μπροστά, ἔτρεξε, μόλις βρῆκε καιρό, νὰ τὴ μεταδώση στοὺς φίλους του...

Ἔτρεξε νὰ τὸ μεταδώση στοὺς φίλους του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΕ ΤΟ ΟΠΛΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΥ ΠΟΛΕΜΗΣΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

(1769-1774, 1792-1804, 1821-1828, 1912-1913)

Πάντα ὑπῆρξαν 'Ελληνίδες ποὺ πολέμησαν μὲ τὰ ὅπλα...

Οἱ 'Ελληνίδες δὲν ἔχουν λιγώτερο ἡρωϊσμὸ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Στοὺς μεγάλους ἑλληνικοὺς ἀγῶνας γιὰ τὴν 'Ελευθερία καὶ γιὰ τὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἔθνους βρίσκονται στὸ πλευρὸ τῶν πολεμιστῶν. Ὅλες βοηθοῦν στὸν ἀγῶνα μὲ κάθε τρόπο. Ὅπως μπορεῖ ἡ καθεμιά. Μὰ ἀνάμεσα στὶς 'Ελληνίδες ὑπάρχουν καὶ πολλὲς ποὺ παίρνουν τὰ ὅπλα καὶ πολεμοῦν πλάϊ στοὺς ἄνδρες. 'Υπάρχουν καὶ ἡρωΐδες, ποὺ μπαίνουν στὴ μάχη μὲ ὅμοιον ἡρωϊσμὸ σὰν τοὺς ἀρσενικοὺς πολεμιστάς.

Εἴδαμε τὴν ἡρωϊκὴν 'Ελληνίδα καὶ στὴν τελευταία γιγαντομαχία τῆς Πίνδου. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄνδρες καὶ αἱ χωρικαὶ τῆς 'Ηπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας ἐπολέμησαν τοὺς θρασύδειλους 'Ιταλοὺς στὶς χαράδρες καὶ στ' ἀπότομα βουνά. Σπουδαῖο μέρος ἔπαιξαν κι' αὐτὲς στὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον. Κι' οἱ ἡρωΐδες μας ἐβοήθησαν στὴ διάλυσι τῶν «ἐπιλέκτων» 'Ιταλῶν καὶ στὴν ἄτακτη ὑποχώρησί των...

'Η 'Ελληνίδα δὲν ἄλλαξε. Τὴν ξεύρουν οἱ αἰῶνες γιὰ ἡρωΐδα, γιὰ γενναία, γιὰ πλάσμα μὲ μεγάλη καὶ ἀνδρεία καρδιά. Ὅλοι θυμούμαστε τὶς Σπαρτιάτισσες κι' ὅλοι ξέρουμε παραδείγματα πολεμικῶν ἡρωϊσμῶν τῶν 'Ελληνίδων.

Μόλις ἐκηρύχθη ὁ σημερινὸς 'Ελληνο-'Ιταλικὸς πόλεμος οἱ γυναῖκες τῆς ἡρωϊκῆς Κρήτης ἀποφάσισαν νὰ ἐπιστρατευθοῦν, νὰ σχηματίσουν πολεμικὰ σώματα καὶ νὰ πολεμήσουν στὸ πλάϊ τοῦ στρατοῦ μας. Μὰ ἡ ἡρωϊκὴ μεγαλόνησος ἔχει πολλὰ παραδείγματα τέτοιας γυναικείας παλληκαριᾶς στὴν ἔνδοξη ἱστορία της. Στὶς Κρητικὲς ἐπαναστάσεις οἱ γυναῖκες τῆς Κρήτης ἔπαιξαν σπουδαῖο ρόλο. Μὰ καὶ οἱ Σουλιώτισσες ἐπολέμησαν μὲ γενναιότητα καὶ αὐταπάρνησι. Καὶ ἡ μεγάλη ἐπανάστασις τοῦ 1821 εἶχε τὶς γυναῖκες πολεμιστές της, ἀλλὰ καὶ οἱ πόλεμοι τοῦ 1912 καὶ 1913... Παντοῦ καὶ πάντα ὑπῆρξαν 'Ελληνίδες ποὺ πολέμησαν μὲ τὰ ὅπλα, πλάϊ στοὺς ἄνδρες, γιὰ τὴν 'Ελευθερία.

* * *

Τὸ πιὸ παληὸ παράδειγμα γυναικείου ἡρωϊσμοῦ στὴ νέα μας ἱστορία τὸ ἔδωσαν οἱ Κρητικοποῦλες τῶν Σφακιῶν στὴν ἑλληνικὴ ἐπανάστασι τοῦ 1769-1770, ποὺ ἀπέτυχε καὶ ἔφερε πολλὰ δεινὰ στὴν 'Ελλάδα. Σ' ἐκείνη τὴν ἐπανάστασι οἱ γυναῖκες τῶν Σφακιῶν ἐπολέμησαν πλάϊ στοὺς πατέρες τους καὶ στοὺς ἄνδρες τους σὲ μάχες καὶ σὲ πολιορκίες. Στὴν Κρήτη ἡ ἐπανάστασι ἐκείνη εἶναι γνωστὴ μὲ τ' ὄνομα «ἐπανάστασι τοῦ Δασκαλογιάννη». Ἔτσι τὴν εἶπαν ἀπὸ τ' ὄνομα τοῦ περίφημου Σφακιανοῦ ἀρχηγοῦ Γιάννη Βλάχου, ποὺ ἐπειδὴ ἤξερε πολλὰ τὸν ἔλεγαν καὶ δάσκαλο. Μαζὶ λοιπὸν μὲ τοὺς Σφακιανοὺς ποὺ ἐπολέμησαν μὲ ἀρχηγὸ τὸ Δασκαλογιάννη ἦταν κι' οἱ γυναῖκες τῶν Σφακιανῶν, ποὺ ἔκαμαν σπουδαία ἄμυνα μὲ ὅπλα, μὲ μαχαίρια καὶ μὲ λιθάρια...

'Αργότερα, τὸ 1774, στὴν μάχη τῶν Σφακιανῶν στὴν περιφέρεια 'Αποκορώνου ἐναντίον τοῦ στρατοῦ τοῦ 'Ιμπραΐμ 'Αληδάκη, ἔλαβαν μέρος οἱ ἡρωϊκὲς γυναῖκες Σγουροφυλλιὰ καὶ Κατερίνα Μπούρμπαχη. Αὐτὲς οἱ δυὸ ἐπολέμησαν γενναῖα καὶ σκοτώθηκαν στὴ μάχη. Λαϊκὸ τραγοῦδι θρηνεῖ γιὰ τὸ σκοτωμὸ τῶν δύο ἡρωΐδων ἔτσι:

«Κλαίουσι καὶ οἱ Σφακιανοὶ καμπόσους ἀντρειωμένους,
λιοντάρια στὴν παλληκαριά, στὸν πόλεμο ἀξιωμένους.
Κλαῖν τὴν Μπουρμπαχοκατσουλὴ μὲ τὴν μακρυὰ πλεξοῦδα,
ὁποὺ πολέμα ἀντρίστικα κι' ἂς ἦταν κοπελλοῦδα
Κλαίσι καὶ τὴ Σγουροφυλλιὰ ποὔκανε τὰ λαγούμια
κι' ἔκανε τὰ παιδιὰ ὀρφανά, χηράδες καὶ χανούμια...»

* * *

'Αργότερα στοὺς πολέμους τῶν Σουλιωτῶν μὲ τὸν 'Αλῆ Πασᾶ εἶναι γνωστὸ πόσο οἱ Σουλιώτισσες βοήθησαν στοὺς δεινοὺς ἐκείνους ἀγῶνας. 'Ο χορὸς τοῦ Ζαλόγγου ἦταν ἕνα δεῖγμα αὐτῆς τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως τῶν γυναικῶν τοῦ Σουλιοῦ. Μὰ καὶ κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχηγία τῆς τρομερᾶς ἐκείνης Μόσκως Τζαβέλλαινας, γυναίκας τοῦ Λάμπρου Τζαβέλλα, τετρακόσιες Σουλιώτισσες ἔλαβον μέρος στὴ μάχη κατὰ τοῦ 'Αλῆ Πασᾶ τὴν 20 'Ιουλίου 1792. Οἱ γυναῖκες ἐκεῖνες ἦταν καλὰ ὡπλισμένες καὶ συνετέλεσαν πολὺ στὴ νίκη τῶν Σουλιωτῶν καὶ στὴν καταστροφὴ τοῦ στρατοῦ τοῦ 'Αλῆ. Τὸν ἡρωϊσμὸ αὐτὸν ἀπαθανάτισε καὶ τὸ Σουλιώτικο δημοτικὸ τραγοῦδι, ποὺ τελειώνει ἔτσι:

«Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Χόρμοβο, δὲν εἶν' ἡ Λαμποβίτσα,
ἐδῶ εἶν' τὸ Σοῦλι τὸ κακό, ἐδῶ εἶν' τὸ Κακοσοῦλι,
ποὺ πολεμοῦν μικρὰ παιδιά, γυναῖκες σὰν τοὺς ἄντρες,
ποὺ πολεμάει ἡ Τζαβέλλαινα σὰν ἄξιο παλληκάρι».

Στὸ ἴδιο τραγοῦδι ἀναφέρεται καὶ ἄλλη γενναία Σουλιώτισσα μὲ τ' ὄνομά της: ἡ «ξακουσμένη Χάϊδω». Αὐτὴ ἀκολουθοῦσε τοὺς πολεμιστὲς στὶς μάχες, τοὺς βοηθοῦσε, τοὺς ἔφερνε νερὸ καὶ μὲ θερμὰ λόγια τοὺς ἔδινε θάρρος στὸν ἀγῶνα.

Ἄλλη πολεμίστρια Σουλιώτισσα εἶναι ἡ Λένω, κόρη τοῦ Κίτσου Μπότσαρη. Αὐτὴ σὲ ἡλικία 15 μόλις χρονῶν ἐπολεμοῦσε τὸν 'Απρίλη τοῦ 1804 στὸ πλευρὸ τοῦ ἀδερφοῦ της Γιαννάκη σ' ἕνα μοναστῆρι ἐναντίον τοῦ στρατοῦ τοῦ 'Αλῆπασα. Στὴ μάχη ὁ Γιαννάκης σκοτώθηκε καὶ τότε ἡ Λένω ἐπῆγε καὶ βρῆκε τὸ θεῖο της Νίκζα, ποὺ πολεμοῦσε κοντὰ στὸν 'Αχελῶο. 'Εκεῖ ἡ Λένω ἐσκότωσε πολλοὺς ἐχθρούς, μὰ στὸ τέλος περικυκλώθηκε καὶ θὰ ἐπιάνετο σκλάβα. Τότε γιὰ νὰ μὴ πέση στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν, ρίχτηκε στὸ ποτάμι καὶ πνίγηκε... Τὴν ἀπαθανάτισε κι' αὐτὴν τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι ἔτσι:

«Ὅλες οἱ καπετάνισσες ἀπὸ τὸ Κακοσοῦλι
ὅλες τὴν Ἄρτα πέρασαν, στὰ Γιάννενα τὶς πᾶνε.
Σκλαβώθηκαν οἱ ὀρφανές, σκλαβώθηκαν οἱ μαῦρες
κι' ἡ Λένω δὲν ἐπέρασε, δὲν τὴν ἐπῆραν σκλάβα.
Μόν' πῆρε δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κορφοβούνια.
Σέρνει τουφέκι σινινὲ κι' ἐγγλέζικα κουμπούρια,
ἔχει καὶ στὴ μεσοῦλα της σπαθὶ μαλαματένιο...

Ἕνα χρόνο κατόπι ἀντιλάλησε σ' ὅλη τὴν Ἤπειρο ἡ παλληκαριὰ τῆς Δέσπως, γυναίκας τοῦ Γιωργάκη Μπότση. Στρατὸς τοῦ 'Αλῆπασα ἔφτασε στὸ χωριό της, τὴ Ρηνιάσα, μιὰ μέρα ποὺ ὁ ἄνδρας τῆς Δέσπως ἔλειπε. Μὰ ἐκείνη διωργάνωσε μόνη της τὴν ἀντίστασι. Κλείστηκε στὸν πύργο τοῦ Δημουλᾶ μαζὶ μὲ δέκα ἄλλες θυγατέρες, νύφες καὶ ἐγγονές της καὶ πολέμησε ἄγρια μὲ τοὺς ἐπιδρομεῖς. Μὰ κατάλαβε πὼς ἡ ἀντίστασι θὰ συνετρίβετο καὶ ρώτησε τότε τὸ θηλυκό της στρατὸ ἂν προτιμάη τὸ θάνατο ἀπὸ τὴ σκλαβιά. Ὅλες προτίμησαν τὸ θάνατο. Τότε ἡ Δέσπω μάζεψε σωρὸ ὅσο μπαροῦτι εἶχε, τοὔβαλε φωτιὰ κι' ἐκάησαν ὅλες μαζί! Τὸ σχετικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι εἶναι τοῦτο:

«'Αχὸς βαρὺς ἀκούγεται, πολλὰ τουφέκια πέφτουν.
Μήνα σὲ γάμο ρίχνουνται, μήνα σὲ χαροκόπι;
Οὐδὲ σὲ γάμο ρίχνουνται, οὐδὲ σὲ χαροκόπι,
ἡ Δέσπω κάνει πόλεμο μὲ νύφες καὶ μ' ἀγγόνια.
'Αρβανιτιὰ τὴν πλάκωσε στοῦ Δημαλᾶ τὸν πύργο.
— Γιώργαινα ρίξε τ' ἅρματα δὲν εἶναι δῶ τὸ Σοῦλι.
'Εδῶ εἶσαι σκλάβα τοῦ πασᾶ, σκλάβα τῶν 'Αρβανίτων.
— Τὸ Σοῦλι κι' ἂν προσκύνησε, κι' ἂν τούρκεψεν ἡ Κιάφα,
ἡ Δέσπω ἀφέντες Λιάπηδες δὲν ἔκαμε, δὲν κάνει.
Δαυλὶ στὸ χέρι ἅρπαξε, κόρες καὶ νύφες κράζει:
— Σκλάβες Τουρκῶν μὴ ζήσουμε, παιδιά μ' μαζί μου ἐλᾶτε.
Καὶ τὰ φυσέκια ἀνάψανε, κι' ὅλοι φωτιὰ γενῆκαν».

'Αλλὰ καὶ λίγα χρόνια ἀργότερα, στὴν 'Επανάστασι τοῦ 1821, ἔδρασαν καὶ γυναῖκες. Καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὲς ξεχωρίζει ἡ μεγάλη ἡρωΐδα τοῦ ναυτικοῦ μας ἀγῶνα, ἡ Μπουμπουλίνα, ποὺ μὲ τὸ καράβι της ἐτρομοκράτησε τὸν ἐχθρό...

* * *

Καὶ στὴν Κρήτη, στὴν 'Επανάστασι τοῦ 1821, μὰ καὶ τοῦ 1866, ἐπολέμησαν μαζὶ μὲ τοὺς ἄνδρες καὶ πολλὲς Κρητικοποῦλες. 'Η πιὸ περίφημη Κρητικιὰ ἡρωΐδα τοῦ 1821 ἦταν ἡ Σοφία Μαρκάκη, ἀδελφὴ τοῦ ὁπλαρχηγοῦ 'Ιωσὴφ Μαρκάκη ἢ Ξωπατέρα.

Στὸ 'Αρκάδι τὸ 1866 ἀναδείχτηκε ἄλλη ἡρωΐδα: ἡ Χαρίκλεια Δασκαλάκη, ποὺ πολεμοῦσε ἐπὶ κεφαλῆς πολλῶν γυναικῶν. Ὅταν ἡ ἀντίστασι αὐτὴ ἔπεσεν, ἡ Χαρίκλεια πιάστηκε αἰχμάλωτος. Τὴν μετέφεραν στὸ Ρέθυμνο, μὰ ἐκεῖ τὴν ἄφησαν ἐλεύθερη ἀπὸ θαυμασμὸ γιὰ τὴν ἀνδρεία της.

* * *

Καὶ στοὺς πολέμους τοῦ 1912 καὶ 1913 ἔπαιξαν τὸ μέρος των οἱ 'Ελληνίδες. Οἱ 'Ηπειρῶτες διηγοῦνται τὰ κατορθώματα τῆς Κωστακίτσαινας. 'Ο ἄνδρας της εἶχε σκοτωθῆ στὸν πόλεμο τοῦ 1897 κι' ἐκείνη ὡρκίσθηκε νὰ ἐκδικηθῆ τὸ θάνατό του. Ἔτσι τὸ 1912, μόλις κηρύχθηκε ὁ πόλεμος, ἐσχημάτισε σῶμα ἀπὸ συγχωριανούς της, δηλαδὴ ἀπὸ κατοίκους τοῦ χωρίου Γεωργάνι. Ἔπειτα τὸ σῶμα της ἑνώθηκε μὲ ἄλλο τοῦ ὁπλαρχηγοῦ Τσίγκου καὶ μαζὶ ἔδωσαν μάχη κατὰ 500 ἐχθρῶν!

Στὸ σῶμα της ἡ Κωστακίτσαινα εἶχε μόνον ἄνδρες, ὅλους συγγενεῖς της. Μὰ τὴν παρακάλεσαν καὶ οἱ γυναῖκες νὰ τὶς πάρη μαζί της κι' ἔτσι ἐσχημάτισε καὶ ἀνταρτικὸ σῶμα ἀπὸ γυναῖκες.

Σ' ὅσους τὴν ρωτοῦσαν πῶς τῆς φαίνεται ἡ πολεμικὴ ζωή, ἡ Κωστακίτσαινα ἀπαντοῦσε:

— Τί θέλατε; Νὰ πλένω πιάτα ἢ νὰ παίζω πιάνο, ἐνῷ οἱ ἄντρες σκοτώνονται πολεμῶντες; Οἱ ἀληθινὲς γυναῖκες δὲν κουνᾶνε μόνο μωρά. Πιάνουνε καὶ τὸ ντουφέκι.

Μαζὶ μ' αὐτὲς πρέπει ν' ἀναφέρουμε καὶ μιὰ 'Αθηναία, ποὺ πολέμησε τὸ 1912 στὴν Ἤπειρο στὸ σῶμα τῶν Γαριβαλδινῶν, κάτω ἀπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ θείου της Ρώμα. Ἦτο ἡ Κα 'Ασπασία Ράλλη. 'Επολέμησε ἡρωϊκὰ καὶ στὸ Δρίσκο, ὅπου σκοτώθηκε ὁ Μαβίλης.

Αὐτὲς ὅμως ποὺ ἀναφέραμε εἶναι ἕνα μόνο μέρος ἀπὸ τὶς ἡρωϊκὲς 'Ελληνίδες, ποὺ μὲ τὰ ὅπλα ὑποστήριξαν τὴ μεγάλη ἰδέα τῆς 'Ελευθερίας. Δὲν εἶναι αὐτὲς μονάχα. Εἶναι ἕνα πλῆθος...

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

1) Ἡ Α.Β.Υ. ἡ Πριγκήπισσα Διαδό
συνομιλεῖ μ' ἕναν γενναῖο πολεμισ
2) Ὁ Ἀρχηγὸς ἐξερχόμενος τοῦ
νικοῦ Στρατηγείου χαιρετᾶ μειδ
τὰ πλήθη. 3) Ὁ Μακαριώτατος Ἀ
επίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρύσανθος
τὸ πλευρὸν ἑνὸς τραυματισμένου φ
τάρου μας. 4) Τὸ πλῆθος ὑποδέχε
μὲ ἐνθουσιασμὸν τοὺς νικητὰς
Ἠπείρου. 5) Ἕνα ἐχθρικὸ ἀεροπ
νο ποὺ κατέρριψαν οἱ Ἴκαροί μ
6) Φαλαγγίτισσαι νοσοκόμοι ὑποβ
θοῦν τραυματισμένο φαντάρο. 7)
να ἀπὸ τὰ κανόνια μας, ποὺ διεσκ
πισαν τοὺς «γενναίους Κενταύρο
8) Πολυβοληταὶ ἐν δράσει

3

6

4

χου
στή.
Γε-
ιών
ρχι-
εἰς
ραν-
εται
τῆς
λά-
ιας.
οη-
"Ε-
όρ
υς».

5

«Μεγάλος ὁ ρόλος καὶ σᾶς τῶν γυναικῶν».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

 ΣΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΜΕΤΩΠΟ

Νέο κορίτσι,
Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Πολλὲς φορὲς εἴπαμε ὣς τὰ τώρα, ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ μᾶς ἀνάγκασε γιὰ πόλεμο ὁ ἐπίβουλος ἐχθρός μας, ὅτι εἴμαστε ὅλοι, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, ἐπιστρατευμένοι καὶ πολλὲς φορὲς θὰ τὸ ποῦμε ἀκόμα. Καὶ πρέπει νὰ τὸ λέμε καὶ νὰ τὸ ἀκοῦμε κάθε μέρα καὶ κάθε στιγμή. Κι' αὐτὸ ὄχι γιατὶ θὰ ὑπάρξη καμμιά μας, ποὺ δὲν θὰ τὸ ξέρη, ἀλλὰ ἔτσι γιὰ νὰ σφυρηλατηθῆ μ' αὐτὸ ἡ ψυχή μας καὶ νὰ εἶναι ἕτοιμη γιὰ κάθε προσφορά, νὰ εἶναι πρόθυμη γιὰ κάθε θυσία.

Δὲν σημαίνει ἂν ὑπάρχουν μερικὲς ἀπὸ μᾶς ποὺ δὲν ἔβαλαν ποτὲ «τὸ χέρι τους στὸ κρύο νερό», ποὺ δὲν ἀναγκάσθηκαν ποτὲ νὰ κατεβοῦνε στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ ξεχάσουμε μὲ μιᾶς τὴν ἥσυχη καὶ ἀναπαυτικὴ ἐκείνη ζωὴ καὶ νὰ προσέλθουμε μ' ὅλη μας τὴν προθυμία προσφέροντας ὅ,τι μποροῦμε κι' ἀκόμα, ἂς ποῦμε, παραπάνω ἀπ' ὅ,τι μποροῦμε. Γιατὶ αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν δίνουμε ὅ,τι μᾶς περισσεύει μόνο σὲ ὑλικὰ καὶ ἠθικὰ ἀγαθά, ἀλλὰ ὅ,τι ἔχουμε, στερούμενοι ἴσως καὶ οἱ ἴδιοι. Πόσες φορὲς τὶς τελευταῖες αὐτὲς μέρες κάμποσες ἀπὸ μᾶς δὲν γύρισαν κατάκοπες στὸ σπίτι ἀπὸ δουλειὰ ποὺ ἀνέλαβαν ὡς νοσοκόμοι, βοηθοὶ στὴν Ἐθνικὴ Πρόνοια, στὴ Νεολαία καὶ σὲ ἄλλες δουλειές. Προχθὲς βρῆκα μιὰ κυρία ποὺ μόλις εἶχε ἀρχίσει ἕνα πουλόβερ. «Βιάζομαι, μοῦ λέγει, πολύ. Ὣς αὔριο τὸ βράδυ θέλω νὰ τὸ τελειώσω». Κι' αὐτὴ δὲν βιάστηκε ἄλλοτε πραγματικὰ ποτὲ στὴ ζωή της. Καὶ μοῦ ἐξηγοῦσε ὅτι θέλει τοὐλάχιστο στὶς 10 ἑπόμενες μέρες νὰ πλέξη 10 πουλόβερ, ἔστω κι' ἂν ξενυχτάη κάποτε. Καὶ τὸ «θέλω» ἐκεῖνο τὸ ἔλεγε μὲ τόση ἐπιμονὴ ποὺ μ' ἔκανε νὰ συγκινηθῶ βλέποντας τὰ λεπτά της χεράκια νὰ πετοῦν ἁρματωμένα μὲ τὶς βελόνες. Κι' ἄλλη πάλι νεαρὴ Φαλαγγίτισσα, ποὺ ὑπηρετεῖ στὴν Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου νὰ μοῦ διηγῆται μὲ ἀπέραντο ἐνθουσιασμὸ πῶς κι' ὁλόκληρη τὴ νύχτα νὰ περιμένη τὸ τραῖνο τὸ φορτωμένο στρατιῶτες γιὰ νὰ δώση τὰ δῶρα τῆς ἑλληνικῆς λαϊκῆς ψυχῆς, δὲν θὰ νυστάξη.

«Ὄχι μιὰ νύχτα, μοῦ λέγει, ἑκατὸ μπορῶ νὰ μείνω ἄγρυπνη».

Μιὰ μητέρα πάλι, ποὺ ἔμεινε μόνη μὲ τὰ τρία ἀτίθασα ἀγόρια της καὶ ποὺ φαντάζονταν πὼς ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ἐπιβληθῆ καὶ νὰ τὰ συμμαζέψη, ἀνέπτυξε μιὰ δύναμι καὶ μιὰ ἐνεργητικότητα, ποὺ σπάνια βρίσκονται σὲ μητέρα. Ἄλλη ἀγρότισσα, μὲ χωράφια καὶ σπαρτά, βοσκὲς καὶ ζωντανά, ἔπιασε στὰ χέρια τοῦ σπιτικοῦ της τὰ ἡνία καὶ τἄσυρε μὲ μιὰ θέλησι ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ παραβγῆ μὲ τὴν πιὸ δυνατὴ ἀνδρικὴ διαχείρισι. Κι' ὄχι μόνο αὐτὲς παρὰ ὅλες μας... ὅλες στὶς πόλεις καὶ στὴν ὕπαιθρο, στὰ νησιὰ καὶ στὸ βουνό. Πῶς ἔγινε αὐτὸ τὸ θαῦμα; Ἡ Ἑλληνίδα γυναῖκα, ἡ χαϊδεμένη, ἡ παιγνιδιάρα, νὰ νοιώση τόσο ἄμεσα καὶ τόσο γρήγορα τὸ ἐθνικό μας σήμερα ζήτημα; Μέσα της ὑπῆρχε πάντα ἡ οὐσία τῆς μεγάλης γυναίκειας ἑλληνικῆς ψυχῆς. Τὰ τελευταῖα χρόνια κλαδεύτηκε, ξελακκίστηκε καὶ ποτίστηκε ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ διδάγματα. Καὶ τώρα δὲν περίμενε παρὰ τὴ σάλπιγγα γιὰ νὰ ταχθῆ κι' αὐτὴ ἀγωνίστρια τρανὴ πλάϊ στὸν ἄνδρα ποὺ βγῆκε γιὰ νὰ ὑπερασπίση τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια. Ἔτσι γίνηκε τὸ θαῦμα τῆς ἀπολύτου γυναικείας θελήσεως. Σήμερα θέλει νὰ προσφέρη στὸν ἀγῶνα γιὰ ὅλα ὅ,τι ἔχει, ὅ,τι μπορεῖ. Καὶ τὸ κάνει μὲ μιὰ ἁπλότητα καὶ σοβαρότητα σιωπηλὴ καὶ μετρημένη, σὰν βασίλισσα περήφανη καὶ μεγαλόπρεπη. Κρατᾶ καὶ θὰ κρατήση καλὰ τὸ μέτωπό της ἡ Ἑλληνίδα γυναῖκα, ὅπου τάχθηκε στὴν κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη, στὸ σπίτι της, στὸ χωράφι της, στὰ παιδιά της. Ἔτσι ἐκεῖνος στὸ μέτωπο κι' ἐκείνη στὸ δικό της κερδίζουν μαζὶ τὴ μεγάλη Ἑλληνικὴ Νίκη, ποὺ ἄρχισε νὰ θαμπώνη τὸν κόσμο.

Σ. Καρ.

 "ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ"

Κι' ἡ ἁπλοϊκὴ γρηοῦλα, ἀργοκίνησε τὸ τρεμάμενο χέρι της γιὰ στερνὴ φορά. Σφόγγιξε μυστικὰ κάποιο δάκρυ καὶ γύρισε στὸ σπίτι της.

Ξεπροβόδισε τὸ μοναχογυιό της.

Κόρη κάποιου παλιοῦ ἥρωα, γυναῖκα κάποιου στρατηλάτη, ἔμεινε ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια μονάχη μὲ τὸ γυιό της. Ὅλο τὸ βιό της ἤτανε αὐτός, κι' ἡ μόνη ἔννοια της, πῶς θὰ τὸν κάνη γερὸ καὶ τιμημένο. Σ' αὐτὸν ἔβλεπε τὸν ἔνδοξο πατέρα, καὶ τὸν τιμημένο σύζυγο. Καμάρωνε τὸ γυιό, τὸν πατέρα, τὸν ἄνδρα.

Κάποιο βράδυ, ὅπως ὅλα τὰ βράδυα, ἀφοῦ συνωμίλησαν ὅπως πάντα μὲ τὸν μονάκριβό της, ἔπεσαν ν' ἀναπαυθοῦν. Βαρειὰ τὰ βλέφαρα ἀπὸ τὸν θόρυβο τῆς ἡμέρας ἔκλεισαν σὲ ἤρεμο ὕπνο.

Κι' εἶδε στὸν ὕπνο μέσα τὸν βαθύ, τὸν ἄνδρα της, στρατηλάτη ὅπως τότε, μὲ τὴν λεβεντιὰ καὶ τὴν σβελτοσύνη σὲ κάθε κίνησί του, νὰ τὴν πλησιάζη καὶ νὰ τὴν προστάζη: «Γυναῖκα, ἡ πατρίδα ζητάει τὸ παιδί σου, γυναῖκα, ὁ γυιός μας πρέπει νὰ συνεχίση τὸν δρόμο ποὺ ἄνοιξε ἡ γενιά μας».

Εἶπε, κι' ἐχάθηκε...

Ταράχθηκε ἡ μάνα στὸν ὕπνο της. Σηκώνεται, πάει κοντὰ στὸ γυιό της, τὸν χαϊδεύει, τὸν φιλᾶ, πλησιάζει τὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας, γονατίζει καὶ ψιθυρίζει: «Ἂν εἶναι θέλημά σου, νὰ γίνη».

Τὸ ὄνειρο ἀλήθεψε σὲ λίγες μέρες, ὁ γυιός της, ντυμένος τὴν τιμημένη του στολή, μὲ τὸ σπαθὶ τοῦ πατέρα ποὺ εὐλαβικὰ προσκύναγε ὡς τώρα, ξεκίνησε στὴ φωνὴ τῆς Πατρίδας!...

Πέρασαν μέρες μὲ τὴν ἐλπίδα μιᾶς εἰδήσης, καιρὸς μὲ τὴν λαχτάρα τῆς ἀναμονῆς.

Ὥσπου ἡ Νίκη στεφάνωσε τὰ ἔνδοξα ἑλληνικὰ ὅπλα...

Μέσα στὸ σάλο τῆς χαρᾶς, στὸν ἴλιγγο τῆς γιορτῆς, μιὰ γρηοῦλα φάνηκε στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου. Σφόγγιξε πάλι ἕνα δάκρυ, ἀγκάλιασε τὸν πρῶτο στρατιώτη ποὺ βρέθηκε στὸν δρόμο της, καὶ φώναξε «γυιόκα μου!».

«Γιὰ μένα, ὅλοι ἐσεῖς εἶστε παιδιά μου, παιδιά μου πραγματικά, κάποιος ἀδελφός σας, δικός μου γυιός, ἔδωσε κι' αὐτὸς ὅ,τι εἶχε γιὰ τὴν πατρίδα, γιὰ τὴν νίκη ποὺ γιορτάζουμε σήμερα». Σήκωσε ψηλὰ τὰ μάτια: «Ὢ! τὸν λεβέντη μου, δέστε τον πῶς χαμογελᾶ, πῶς χαίρεται, πῶς λάμπει, κρατάει μιὰ σημαία στὸ χέρι του, ποὺ εἶναι κατακόκκινη, βαμμένη.

Εἶναι τὸ αἷμα του, τὴν ἔβαψε μὲ τὸ αἷμα του... μὰ εἶναι κι' ἄλλοι πολλοὶ κοντά του, κάπου ξεχωρίζω τὸν πατέρα του, κάπου τὸν παπποῦ του... Ὢ Θεέ μου! τόσο πολὺ λοιπὸν ἀξίζω, καὶ μοῦ δίνετε τόση χαρὰ καὶ δόξα! Ὢ Θεέ μου! εἶμαι ἄξια τάχα αὐτῆς τῆς τιμῆς κι' αὐτῆς τῆς εὐτυχίας;...».

....

«Γιατὶ μαμὰ σταμάτησες τ' ὡραῖο παραμύθι;» ρωτάει παράξενα ἡ μικρὴ ποὺ ὥρα τώρα πολλή, μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα, ἀφωσιωμένη ἀκούει τὴ μητέρα της.

Ξέρεις γιατὶ παιδί μου; Σκέφθηκα πῶς ἡ Ἑλληνίδα γυναῖκα δὲν ἄλλαξε στὴν ψυχή της. Ὅσο κι' ἂν θέλησαν νὰ τὴν μεταβάλουν οἱ καιροί, δὲν τὸ κατώρθωσαν. Στὸ πρῶτο ἑλληνικὸ σάλπισμα, ζωντάνεψε μιὰ Σπαρτιάτισσα μητέρα, μιὰ Σουλιώτισσα. Σ' ὅλων τῶν Ἑλληνίδων τὶς ἀρτηρίες ὑπάρχουν ρανίδες ἀπὸ τὸ αἷμα Ἐκείνων, δυνατὲς νὰ ζωντανέψουν τὸ εἶναι μας.

Ἡ Ἑλληνίδα εἶναι Ἑλληνίδα, καὶ μόνον ὡς Ἑλληνίδα θὰ ζήση.

Σουλιώτισσες μόνον στὴ χώρα μας ὑπάρχουν, Σπαρτιάτισσες μόνον στὸν τόπο μας γεννήθηκαν. Κάθε ἐποχὴ ἔχει τὶς δικές της.

Ὑπῆρχαν, ὑπάρχουν πάντα, καὶ θὰ ὑπάρχουν γιατὶ ζοῦν καὶ ἀναπνέουν Ἑλλάδα, καὶ γιατὶ ἀκόμα πεθαίνουν γι' αὐτήν. Πλῆθος ἀπὸ αὐτὲς στὴν ἀφάνεια, πλῆθος ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἴδιες δὲν τὸ ξέρουν! Μὰ ὅταν ἔλθη ἡ μεγάλη στιγμή, ὅταν ἀκουστῆ μέσ' στοὺς αἰῶνες ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδας, τότε τινάζουν ὅλες τῆς ψυχῆς των τὰ φτερὰ προσφέροντας τὸν ἑαυτόν τους γιὰ τὴν Πατρίδα! γιὰ τὴν Τιμή της! γιὰ τὴν Δόξα της! γιὰ τὴν Νίκη!

Τὸν προσφέρουν ὁλόψυχα, ὑπερήφανες, λεβέντισσες, ἡρωΐδες.

Αὐτὲς εἶναι οἱ Ἑλληνίδες γυναῖκες, καὶ ἔτσι θὰ μένουν πάντα.

Ἡ Ἑλληνίδα εἶναι βγαλμένη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

ΧΡΗΣΤΙΝΑ ΤΖΑΘΑ

Τῶν μικρούλων

 ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Εἶναι ἡ ἀλήθεια ὅτι πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἑβδομάδες ἡ ζωή μας ἄλλαξε. Ἀπὸ τὴν εἰρήνη μπήκαμε σὲ ἐμπόλεμο κατάστασι. Τὸ νοιώσαμε ξαφνικὰ τὴν ἴδια μέρα μὲ τὶς σειρῆνες τῶν συναγερμῶν. Τὸ νοιώσαμε ἀπὸ τοὺς ἄνδρες, τοὺς ἀδελφούς μας καὶ τὰ παιδιά μας, ποὺ ντύνονται τὴν περήφανη στολὴ τοῦ στρατιώτη καὶ τραβοῦν γιὰ τὰ πεδία τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξας.

Αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ πῆ ὅτι πρέπει καὶ νὰ ἀλλάξουμε συνήθειες ζωῆς, ἐφ' ὅσον φυσικὰ αὐτὲς οἱ συνήθειες ἀποτελοῦν ζωτικὲς ἀνάγκες στὴ βιολογικὴ μας ἐξέλιξι. Αὐτὸ πρὸ πάντων τὸ λέγω γιὰ κεῖνες ἀπὸ μᾶς ποὺ ἔχουν παιδάκια. Τώρα ποὺ ἔχουν κλείσει τὰ σχολεῖα τὸ παιδὶ βρίσκει λιγώτερη εὐκαιρία νὰ παίξη, νὰ τρέξη, νὰ συναναστραφῆ μὲ τοὺς ὁμηλίκους του, πράγματα ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ ὅλη του τὴν ἐξέλιξι τὴ σωματικὴ καὶ τὴν πνευματική.

Οἱ μητέρες δὲν πρέπει ἀπὸ ἕναν ἀδικαιολόγητο φόβο γιὰ κλείνουν τὰ παιδιά τους στὸ σπίτι καὶ νὰ μὴν τὰ ἀφίνουν νὰ ξεμυτίσουν, νὰ τοὺς στεροῦν δηλαδὴ τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιο, τοὺς δυὸ αὐτοὺς τῆς ἀνάπτυξής των παράγοντας. Καὶ φυσικὰ ξέρουμε πῶς ἕνα παιδὶ σωματικὰ καὶ πνευματικὰ ἔχει τὶς ἀπαιτήσεις του γιὰ νὰ βλαστήση καὶ νὰ μεγαλώση.

Γι αὐτὸ σκεφθῆτέ το καλά. Ἀποβάλετε τὸν φόβο, πιστεύω δὲ λίγες πιὰ νὰ εἶναι οἱ φοβισμένες μητέρες καὶ βγάζετε οἱ ἴδιες — ἂν δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνη σ' ἄλλον — τὰ παιδάκια σας μιὰ-δυὸ ὧρες τὸ μεσημεράκι τώρα στὸν ἀέρα καὶ στὸν ἥλιο.

Κοντὰ στὸ σπίτι σας χωρὶς

ἄλλο ὑπάρχει κάποιο ἐλεύθερο γήπεδο, ἕνα παρκάκι. Ἐκεῖ ἀφῆστέ τα λίγο νὰ τρέξουν, νὰ παίξουν. Καὶ ἂν στὸ μεταξὺ αὐτὸ χτυπήσουν οἱ σειρῆνες συναγερμοῦ, τότε μὴν ταραχθῆτε καθόλου. Πιάστε ἀπὸ τὸ χέρι τὰ παιδάκια σας, καθησυχάστε τα μὲ τὸ χαμόγελό σας καὶ τὴν ψυχραιμία σας καὶ τραβῆξτε γιὰ τὸ πιὸ κοντινὸ δημόσιο ἢ καὶ ἰδιωτικὸ καταφύγιο. Δὲν εἶναι ἀνάγκη οὔτε νὰ τρέχετε, οὔτε νὰ ἀφανίζεσθε. Ὑπάρχει τόσος καιρός. Οἱ ἁρμόδιοι μᾶς εἰδοποιοῦν πολὺ ἐγκαίρως. Φροντίσετε ἀπὸ πρὶν νὰ ξέρετε τὰ κοντινὰ καταφύγια. Ἔτσι θὰ ξέρετε ποῦ θὰ κατευθυνθῆτε καὶ ποῦ θὰ καταφύγετε.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνετε ὅπως σᾶς λέγω, γιατί, ὅπως ἀνέφερα, δὲν πρέπει νὰ στερήσετε τὰ παιδιά σας τὸν ἥλιο καὶ τὸν ἀέρα ποὺ γι' αὐτὰ εἶναι τόσο ἀπαραίτητα, ὅσο τὸ ἀρκετὸ καὶ θρεπτικὸ φαγητό τους.

Ἡ ζεστὴ κουκούλα τοῦ στρατιώτη μας

Εἴπαμε πὼς ὅλοι μας εἴμαστε ἐπιστρατευμένοι. Ὅλοι μας, μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἄλλη σκέψι δὲν ἔχουμε ἀπὸ τὴ νίκη τοῦ στρατοῦ μας. Ἄλλο συναίσθημα δὲ νοιώθουμε ἀπὸ τὴ στοργὴ γι' αὐτόν, ποὺ πολεμᾶ γιὰ τὸ ἅγιο τῆς Ἑλλάδος μας χῶμα. Εἴμαστε ὁλόκληρο τὸ Ἔθνος σὲ στρατιωτική, πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἐπιστράτευσι. Γι' αὐτὸ μᾶς χαρίζει καὶ ὁ Θεὸς στὴν προσπάθειά μας αὐτὴ τὴ νίκη. Τὴν ἀκοῦμε κάθε μέρα κι' ἀναγαλλιάζουμε. Καὶ τὰ δικά μας χεράκια κινοῦνται γι' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, γιὰ νὰ χαρίσουν τὴ ζέστη στὸν ἥρωά μας ἢ νὰ τὸν προφυλάξουν ἀπὸ ἕναν μεγάλο ἐχθρό, τὸ κρύο. Τὸ κάθε τί τοῦ στρατιώτη μας εἶναι γιὰ μᾶς πολύτιμο καὶ τ' ἀγαποῦμε καὶ τὸ φροντίζουμε μὲ στοργὴ καὶ πάθος. Τὸ κεφάλι, τὸ στῆθος, τὰ χέρια, τὰ πόδια. Γι' αὐτὸ τοῦ πλέκουμε κουκοῦλες, ζακέτες, γάντια, κάλτσες. Σήμερα ὅσες τελειώσαμε τὸ πουλόβερ ἂς ἀρχίσουμε αὐτὴ τὴν κουκούλα:

Τὸ πλέξιμό της

Παίρνετε 75 γραμμάρια μαλλὶ ἐξάκλωνο καὶ 5 βελόνες μυτερὲς καὶ ἀπὸ τὶς δύο ἄκρες Ν° 12.

Ἀρχίζετε μὲ 130 θηλειὲς καὶ πλέκετε κύκλο (ὅπως στὴν κάλτσα) 6 σειρὲς ὅλο ἀνάποδη. Μετὰ πλέκετε 12 σειρὲς κάλτσα, κάνοντας ἕνα στένεμα σὲ κάθε 40 θη-

λειές, ἕως ὅτου σᾶς μείνουν 100 θηλειὲς σ' ὅλες τὶς βελόνες.

Πλέκετε 10 σειρὲς λάστιχο 2 μὲ 2 καὶ μετὰ 6 σειρὲς ὅλο ἀνάποδη.

Ὅταν φθάσετε στὸ σημεῖο αὐτό, περνᾶτε στὴ μιὰ βελόνα σας 38 θηλειές, τὶς πλέκετε μόνες τους μὲ δυὸ βελόνες ὅλο κάλτσα, κόβοντας κάθε 4 ἐκ. ἀπὸ μιὰ θηλειὰ στὸ κάθε πλάϊ, (τὶς ἄλλες 62 θηλειὲς τὶς ἀφίνετε νὰ περιμένουν). Συνεχίζετε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ὡς που νὰ φθάση σὲ ὕψος 16 ἑκατοστῶν τὸ κομμάτι αὐτό.

Σηκώνετε 36 θηλειές, ἀπὸ κάθε πλάϊ τοῦ κομματιοῦ ποὺ πλέξατε, καὶ ἔτσι θὰ ἔχετε 102 θηλειές. Μὲ αὐτὲς πλέκετε 8 ἑκατοστὰ κάλτσα πάλι. Τὸ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ πλαϊνὰ τοῦ κομματιοῦ ποὺ πλέκετε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἑνώνετε μὲ τὶς 18 πρῶτες καὶ τὶς 18 τελευταῖες ἀπὸ τὶς θηλειὲς ποὺ εἴχατε ἀφήσει καὶ περίμεναν ὡς τώρα.

Σχηματίζετε ἕνα κύκλο ἀπὸ τὶς ὑπόλοιπες θηλειὲς ποὺ περίμεναν κι' αὐτὲς ποὺ ἐπλέκατε ἕως τώρα (128 ἐν ὅλῳ) καὶ πλέκετε λάστιχο 2 μὲ 2, 18 σειρές, τὶς ὁποῖες κλείνετε μετὰ καὶ ἔχετε ἕτοιμη τὴν κουκούλα σας.

Τὸ ντύσιμό σας

Οἱ σειρῆνες εἴχανε σημάνει συναγερμό. Ὁ κόσμος βιαστικὸς κοίταζε νὰ κρυφθῆ στὸ πλησιέστερο καταφύγιο.

Κατέβαινα κι' ἐγὼ μαζὶ μὲ ὅλον τὸν κόσμο σκάλες καὶ ἄλλες σκάλες. Μοῦκανε ἐντύπωσι μιὰ νέα κυρία ποὺ βάδιζε πλάϊ μου. Ἦτανε μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν ἤξερε χωρὶς ἄλλο νὰ ντυθῆ, σύμφωνα μὲ τὴν περίστασι. Φοροῦσε ἕνα καπέλλο, ποὺ κινοῦσε τὴν προσοχὴ μὲ τὸν ὑπερβολικὸ μοντερνισμό του καὶ κάτι παπούτσια μιὰ σπιθαμὴ τακούνια. Ἐκείνη περπατοῦσε κι' ἐγὼ φοβόμουνα ὅτι κάθε στιγμὴ θἄπεφτε. Ἐκεῖνο ποὺ φοβόμουνα ἔγινε. Στὸ σκοτεινὸ διάδρομο κάπου ἔμπλεξε, παραπάτησε, δίπλωσε τὸ τακοῦνι καὶ ξεχαρβαλώθηκε. Ἡ κομψὴ κυρία παρουσίαζε κωμικὸ θέαμα μὲ τὸ ἕνα πόδι πιὸ κοντὸ ἀπὸ τ' ἄλλο. Περπατοῦσε μὲ πολὺ κόπο σὰν κουτσή. Χωρὶς ἄλλο ἤτανε πολὺ ντροπιασμένη γιατί ὅταν τέλειωσε ὁ συναγερμὸς πολλοὶ τὴν κοίταζαν καὶ χαμογελοῦσαν εἰρωνικά. Εἶμαι βέβαιη ὅτι τὸ πάθημά της ἐκεῖνο θὰ τῆς γίνη καλὸ κι' ὠφέλιμο μάθημα. Δὲν θὰ ξαναφορέση πιὰ τέτοια ἐξωφρενικὰ πράγματα.

Γι' αὐτό, καλές μου φίλες, φροντίσετε νὰ ἁπλοποιήσετε τὸ ντύσιμό σας, πρὸ πάντων τώρα, ποὺ μπορεῖ μέσα στὸν δρόμο νὰ μᾶς τύχουν τόσα ἀπρόοπτα. Ἂς ἀποφεύγωμε τοὺς κορσέδες καὶ τὰ πολλὰ σφιξίματα. Μπορεῖ μιὰ φορὰ νὰ μείνουμε σ' ἕνα καταφύγιο γιὰ πολλὴν ὥρα. Ὁ ἀγέρας μολύνεται εὔκολα ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ μὲ σφιγμένο στομάχι μποροῦμε νὰ λιποψυχήσουμε. Ἂς ἀποφεύγωμε τὰ ἐξωφρενικὰ καπέλλα. Μέσα σὲ συνωστισμὸ στραβώνουν, τσαλακώνονται καὶ μᾶς κάνουν κωμικές. Ἂς ἀποφεύγωμε τὰ στενὰ παπούτσια καὶ τὰ ψηλὰ τακούνια. Μπορεῖ νὰ γίνη ἀνάγκη νὰ τρέξουμε. Κι' αὐτὸ μποροῦμε ἄνετα νὰ τὸ κάνωμε μόνο μὲ εὐρύχωρα παπούτσια σπόρ. Χαίρεται κανεὶς τὰ νέα κορίτσια, τὶς Φαλαγγίτισσες, ποὺ περνοῦν στητὲς κι' ἀπέριττες μὲ σωστὸ βάδισμα πάνω στὶς πλατειές των σόλες. Ἡ νομιζομένη κομψότητα τῶν μικρῶν, ὑψηλοτάκουνων παπουτσιῶν εἶναι στὴν σημερινὴ ἐποχὴ ὄχι μονάχα βλαβερή, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνη. Μὴ νομίσετε ὅτι αὐτὰ ποὺ σᾶς λέμε ἐδῶ εἶναι ἐπουσιώδη.

Κάθε ἄλλο. Ξαναδιαβάστε τα ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ πράξετε ἐκεῖνο ποὺ ἁρμόζει στὴν ἐποχή. Ἔτσι θὰ οἰκονομήσετε στενοχώριες στὸν ἑαυτό σας καὶ δὲν θὰ καταπονῆτε τὰ νεῦρα σας ὅταν μιὰ δύσκολη στιγμὴ σᾶς πιάση στὸν δρόμο.

ὁ κῆπος τῶν

ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΑΣ

Μεγάλο πανηγύρι προχθές. Εἶχα πάει γιὰ ὑπηρεσία καὶ καθὼς περνοῦσα ἀπὸ τὴν ὁδὸ Σταδίου βλέπω τὸν κόσμο νὰ στριμώχνεται στὰ πεζοδρόμια. Πλησίασα κι' ἐγὼ καὶ τί νὰ δῶ. Μιὰ γραμμὴ ἀπὸ δῶ ὡς ἐκεῖ κάτω... Φρατέλλοι!... Βρὲ τοὺς κακόμοιρους! Οὔτε ψύλλος στὸν κόρφο τους δὲν ἤθελα νὰ ἤμουνα!... Περπατοῦσαν μὲ τὸ κεφάλι κατεβασμένο, ἀξύριστοι, κακομοιριασμένοι. Τί νὰ σᾶς πῶ. Ἐγὼ ἂν ἤμουνα στὴ θέσι τους θὰ προτιμοῦσα νὰ σκοτωθῶ παρὰ νὰ πάθω τέτοιον ἐξευτελισμό. Κάποιος πετάχτηκε νὰ πῆ κάτι γιὰ νὰ τοὺς πειράξη. Ὅλος ὁ κόσμος ὅμως τὸν σταμάτησε μὲ δυνατὰ «σσσ». Καὶ τότε εἶδα κάτι ποὺ δὲν τὸ περίμενα. Ὅσοι βρίσκονταν μπροστὰ ἄνοιξαν τὰ πακέττα τους καὶ τοὺς προσέφεραν τσιγάρα. Μιὰ γρηὰ μάλιστα ξετύλιξε μιὰ σακκούλα ποὺ κρατοῦσε καὶ τοὺς ἔδωσε κουλουράκια!... Ἔ! λοιπόν, εἶμαι βέβαιος πὼς τέτοια ὑποδοχὴ δὲν τὴν περίμεναν οἱ Ἰταλοὶ στὴν Ἑλλάδα. Αὐτοὶ ξεκίνησαν γιὰ νάρθουν νὰ μᾶς πάρουν τὰ σπίτια μας κι' ἐμεῖς τοὺς δίνουμε τσιγάρα καὶ κουλουράκια!

Ὅταν γύρισα στὸν Ὑποτομέα καὶ διηγήθηκα τὴ σκηνή, ὁ ὑποτομεάρχης μᾶς ἐμάζεψε ὅλους καὶ μᾶς εἶπε αὐτά: «Συναγωνιστές, δὲν πρέπει οὔτε μιὰ στιγμὴ νὰ ξεχνᾶμε ὅτι εἴμαστε Ἕλληνες. Καὶ ἡ Ἑλλάδα ἦταν πάντοτε ἡ κοιτὶς τοῦ πολιτισμοῦ. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ φαινώμαστε βάρβαροι σὰν τοὺς Ἰταλούς. Αὐτοὶ ἦρθαν νὰ καταπατήσουν τὴν Πατρίδα μας. Ἐμεῖς τοὺς δείξαμε τὴν ἀνδρεία μας. Τώρα ποὺ ἔρχονται στὴν Ἀθήνα αἰχμάλωτοι πρέπει νὰ τοὺς δείξουμε καὶ τὸν πολιτισμό μας».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Οἱ μικροὶ σκαπανεῖς Μίμης καὶ Λάκης Νικολακάκος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ο ΓΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΦΛΩΡΙΑ

Ἕνας πατέρας μιὰ φορὰ εἶχε πεντέξη παιδιά· κι' ἀφοῦ τὰ πάντρεψε τὄνα ὕστερα ἀπὸ τἄλλο, ἔκατσε κι' αὐτὸς νὰ ἡσυχάση.

Οἱ γυναῖκες τους, ὅσω ἦτανε νυφάδες, τὸν γεροκομάγανε τὸν γέρο· μὰ σὰν παλιώσανε, ἀρχίσανε νὰ τὸν περιγελᾶνε.

Τὰ παιδιά του ὁ γέρος τ' ἀγάπαγε πολύ, καὶ τοὺς ἔδωσε ὅλο του τὸ βιός, μὲ τὴν ὑπόσχεσι πὼς κι' αὐτὰ θὰ τὸν γεροκομήσουν, ὅσω ζῆ. Μὰ δὲν πέρασε πολὺς καιρός, καὶ κανένας δὲν γύριζε νὰ τὸν κοιτάξη, οὔτε παιδιά, οὔτε νυφάδες, οὔτε κανείς, κι' ἔτσι πήγαινε νὰ πεθάνη ὁ γέρος ἀπ' τὴν πεῖνα.

Ἕνας γείτονάς του τὸν ἔβλεπε ποὺ ἦταν ἔτσι λυπημένος, κι' ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του: τί νἄχη αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος! Καὶ μιὰ μέρα τοῦ λέει:

—Ἔλα ἐδῶ, γείτονα· τί ἔχεις; Σὲ βλέπω πολὺ στενοχωρημένο.

—Αἴ, τί νἄχω, τοῦ λέει ὁ γέρος, τοῦτο καὶ τοῦτο ἔχω πάθει.

Καὶ κάθισε καὶ τοῦ τἄπε ὅλα.

Καθὼς ἄκουσε ἔτσι ὁ γείτονάς του, τὸν λυπήθηκε πολὺ καὶ τοῦ λέει:

—Πᾶμε μέσα.

Πήγανε μέσα καὶ βγάζει καὶ τοῦ δίνει μιὰ σακκούλα γιομάτη φλωριά, καὶ τοῦ λέει:

—Εἶναι κανεὶς στὸ σπίτι σου τώρα;

—Ὄχι, λέει ὁ γέρος.

—Αἴ, τότες, τοῦ λέει ὁ γείτονάς του, ἄιντε, κλεῖσε τὶς πόρτες, καὶ κάθησε καὶ μέτρα, κρὰν κράν, ὅσα φλωριὰ εἶναι μέσα στὴ σακκούλα.

Πῆρε λοιπὸν κι' αὐτὸς τὴ σακκούλα μὲ τὰ φλωριά, καὶ πῆγε στὸ σπίτι του, κι' ἔκανε ὅπως τὸν ἐσυμβούλεψε ὁ γείτονάς του, ἔκλεισε τὶς πόρτες κι' ἄρχισε καὶ μέτραγε κράν, κράν, κράν.

Σὲ λίγην ὥρα ἤρθανε τὰ παιδιά του ἀπ' τὴ δουλειὰ μαζὶ μὲ τὶς γυναῖκες τους, ἀκούσανε τὸ κράν, καὶ καταλάβανε πὼς παρᾶς βροντάει, κι' ἀρχίσανε νὰ κτυπᾶνε τὴν πόρτα

Καθὼς μπῆκαν μέσα...

γιὰ νὰ τοὺς ἀνοίξη ὁ γέρος. Ἀλλ' ὁ γέρος ποῦ ν' ἀνοίξη, δὲν τὸ κούναγε μπίτ. Τότες ἀναγκασθήκανε κι' αὐτοὶ νὰ σπρώξουνε τὴν πόρτα καὶ μπήκανε μέσα. Καὶ καθὼς μπῆκαν μέσα, βλέπουν χάμω σωρὸ τὰ φλωριά. Τὸν περικυκλώνουν λοιπὸν καὶ τὸν ρωτάγανε: ποῦ τὸν βρῆκε αὐτὸν τὸν παρᾶ.

—Αἴ, τἄχα παιδιά μου, τοὺς λέει ὁ γέρος· τοῦτα εἶναι γιὰ τὶς καθημερινές, τἄλλα τὰ πολλὰ τἄχω χωμένα.

Σὰν ἀκούσανε ἔτσι αὐτοί, ἀρχινήσανε καὶ τοῦ κάνουν ὅ,τι μποροῦσαν γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν. Ἀλλ' ὁ γέρος νὰ δῆς τί ἔκανε! Μιὰ μέρα ποὺ λείπανε καὶ τὰ παιδιὰ κι' οἱ νυφάδες του, πιάνει καὶ γιομίζει ἕνα σεντοῦκι μὲ πέτρες, κι' ὕστερα τὸ κλείδωσε καὶ τὸ βούλλωσε καλὰ καλά. Σηκώνεται καὶ πάει πίσω τὰ φλωριὰ τοῦ γειτονά του, κι' ὕστερα γύρισε καὶ κάθισε στὸ σπίτι.

Σὲ λίγην ὥρα φθάσαν τὰ παιδιὰ μὲ τὶς γυναῖκες τους καὶ καθίσανε νὰ φᾶνε. Ἐκεῖ ποὺ τρώγανε τοὺς λέει ὁ γέρος: Ὅποιος μὲ φροντίσει ἐμένα ἕως ὅτου πεθάνω, αὐτουνοῦ θὰ δώσω αὐτὸ ἐδῶ τὸ σεντοῦκι ποὺ τὄχω γιομᾶτο φλωρί.

Ἄ, λησμόνησα νὰ πῶ πὼς μέσα στὸ σεντοῦκι, ὅταν ἔβανε τὶς πέτρες, ἔβαλε κι' ἕνα σφυρί, θέλοντας μ' αὐτὸ νὰ σημάνη: ὅτι ὅποιος δίνει ὅ,τι ἔχει καὶ δὲν ἔχει καὶ δὲ βαστάει γιὰ τὸν ἑαυτό του τίποτα, ἐκεινοῦ τὸ κεφάλι θέλει τσάκισμα μὲ τὸ σφυρί.

Κι' ὅταν πέθανε ὁ γέρος τέλος πάντων, ἀνοίξανε τὸ σεντοῦκι γιὰ νὰ βροῦνε τὰ φλωριὰ καὶ βρήκανε τὶς πέτρες καὶ τὸ σφυρί.

Σκαπανέων μας

Τὸ Διηγηματάκι μας

✵ Η ΣΗΜΑΙΑ ✵

Ἡ Μάρω γιορτάζει. Τὸ βλέπει κανεὶς στὰ μεγάλα μαῦρα της μάτια ποὺ πετοῦν ἀστραπές. Τὸ βλέπει στὸ μελαχροινὸ πρόσωπό της ποὺ λάμπει ἀπὸ χαρά.

Ἡ Μάρω εἶναι ἀπὸ τὴν Κορυτσᾶ. Ἀπὸ μικρὸ παιδάκι ἀκούει τὴ μητέρα της ποὺ τραγουδάει: «Ξύπνα καημένε μου ραγιᾶ, ξύπνα νὰ δῇς ἐλευθεριά!».

— Τί θὰ πῆ ραγιᾶς, μητέρα; ρώτησε μιὰ μέρα τὴ μητέρα της.

— Νά, παιδάκι μου, ραγιᾶς εἶναι κανεὶς σὰν ζῇ ὅπως ἐμεῖς κάτω ἀπὸ τὸν ἰταλό.

— Καὶ πότε θὰ φύγη;

— Ποιὸς ξέρει, παιδάκι μου! Μιὰ φορὰ ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω πῶς θὰ εἴμαστε παντοτεινὰ ραγιάδες, εἶπε ἡ μητέρα.

— Μὰ ἂν ξυπνήσουμε; ξαναρώτησε τὸ παιδί.

— Ξυπνητοὶ εἴμαστε παιδί μου, μὰ δὲν φτάνει αὐτό. Εἴμαστε ἀδύνατοι καὶ χωρὶς ὅπλα κι' ὁ ἐχθρὸς δυνατός. Μονάχα ἡ Ἑλλάδα ἡ πατρίδα μας μπορεῖ νὰ μᾶς σώση.

— Καὶ γιατὶ μαμὰ δὲν μᾶς γλυτώνει ἡ Ἑλλάδα; Δὲν μᾶς ἀγαπάει ἐμᾶς;

— Ναὶ παιδί μου, μᾶς ἀγαπᾷ καὶ γιὰ τοῦτο ἔκανε πόλεμο στὰ 1912 καὶ μᾶς λευτέρωσε ἀπὸ ἄλλο ζυγό. Μὰ βλέπεις οἱ ἰταλοὶ δὲν ἀφήσανε... Θέλανε τὸν τόπο μας γιὰ λογαριασμό τους. Καὶ εἶναι αὐτοὶ δυνατοὶ καὶ ἐμεῖς ἀδύνατοι καὶ γι' αὐτὸ μένομε σκλαβωμένοι...

— Ἄχ μανούλα! Πῶς θέλω νὰ λευτερωθοῦμε πάλι, νὰ μιλοῦμε λεύτερα τὴ γλῶσσα μας, νὰ ζήσουμε κι' ἐμεῖς σὰν ἄνθρωποι!

— Ὑπομονή, παιδάκι μου, θ' ἀναστηθοῦμε κι' ἐμεῖς!

. . . .

Ἡ Μάρω ἔκλεισε τὰ μάτια. Θυμήθηκε τὴ Μεγάλη Παρασκευή, πρὶν ἀπὸ δυὸ χρόνια, τότε ποὺ πρωτοπάτησαν ποδάρι στὴν Ἀλβανία οἱ ἰταλοὶ καὶ πῆραν μαζί τους τὴν ἑλληνικὴ σημαία καὶ τὴν κατέβασαν στὸ σκοτάδι, μέσα σὲ μιὰ παλιὰ κασέλα μὲ ἄχρηστα πράματα! Θυμήθηκε τὸν πατέρα της ποὺ σκούπισε τὸ δάκρυ ποὺ κύλησε στὸ μάγουλό του κι' εἶπε: «Θάρθη μιὰ μέρα ν' ἀναστηθῇ!».

Σὰν Ἀνάστασι τῆς φαίνεται σήμερα τῆς Μάρως. «Χριστὸς Ἀνέστη» μήπως δὲν φωνάζουν ὅλοι; Ἡ κρυμμένη γαλάζια σημαία μήπως δὲν κυματίζει ξανὰ στὸ κοντάρι της πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα, ὅπως εἶχε κυματίσει ἕναν καιρό, στὰ 1912, τότε ποὺ ἡ Μάρω ἦταν ἀκόμη ἀγέννητη; Ναί, τέτοια μέρα δὲν μπορεῖ νὰ

Στεφάνωσε μὲ λουλούδια τὴ σημαία ποὺ κρέμασαν στὴν πόρτα.

τὴν ξεχάση ποτὲ στὴ ζωή της. Εἶχανε σβήσει οἱ τελευταῖες ὀμοβροντίες τοῦ πυροβολικοῦ. Οἱ ἰταλοὶ τ' ἄφησαν ὅλα καὶ τὸ βάλανε στὰ πόδια σὰν λαγοί. Κι' ἀπὸ πέρα, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι ἀκούστηκε νὰ σαλπίζῃ: «Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά».

Σὰν ἀστραπὴ τρέξαν ὅλοι στὸ ὑπόγειο νὰ ξεθάψουνε τὴν περήφανη σημαία μὲ λαχτάρα, μὲ συγκίνησι, μὲ δάκρυα. Σὰν ἀστραπὴ πετάχτηκε ὕστερα ἡ Μάρω στὸν κῆπο νὰ στεφανώση μὲ λουλούδια τὴ σημαία ποὺ κρεμάσανε στὴν πόρτα τους. Σὰν ἀστραπὴ ξανάτρεξε νὰ μαζέψη λουλούδια στὸ πανεράκι της. Μόλις καὶ πρόλαβε νὰ προβάλη στὸ δρόμο νὰ ράνη μ' αὐτὰ τοὺς νικητές, τοὺς ἐλευθερωτές, ποὺ καπνισμένοι ἀπὸ τὴ μπαρούτη τῆς μάχης σπάσανε τὴ σφιχτομανταλωμένη πόρτα τῆς σκλαβιᾶς κι' ἁπλώσανε στὴ γῆς τὰ κόκκαλά τους, τὰ κορμιά τους, τὸ αἷμα τους γιὰ νὰ περάση καὶ νὰ μπῆ μέσα στὴν πόλι ἡ ἀθάνατη, ἡ θεία Ἐλευθερία.

Γ. Δ.

Ο ΘΟΥΡΙΟΣ

Στ' ἅρματα! στ' ἅρματα! Χτυπᾶ τῆς Λαύρας ἡ καμπάνα
Ἄχ! ἡ γλυκειά της ἡ φωνὴ «Χριστὸς Ἀνέστη!» ψάλλει
Ἡ Ἀμαζόνα ἐξύπνησε, ἐξύπνησεν ἡ Μάνα
μαζὶ μὲ τὴν ἐλευθεριὰ θὰ ταξιδέψῃ πάλι!
Λουλούδια τὸ ταξίδι τους καὶ φῶς νὰ τὸ χρυσώνῃ.
Στ' ἅρματα! στ' ἅρματα, παιδιὰ τοῦ Λάμπρου τοῦ Κατσώνη!

Ποιὰ χείλη, ποιὰ νὰ εἴπανε καταραμένα χείλη,
πῶς πέθαναν τὰ Γιάννενα κι' ἡ Κρήτη ἀπενεκρώθη;
Ποιὸς εἶπε πῶς ἡ Λάρισα δὲν ἔχει καρυοφύλλι,
καὶ πῶς τοῦ Βασιλέα μας ἡ σπάθη ἐμαρμαρώθη;
Ποιὸς εἶπε πῶς ὁ οὐρανὸς δὲν ἔχει ἀστροπελέκι,
ἡ Σαλαμῖνα κύματα καὶ ἡ Ἑλλὰς τουφέκι;

Στ' ἅρματα! στ' ἅρματα κι' ἐμπρός! Ὅλο ἐμπρὸς... σὰν κῦμα
Ὠκεανοῦ ἀκοίμητο, σὰν τὸν καιρὸ ποὺ τρέχει!
Ἐμπρὸς εὑρίσκετ' ὁ Θεός, στὸ στάσιμο τὸ κρῖμα!
Ἡ δόξα πάντα εἶν' ἀρχὴ τελειωμὸ δὲν ἔχει...
Τὸ πόδι δὲν κουράζεται ποὺ ἡ τιμὴ φτερώνει
Στ' ἅρματα! πάλι στ' ἅρματα, παιδιὰ τοῦ Κατσαντώνη!

Στ' ἅρματα! στ' ἅρματα... Καὶ πῶς; Μόνο σὲ μᾶς ταιριάζει,
σ' ἐμᾶς ποὺ ἔπλασ' ὁ Θεὸς στὴν ἔμορφή του ὥρα
τὸ δαμαστὴ στὴ μέση μας τοῦ κάκου νὰ σκουριάζῃ;
Ἄ, ὄχι! μὰ τὸ στράτευμα ποὺ ροβολάει τώρα
Μὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἄφησαν προχθὲς τὸ σύνορά μας
Μὰ τῆς Πατρίδος τὴν τιμὴν καὶ τὴν κρυφὴ χαρά μας.

Χαρῆτε νειοὶ ποὺ ἔχετε τὰ εἴκοσί σας χρόνια,
παιδιὰ τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, τοῦ Κίμωνος ἐγγόνια!
Εὐτυχισμένα! γίνεται γιὰ σᾶς τὸ πανηγῦρι...
Ἄχ, στοὺς Πατέρες τρέξετε, στὸ Ἅγιο κοιμητῆρι,
νὰ δοῦν τὰ ὅπλα τους σ' ἐσᾶς, τὴ νειότη, τὸ κορμί τους
κι' ἡ πικραμένη νὰ χαρῇ στὴν ὄψι σας ψυχή τους.

Τουφέκια μὴν ἀδειάσετε προτοῦ νὰ ἁγιασθῆτε.
Σύρετ' ἐκεῖ, πρὶν στῆς φωτιᾶς τὴ φλόγα βαπτισθῆτε
Οἱ λόγχες σας στοῦ τάφου τους ἂς σκύψουν τὸ τριφύλλι
νὰ πάρουν τὴν τρανὴν εὐχὴ ἀπὸ τὸ καρυοφύλλι.
Καὶ θὲ νὰ ἰδῆτε τί μπορεῖ αὐτὴ νὰ κάνῃ μόνη!
Στ' ἅρματα! στ' ἅρματα, παιδιὰ τοῦ Χρήστου τοῦ Μηλιώνη.

Στ' ἅρματα! στ' ἅρματα κι' ἐμπρὸς σὲ χάρο τιμημένο.
Σὲ χάρο εἶπα; Καὶ γιατί; Ποιὸς ξέρει; Ποιὸς τὸ ξέρει,
ἂν δρόμο δὲν ἀνοίξωμεν μὲ δάφνες σκεπασμένοι;
Ἔχει μεγάλη δύναμι τοῦ Δίκαιου τὸ χέρι!
Δὲν ἀναστήθηκε ἡ Ἑλλὰς γιὰ νὰ τὴν φάγ' ἡ λήθη,
καὶ δὲν πεθαίνει ὁ ἀϊτὸς ποτέ του σὰν ὀρνίθι!

ΑΧ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ κ. ΕΥΣΕΒΙΟΥ

Ὁ κ. Εὐσέβιος πλανόδιος τραγουδιστὴς καὶ ἡ βροχὴ τῶν κερμάτων.

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Πυραμὶς

```
     +         1η σειρά; Φωνῆ-
    *+*        εν. 2α -σειρά:
   **+**       Ὄργανον αἰσθή-
  ***+***      σεως. 3η σειρά:
 ****+****     Νῆσος τοῦ Αἰ-
```
γαίου. 4η σειρά: Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης. 5η σειρά: Περιφέρεια τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ σταυροὶ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω: Κράτος τῆς Εὐρώπης.

Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΣ

Κρυπτογραφικὸν

12345678905	= Ναύαρχος.
0341275	= Σὰν Θεός.
974375	= Ἀσθένεια.
45675	= Κατάρτι.
30975	= Νῆσος.
94375	= Πεῖνα.
74875	= Κατοικία.
2975	= Ἑστία νόσου.
560175	= Μέρος τοῦ σώματος.

Π. Ν. ΑΡΓΥΡΗΣ

Τρίγωνον

```
*****  1η σειρά: Ἀρχαία
****   πόλις, 2α σειρά:
***    ἄνθη, 3η σειρά:
**     δρόμος (δοτ.), 4η
*      σειρά: ἄνθη, 5η
```
σειρά: φωνῆεν.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Γ. Χ. ΚΑΤΣΙΚΑΡΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 8ου ΦΥΛΛΟΥ

Διπλοστιχίς: Ἀλαμάνα, Ἰαπωνία (ΑΙγυπτος, ΛΑμία, ΑΠό, ΜΩϋσῆς, ΑΝδρος, ΝΙκόλαος, ΑΑρών).

Ἀστήρ: Ὁριζοντίως: Ἀρκαδία. Καθέτως: Ἀριάδνη. Διαγωνίως: Μεταξᾶς καὶ Ἀστακός.

Κρυπτογραφικόν: Μιαούλης, Σαλαμίς, Σάμος, Ἴος, Μολάοι, Λαμία, Αἶμος, Ἄλας.

Τρίγωνον: Λέρος, ἔρις, ρίς, ὄς, Σ.

Τονόγριφος: Μέταξα — Μεταξᾶς.

Αἴνιγμα: Αἰών — Ε.Ο.Ν.

Ἀκροστιχίς: Πυθαγόρας (Πέτρος, Ὕλη, Θάσος, Ἀλέξανδρος, Γάτα, Ὄνος, Ρῆνος, Ἀραράτ, Σάμος).

Δικτυωτόν: Ὁριζοντίως: 1 Καμπάνα, 2 Λαμπάδα, 3 Ἑλληνίς, 4 Πρίαμος, 5 Ταραμᾶς, 6 Ἡγοῦμαι, 7 Σανδάλι.

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 1 Κηρός, — Μίνως, 2 Τάρας, 3 Μιλᾶνον, 4 Ὀκᾶ — Ἴση — Ἀπό, 5 Σῦκα — Ἔτος, 6 Βέρα — Ζάρι, 7 Σόδα — Ρίον, 8 Ἔσω — Ὅλο — Ὅση, 9 Νίσυρον, 10 Δόσις, 11 Σπλὴν — Ἀηδών. Καθέτως: 1 Κῦρος — Σέλας, 2 Κῦβος, 3 Μακεδών, 4 Ὅτι — Ἄρα — Ἴδη, 5 Σάλι — Ὅσον, 6 Ράσα — Ἄλυς, 7 Μάνη — Ὅρια, 8 Ἴσο — Ἔαρ — Ὅση, 9 Νάτριον, 10 Ποῖος, 11 Σάμος — Νῆσον.

Δικτυωτὸν

1. Μικροσκοπικὸς ἄνθρωπος.
2. Χωράφι.
3. Νοστιμίζει τὰ φαγητά.

4. Πρωτεύουσα τῆς Κούβας, περίφημη γιὰ τὰ πούρά της.
5. Μ' αὐτὴν γίνεται τὸ πιλάφι (καθαρεύουσα).
6. Τὸ ἀντίθετον τῆς κακίας.
7. Δίδεται ἀπὸ τοὺς νεοσυλλέκτους καὶ ἀπ' τοὺς μάρτυρας εἰς τὰ δικαστήρια.
8. Τὸ ἀντίθετο τοῦ κρύου.
9. Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
10. Εἶναι ἡ Σάμος, ἡ Κρήτη, ἡ Σαλαμίς, ἡ Κύπρος, ἡ Ρόδος κλπ.

Τὰ τετραγωνίδια μὲ τὰ στίγματα, ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: Πέρσης Βασιλεύς.

Σ. ΧΑΛΑΣ

Τὰ τυπογραφικὰ λάθη

Ὁ στοιχειοθέτης τῆς σελίδος αὐτῆς ἔχει κάμει στὶς παρακάτω φράσεις μερικὰ χονδροειδέστατα τυπογραφικὰ λάθη. Μπορεῖτε νὰ τὰ βρῆτε;

1. Τὰ τριαντάφυλλα σφυρίζουν ὡραῖα.
2. Τὰ ἀγάλματα εἶναι πάντοτε ἀκοίμητα.
3. Ὁ Κωστάκης ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ ἑνὸς Βράχου κι' ἔπεσε στὴ θάλασσα.
4. Ἡ ἀράχνη πλένει τοὺς ἱστούς της γιὰ νὰ συλλάβῃ τὸ θῦμα της.
5. Τὸ ρυάκι μιλῶντας μουρμουρίζει.

Τί εἶναι; Ἀπαντῆστε γρήγορα!

Μαγγελᾶνος: Εἶναι πτηνόν, ποταμός, ἅγιος τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, θαλασσοπόρος ἢ ἔντομον;

Ἡλιογάβαλος: Εἶναι ἀστήρ, ποιητής, Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ, εἶδος μοχλοῦ ἢ Ὀλυμπιονίκης;

Δίρφυς: Νῆσος τοῦ Εἰρηνικοῦ, βιομηχανικὴ ὕλη, ὀνομασία μάχης, πρωτεύουσα Ἀμερικανικοῦ κράτους ἢ ὄρος τῆς Ἑλλάδος;

Ὑεσώ: Ἰαπωνικὴ νῆσος, ἄνθος, χώρα τῆς Ἀφρικῆς, τύπος ἀρχαίου πλοίου ἢ ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου;

Αἰνίγματα

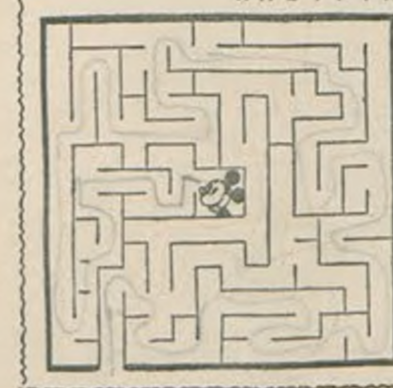
Εἶναι βαρὺς σὰν σίδερο
εἶναι γλυκὸς σὰ μέλι
οὔτε στὸ χέρι πιάνεται
οὔτε στὴν τσέπη μπαίνει.

* * *

Προσθέτεις καὶ μικραίνει
Ἀφαιρεῖς καὶ μεγαλώνει.

ΝΙΝΑ ΚΩΤΤΗ

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

Ὁ Μίκυ ποὺ εἶναι κουτούτσικος μπῆκε εὔκολα στὸν λαβύρινθο — ὅπως ἔκαμαν οἱ Ἰταλοὶ κένταυροι στὶς χαράδρες τῆς Πίνδου... — ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ βγῇ. Καὶ περιμένει τώρα νὰ τὸν βοηθήσετε καὶ νὰ τοῦ δείξετε τὸ δρόμο. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρέπει νὰ περάσετε ἐπάνω ἀπὸ μαῦρες γραμμές, ἀλλὰ ὅλο ἀπὸ ἀνοιχτὸ δρόμο καὶ νὰ βγῆτε ἀπ' τὴν πόρτα ποὺ εἶναι κάτω ἀριστερά.

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

ΠΑΕΙ ΣΤΟ ΣΑΚΚΑΚΙ...

— Σοῦ τὸ εἶπα καὶ χθὲς πὼς ἀδυνάτισα! Ἄλλοτε δὲν μποροῦσα νὰ κουμπώσω αὐτὸ τὸ σακκάκι!...

Κάτι ἀδύνατον

Ὁ μικρὸς Τάκης βλέποντας τὸν Τοτὸ νὰ πολεμᾷ νὰ βγάλει ἕνα φύλλο ἀπὸ τὸν ἡμεροδείκτη τοῦ φωνάζει:

— Μή! μὴ τὸ βγάζῃς καὶ θὰ γίνῃ σήμερα Κυριακή!

Δὲν ἔχει τίποτε

— Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ ζῶον, ποὺ δὲν ἔχει, οὔτε μάτια, οὔτε αὐτιά, οὔτε πόδια;

— Ἔ λοιπόν, εἶναι ὁ σκύλος μας!

— Ὁ σκύλος σας;

— Βεβαίως. Δὲν ἔχουμε!

Φάσμα!

— Ὁ γυιός μου ὅταν ἐργάζεται κάνει τὸν κόσμο νὰ μένῃ μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

— Εἶναι τενόρος;

— Ὄχι... ὀδοντίατρος..

Δύσκολα πράγματα

— Μιὰ βαθειὰ εἰσπνοή, σκοτώνει τὰ μικρόβια.

— Σύμφωνοι, γιατρέ μου. Ἀλλὰ δὲν ξέρω πῶς νὰ ἐξαναγκάσω αὐτὰ τὰ μικρόβια νὰ πάρουν βαθειὰ εἰσπνοή.

Ὁ ἄλλος!

Ὁ πατέρας ἐνῷ δέρνει τὸν Τάκη, τοῦ λέει:

— Ἂν ἦταν ἄλλος στὴ θέσι σου, παληόπαιδο!..

— Θὰ τὶς ἔτρωγε ἐκεῖνος! Διακόπτει ὁ Τάκης.

Διασκεδάζοντας

ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἦταν καλὰ

— Ἡ μ α μ ά: — Εἶναι καλὰ αὐτὰ τὰ σπίρτα ποὺ πῆρες, ἢ δὲν ἀνάβουν σὰν τἆλλα;

Ὁ Ν ῖ κ ο ς: — Θὰ ἰδῶ.

Καὶ σὲ λίγο γυρίζοντας:

— Τὰ δοκίμασα ἕνα - ἕνα μαμά! Ὅλα ἄναψαν!

Ἡ κυριολεξία

Ὁ Καθηγητής: — Πῶς λέγεται ὁ μποῦφος εἰς τὴν καθαρεύουσαν;

Ὁ Μαθητής: — Βλάξ! κύριε καθηγητά:

Τὸ μυστικὸ

Ὁ Κώστας λέει ἕνα κρυφὸ στ' αὐτὶ τοῦ Γιώργου κι' ὁ Σωκράτης περίεργος πάει ἀπ' τἄλλο αὐτὶ τοῦ Γιώγου ν' ἀκούσῃ.

Κάστανα μεγάλα

— Μαμὰ ἔχουν τὰ κάστανα γάλα;

— Ὄχι, γιατί;

— Γιατὶ ὁ καστανᾶς σήμερα φώναζε: Κάστανα μὲ γάλα!!

Περιττὴ ἐρώτησις

Ὁ Μίμης ἀπ' τὸ δρόμο φωνάζει:

— Γιῶργοοοο!.. Γιῶργοοοο!..

Ὁ Γιῶργος βγαίνει στὸ παράθυρο.

— Τί θέλεις Μίμη;

— Ἀπάνω εἶσαι;

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς:

1) Κράτος τῆς Εὐρώπης — Δημητριακόν. 2) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 3) Ἦχος τυμπάνων τῶν ἀγρίων — Τὸ τρῶμε μὲ πολὺ ὄρεξι ὅταν εἴμαστε μάλιστα νηστικοί (δημ.). 4) Ἅπαντα — Σύνδεσμος — Ἀρνητικόν. 5) Ἀρρώστια — Τρώγομεν τὸ κρέας των. 7) Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ κράτος — Μάχη κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκρίθη ἡ τύχη τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν Παγκόσμιον πόλεμον 1914—1918 (ἡ ὀνομασία ἐλήφθη ἀπὸ ἕνα γαλλικὸν ποταμόν). 8) Ἄφησε (δημ.) — Νῆσος τοῦ Αἰγαίου — Ἀριθμητικόν. 9) Πρόθεσις — Τρέχω (ἐπὶ ὑγρῶν). 10) Τὴν ἔχομεν κατὰ τὰς ἑορτάς. 11) Γυναικεῖον ὄνομα — Ἀναπνοὴ (δημοτ.).

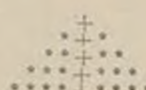
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ε	Λ	Λ	Α	Σ	■	Σ	Ι	Τ	Ο	Σ
2	Ρ	■	■	Ν	Α	Ξ	Ο	Σ	■	■	Υ
3	Ι	■	Τ	Α	Μ	■	Φ	Α	Ι	■	Ρ
4	Ο	Λ	Α	■	Ο	Τ	Ι	■	Ο	Χ	Ι
5	Ν	Ο	Σ	Ο	Σ	■	Α	Ρ	Ν	Ι	Α
6	■	Χ	■	Λ	■	■	■	Ε	■	Ο	■
7	Φ	Ο	Ρ	Ο	Σ	■	Μ	Α	Ρ	Ν	Η
8	Α	Σ	Ε	■	Κ	Ε	Α	■	Ε	Ι	Σ
9	Ρ	■	Α	Ν	Α	■	Ρ	Ε	Ω	■	Υ
10	Ο	■	■	Α	Ρ	Γ	Ι	Α	■	■	Χ
11	Σ	Ο	Φ	Ι	Α	■	Α	Ν	Α	Σ	Α

Κ α θ έ τ ω ς:

1) Μαλλί — Ὁδηγεῖ κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας. 2) Στρατιωτικὴ μονάς. 3) Ἄρθρον (αἰτ. πληθ.) — Ἀρχαία θεά. 4) Πρόθεσις — Ὁλόκληρο — Καταφατικόν. 5) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου — Σ' αὐτὴν ψήνουμε τὶς μπριζόλες. 7) Πρωτεύουσα εὐρωπαϊκοῦ κράτους — Γυναικεῖον ὄνομα. 8) Ὄχι στραβὰ — Τὸ ἴδιον μὲ τὴν δευτέραν λέξιν τοῦ 3 καθέτως — Ὑποθετικόν. 9) Ἄνθος — Τὸ αὐτὸ μὲ τὴν δευτέραν λέξιν τοῦ 9 ὁριζοντίως. 10) Πέφτει τὸν χειμῶνα ὅταν κάνῃ κρύο. 11) Χώρα τῆς Ἀσίας — Χωρὶς θόρυβο, χωρὶς φασαρία.

Γ. ΚΑΝΤΙΑΝΗΣ

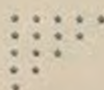
Πυραμὶς

1η σειρά: Σύμφωνον. 2α σειρά: Ἀρχαία θεά. 3η σειρά: Εὐρωπαϊκὴ πόλις, πρώην πρωτεύουσα. 4η σειρά: Ὄρος τῆς Ἑλλάδος. 5η σειρά: Ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. Οἱ σταυροὶ καθέτως: Πόλις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

Γ. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Τρίγωνον

1η σειρά: Νῆσος τοῦ Αἰγαίου. 2α σειρά: Ἀρχαῖος ἥρως. 3η σειρά: Προσωπικὴ ἀντωνυμία. 4η σειρά: Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 5η σειρά: Σύμφωνον. Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Μπαμπᾶ, Στέλιο, Τάκη, πᾶμε νὰ φᾶμε;

— Τί;

— Μὰ αὐτὸ ποὺ σᾶς εἶπα.

Π. Σ. ΤΣΑΠΑΤΣΑΡΗΣ.

Λεξίγριφος

Ἕνα γράμμα τ' ἀλφαβήτου
ὅπως εἶναι ἂν τ' ἀφήσῃς
τοῦ χωριάτη ἕνα ροῦχο
στὴ στιγμὴ θὰ σχηματίσῃς.

Γ. & Δ. ΚΑΡΟΤΣΙΕΡΗΣ

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν κράτος τῆς Εὐρώπης:

1) Κράτος τῆς Εὐρώπης, 2) Ἔνδοξος χώρα ἡρώων, 3) Κράτος τῆς Β. Εὐρώπης, 4) Χώρα τῆς Β. Ἀφρικῆς, 5) Ἰσχυρὸν κράτος τῆς Δ. Εὐρώπης, 6) Κράτος τῆς Β.Δ. Εὐρώπης, 7) Κράτος τῆς Ἀσίας, 8) Χώρα τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου. ΜΗΝΑΣ ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μεταγραμματισμὸς

Ξακουσμένη νῆσος εἶμαι
στὴν Ἀσία κεῖμαι
κι' ἂν μοῦ βγάλῃς τὸ κεφάλι
ἄλλη νῆσος θὰ προβάλῃ
ποὺ ἅμα ἀλλάξῃ τὴν οὐρὰ
γίνεται ἄνθος μιὰ χαρά.

Μ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ

Οἱ φίλοι ἀναγνῶσται τῆς «Νεολαίας» δύνανται κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον νὰ παρακολουθήσουν τὰ ἀκόλουθα ἀστρονομικὰ φαινόμενα.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΛΑΝΗΤΑΙ

Καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον τὸ ἐξαιρετικῶς ὡραῖον θέαμα ποὺ παρουσιάζει ὁ οὐρανὸς εἶναι οἱ δύο πλανῆται: Ζεὺς καὶ Κρόνος. Μετὰ τὴν προσέγγισιν ποὺ εἶχαν τὸν περασμένον Ὀκτώβριον, τώρα σιγά - σιγὰ ἀπομακρύνονται μεταξύ των, ἀλλ' ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτὴ δὲν εἶναι πολὺ αἰσθητή. Τὸν μῆνα τοῦτον ἡ ἀπόστασίς των θὰ αὐξήσῃ ἀρκετά. Οἱ πλανῆται αὐτοὶ ἀμέσως μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ λυκόφωτος παρουσιάζονται εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ διακρίνονται εὐκόλως ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀστέρας. Ὁ Ζεὺς εἶναι ὁ λαμπρότερος καὶ ὁ Κρόνος ὁ ἀμυδρότερος. Οὗτοι δύουν περὶ τὴν 4ην πρωϊνὴν ὥραν.

Ὁ Ἑρμῆς, ποὺ εἶναι ὁ πλησιέστερος πρὸς τὸν Ἥλιον πλανήτης, εἶναι πρωϊνὸς ἀστὴρ καὶ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν εὕρῃ τὰς πρωϊνὰς ὥρας εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ Ἀφροδίτη (Αὐγερινὸς) ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι πρωϊνὸς ἀστήρ. Κινεῖται ἐκ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ζυγοῦ πρὸς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Σκορπίου.

Ὁ Ἄρης εἶναι καὶ αὐτὸς πρωϊνὸς ἀστήρ, ἀλλ' ἡ λάμψις του εἶναι ἀσθενὴς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν παρουσιάζει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον.

Ὁ Οὐρανὸς εἶναι παρατηρήσιμος, τῇ βοηθείᾳ διόπτρων, καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Οἱ ἄλλοι δύο πλανῆται, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων, δύνανται νὰ παρατηρηθοῦν μόνον μὲ ἰσχυρὰ τηλεσκόπια.

ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Τὸ θέαμα τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἶναι πραγματικὰ μεγαλειῶδες. Πρὸς ἀνατολὰς προβάλλει ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ὠρίονος μὲ τοὺς λαμπροὺς ἀστέρας τοῦ τετραπλεύρου του καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας εἰς τὸ μέσον, ποὺ ἀποτελοῦν τὸν Τελαμῶνα. Εἰς τὸν Τελαμῶνα εὑρίσκεται καὶ ὁ νεφελοειδὴς τοῦ Ὠρίονος ποὺ φαίνεται καὶ διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Μέσα εἰς τὸ τηλεσκόπιον ἡ ὄψις τοῦ νεφελοειδοῦς εἶναι ἀκόμη θεαματικωτέρα.

Ἀριστερὰ τοῦ ἀστερισμοῦ αὐτοῦ καὶ ὀλίγον ἀνατολικώτερον εἶναι ὁ Σείριος (α Μεγάλου Κυνός), ὁ λαμπρότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀπλανεῖς τοῦ οὐρανοῦ. Ὀλίγον βορειότερον αὐτοῦ διακρίνομεν τοὺς Διδύμους (Κάστορα καὶ Πολυδεύκην), οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀστέρες δευτέρου μεγέθους. Ἡ Κασσιόπη, ἡ Ἀνδρομέδα, ὁ Πήγασος καὶ ὁ Περσεὺς εὑρίσκονται περὶ τὸν μεσημβρινόν. Ὀλίγον νοτιώτερον τοῦ Περσέως διακρίνομεν τὸ σμῆνος τῶν Πλειάδων ποὺ μὲ τὸν γυμνὸν ὀφθαλμὸν βλέπομεν 7 ἀστέρας, ἐνῶ εἰς τὸ τηλεσκόπιον παρουσιάζονται περισσότεροι ἀπὸ 400. Κάτωθεν αὐτῶν εὑρίσκεται ὁ Ἡνίοχος μὲ τὴν λαμπρὰν Αἶγα.

Ο ΗΛΙΟΣ

Τὴν 22αν Δεκεμβρίου καὶ περὶ ὥραν 1 καὶ 55' ὁ Ἥλιος ἐγκαταλείπει τὸ ζώδιον τοῦ Τοξότου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ζώδιον τοῦ Αἰγόκερω.

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἄρχεται ὁ χειμών.

ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Πρῶτ. τέτ.	Δ)βρίου	6, 18ω 1 λ.
Πανσέληνος	»	14, 21ω 38
Τελευτ. τέταρτ.	»	22, 3ω 45
Νέα Σελήνη	»	28, 22ω 56

ΜΕΤΕΩΡΙΚΟΝ ΣΜΗΝΟΣ

Τὸ πρῶτον 15θήμερον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου θὰ ἔχωμεν πλουσίαν πτῶσιν διαττόντων ἀστέρων ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸν τῶν Διδύμων. Τὸ ἀκτινοβόλον σημεῖον εὑρίσκεται πλησίον τοῦ Κάστορος καὶ τὸ μέγιστον τῆς πτώσεως θὰ σημειωθῇ μεταξὺ 10 - 13 Δεκεμβρίου.

Ο ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟ-

ΤΡΙΤΗ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Τὰ στρατεύματά μας συνεχίζοντα τὴν προέλασίν των κατέλαβον καὶ νέα σημεῖα εἰς τὸν τομέα τοῦ κέντρου καὶ πρὸς τὴν διεύθυνσιν πέραν τῆς Μοσχοπόλεως.

Οἱ Ἰταλοὶ ὑποχωροῦντες ραγδαίως καταβάλλουν ἀπεγνωσμένας προσπαθείας νὰ διασωθοῦν πρὸς Βορρᾶν.

Πρὸς κάλυψιν τῶν ὑποχωρούντων διαρκῶς τμημάτων των, ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἀνέπτυξεν ἐξαιρετικὴν ὅλως δραστηριότητα, ἄνευ ὅμως καὶ ἀποτελεσμάτων, βομβαρδίσασα ὡς συνήθως μὴ στρατιωτικοὺς στόχους.

Οὕτω εἰς τὰ Ἰωάννινα ἐδόθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς χθεσινῆς ἡμέρας δώδεκα φορὰς τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ.

Ὁ ἐχθρὸς ἐπεχείρησε διὰ τῶν ἐπιδρομῶν του νὰ καταστρέψη τὴν εἰς ἀπόστασιν 5 χιλιομέτρων ἀπὸ τῶν Ἰωαννίνων γέφυραν Μπαλντούμα, ἄνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος.

Ἄλλη ἀπόπειρα καταστροφῆς τῆς γεφύρας Σούλιο Τίνο ἐσημείωσεν ἐπίσης πλήρη ἀποτυχίαν.

Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισεν ἐπίσης τὸ Ληξούριον, τὸ Ἀργοστόλιον, τὴν Κέρκυραν, τὴν Ἄρταν καὶ τὴν Ἡγουμένιτσαν.

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Τὸ χθὲς τὴν νύκτα ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ὑπ' ἀριθ. 30 ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Τὰ στρατεύματά μας συνεχίζοντα τὴν προχώρησίν των κατέλαβον νέα τινὰ σημεῖα. Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε πόλεις τινὰς καὶ χωρία τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ὑπάρχουν νεκροί τινες καὶ τραυματίαι. Οὐδεὶς στρατιωτικὸς στόχος ἐβλήθη.

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

Κατὰ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν ἐγένοντο αἱ κάτωθι ἐπιδρομαὶ τῆς ἰταλικῆς ἀεροπορίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, στραφεῖσαι ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ:

1) Εἰς Ληξούριον Κεφαλληνίας, ὅπου ἐφονεύθησαν 6 ἄτομα, μεταξὺ τῶν ὁποίων 3 γυναῖκες καὶ δύο νήπια 6 μηνῶν καὶ 2 μηνῶν.

2) Εἰς Ἀργοστόλιον ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

3) Εἰς Κέρκυραν ἐβομβαρδίσθη ἡ πόλις καὶ διάφορα χωρία στερούμενα οἱουδήποτε στρατιωτικοῦ ἐνδιαφέροντος, μὲ ἐλάχιστα θύματα ἢ ζημίας.

4) Εἰς Ἄρταν μὲ ἀποτέλεσμα τὸν τραυματισμὸν δύο γυναικῶν.

5) Εἰς Ἤπειρον ἐβομβαρδίσθη ἡ Ἡγουμενίτσα καί τινα χωρία καὶ ἀγροτικαὶ περιοχαὶ μὲ ἀσήμαντον ἀριθμὸν θυμάτων καὶ ζημιῶν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Ὁ ἡρωϊκὸς στρατός μας συνεχίζει μὲ τὴν ἰδίαν πάντοτε ἐπιτυχίαν τὰς εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἐπιχειρήσεις, βελτιώνουν τὰς καταληφθείσας θέσεις του.

Ἡ χθεσινὴ ἡμέρα ἔδωσεν εἰς τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα καὶ τὴν συνεργαζομένην μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀγγλικὴν ἀεροπορίαν τὴν εὐκαιρίαν ἐξαιρετικῶς ἀποτελεσματικῆς δράσεως.

Οὕτω ἐνῷ οἱ Ἰταλοὶ ἀνέκοψαν τὴν ὑποχώρησίν των ἐνισχυθέντες ἀπὸ νέα τμήματα ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀλβανίας καὶ ἀπεπειράθησαν ἀντεπίθεσιν, ἠναγκάσθησαν καὶ πάλιν νὰ καμφθοῦν καὶ νὰ συνεχίσουν τὴν ὑποχώρησίν των.

Εἰς πολλὰ σημεῖα τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα εἰσέδυσαν εἰς βάθος 15 χιλιομέτρων πέραν τῶν προτέρων θέσεών των, εἰς δὲ τὸν βόρειον τομέα καὶ εἰς ὡρισμένα σημεῖα, ὁ στρατός μας οὐδαμοῦ συνήντησεν ἐχθρικὸν τοιοῦτον.

Εἰς ἄλλο σημεῖον τοῦ μετώπου τὰ στρατεύματά μας συνέλαβον ἕνα ἀνώτερον ἀξιωματικὸν μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του καὶ δύο διοικητὰς λόχων.

Ἐπίσης ἐκυρίευσαν τὸν ὁπλισμὸν καὶ ἄλλα ἐφόδια ἑνὸς ἰταλικοῦ τάγματος.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων λαφύρων περιλαμβάνονται καὶ δύο σημαῖαι τῶν ἰταλικῶν ταγμάτων.

Ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐγκύρων πληροφοριῶν συνάγεται ὅτι ἐκ τῶν 12 μεραρχιῶν τὰς ὁποίας εἶχον συγκεντρώσει οἱ Ἰταλοὶ εἰς τὴν Ἀλβανίαν, αἱ τέσσαρες τοὐλάχιστον ἀποσυνετέθησαν, δύο δὲ ἄλλαι ὑπέστησαν τοιαύτας ζημίας ὥστε νὰ καθίσταται προβληματικὴ ἡ ἀνασυγκρότησίς των.

Ἐπίσης ἐβομβαρδίσθησαν σφοδρῶς αἱ βάσεις ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ ἐχθροῦ.

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Τὸ χθὲς τὴν νύκτα ἐκδοθὲν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ὑπ' ἀριθ. 31, λακωνικὸν ὡς πάντοτε, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Αἱ κινήσεις τῶν στρατευμάτων μας συνεχίζονται μετ' ἐπιτυχίας ἐπὶ τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους.

» Εἰς τὴν περιοχὴν Κορυτσᾶς περιῆλθον εἰς χεῖρας μας μεταξὺ τοῦ ἄλλου πολεμικοῦ ὑλικοῦ καὶ 6 ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἐγκαταλελειμμένα.

» Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐπέδειξε δραστηριότητα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἐνήργησε βομβαρδισμοὺς κατὰ δεκάδος χωρίων ἐν Ἠπείρῳ καὶ κατὰ μὴ στρατιωτικῶν στόχων εἰς τὰς νήσους Κέρκυραν καὶ Κεφαλληνίαν».

ΑΙ ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑΙ ΕΠΙΔΡΟΜΑΙ

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἐξέδωσε τὴν κάτωθι ἀνακοίνωσιν:

Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐβομβαρδίσθη χθὲς τὸ Ληξούριον (Κεφαλληνίας) καὶ χωρία τινὰ τῆς Ἠπείρου, ἄνευ ζημιῶν καὶ μὲ ἀσήμαντον ἀριθμὸν θυμάτων ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

Ἐπίσης ἐβομβαρδίσθη ἡ Κέρκυρα, κατὰ τῆς ὁποίας τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἔβαλον καὶ διὰ πολυβόλων μὲ ἄγνωστα εἰσέτι ἀποτελέσματα. Πάντως ἐβλάβησαν ναοὶ τῆς πόλεως καὶ κτίρια.

Τὴν 6ην Νοεμβρίου οἱ Ἰταλοί, κατὰ τὴν προσωρινὴν κατοχὴν τῆς Ἡγουμενίτσης, ἐτυφέκισαν τὸν Ἕλληνα κτηνοτρόφον Νικόλαον Πατσέαν, διότι ὁ υἱός του ὑπηρέτει εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατόν.

ΠΕΜΠΤΗ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Ὁ στρατός μας ἐξακολουθεῖ νὰ σημειώνη σημαντικὰς ἐπιτυχίας ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου.

Κατὰ τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ ἐκτὸς τῶν Ἰταλῶν αἰχμαλώτων συνελήφθησαν 285 Ἀλβανοὶ στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοί.

ΤΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Τὸ ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ὑπ' ἀριθ. 32 ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

Τὰ στρατεύματά μας συνεχίζουσιν ἐπιτυχῶς τὴν δρᾶσιν των ἐπὶ ἀλβανικοῦ ἐδάφους.

Ἡ ἀεροπορία μας ἐβομβάρδισεν ἐπιτυχῶς ἐχθρικὰς συγκεντρώσεις, φάλαγγας καὶ πυροβολαρχίας ἐν δράσει.

Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐπέδειξε δραστηριότητα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἐνήργησε βομβαρδισμοὺς χωρίων ἐν Ἠπείρῳ, εἰς Κέρκυραν, εἰς Κεφαλληνίαν καὶ Κρήτην. Ἐβομβάρδισε τὰς Πάτρας. Ὑπάρχουν νεκροὶ καὶ τραυματίαι μεταξὺ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Κατέρρευσαν οἰκίαι τινές.

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐγένοντο χθὲς αἱ κάτωθι ἐπιδρομαὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας.

1) Εἰς τὰς Πάτρας, ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ μικρᾶς ζημίας εἰς οἰκίας.

2) Εἰς Ἀργοστόλι καὶ Ληξοῦρι Κεφαλληνίας ἄνευ ζημιῶν καὶ μὲ ἕνα τραυματίαν.

3) Εἰς Ἤπειρον ἐβομβαρδίσθησαν χωρία τινὰ ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

4) Εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν ἐρρίφθησαν βόμβαι μὲ ἐλάχιστα θύματα καὶ ζημίας.

5) Εἰς Κρήτην ἐρρίφθησαν βόμβαι εἰς ἀγροτικὰς περιφερείας ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

6) Εἰς Κέρκυραν ἐβομβαρδίσθησαν αἱ φυλακαὶ καὶ τὸ ψυχιατρεῖον ἄνευ θυμάτων.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἀρχηγεῖον τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀγγλικῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας ἐξέδωκε χθὲς τὸ ἑξῆς ἀνακοινωθέν:

«Ἐξαιρετικῶς ἐπιτυχὴς ἐπιδρομή, παρὰ τὸ ἔντονον ἀντιαεροπορικὸν πῦρ καὶ τὴν παρέμβασιν ἐχθρικῶν καταδιωκτικῶν ἀεροπλάνων, ἐγένετο χθὲς κατὰ τοῦ λιμένος τοῦ Αὐλῶνος ἀπὸ βομβαρδιστικὰ ἀεροπλάνα τῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας. Ἄμεσα πλήγματα διὰ μεγάλων βομβῶν κατεφέρθησαν κατὰ μεγάλου σκάφους, τὸ ὁποῖον ἐθεάθη βυθιζόμενον πρωτοῦ τὰ ἀεροπλάνα μας ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν βάσιν των. Ζημίαι ἐπίσης ἐπροξενήθησαν εἰς τὰς προκυμαίας καὶ τὰς λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις. Κατεστράφησαν κτίρια εὑρισκόμενα πλησίον ὑποστέγου.

Ἓν ἐκ τῶν ἐχθρικῶν καταδιωκτικῶν μονοπλάνων, τὸ ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ παρέμβη, κατερρίφθη. Ἐθεάθη κατερχόμενον καθέτως, ἐνῷ μαῦρος καπνὸς ἐξήρχετο ἐκ τοῦ προσθίου αὐτοῦ μέρους. Φάλαγξ ὑποχωρούντων ἐχθρικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Τεπελενίου ὑπέστη ἐπίθεσιν ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα μας, τὰ ὁποῖα, ἱπτάμενα εἰς μικρὸν ὕψος, ἐπροξένησαν βαρείας ἀπωλείας εἰς τὸν ἐχθρόν. Εἰς Κελσύρε (Κλεισοῦρα, παρὰ τὸ Τεπελένι), πολλαὶ βόμβαι ἐρρίφθησαν κατὰ τοῦ ἐκεῖ ἀεροδρομίου. Μία ἐξερράγη πλησίον ἀεροπλάνων τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὴν 25ην Νοεμβρίου ἓν ἐκ τῶν ἀεροπλάνων μας, ἐνῷ ἐπέστρεφεν ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ ἀπέφυγε σχηματισμὸν ἐξ ἐχθρικῶν καταδιωκτικῶν τύπου «Κ.Ρ. 42», ἐξῆλθεν ἐκ τῶν νεφῶν καὶ εὑρέθη πρὸ ἄλλου σμήνους ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων τύπου «Γ. 50». Τὰ ἐχθρικὰ καταδιωκτικὰ ἀεροπλάνα κατελήφθησαν ἐξ ἀπροόπτου καὶ προσπαθοῦσαν νὰ διαφύγουν τὸ ἀεροπλάνον μας διέλυσαν τὸν σχηματισμόν των καὶ δύο ἐξ αὐτῶν συνεκρούσθησαν. Ἓν ἐξ αὐτῶν ἐθεάθη πίπτον εἰς τὸ ἔδαφος φλεγόμενον. Ἐξ ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν ὅλα τὰ ἀεροπλάνα μας ἐπέστρεψαν εἰς τὰς βάσεις των».

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Ἡ δευτέρα φάσις τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου ἐπὶ τῇ συμπληρώσει μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν κρίνεται ὡς ἀπολύτως εὐνοϊκὴ διὰ τὰ στρατεύματά μας, τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ καταδιώκουν τὸν ἐχθρὸν κατὰ πόδας, παρὰ τὴν λυσσώδη ἀντίστασιν αὐτοῦ.

Ἡ χθεσινὴ καὶ ἡ σημερινὴ ἡμέρα ὑπῆρξαν διὰ τὸν ἐχθρὸν σκληρόταται.

Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν Ἀλβανῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν, ἐπηκολούθησεν ἡ διάλυσις τῆς «Λεγεῶνος τοῦ θανάτου», ἑνὸς ἀπὸ τὰ πλέον ἐπίλεκτα σώματα διὰ τὰ ὁποῖα ἐσεμνύνετο ὁ Μουσσολίνι.

Ἐπίσης ἡ ἀγγλικὴ ἀεροπορία κατήγαγε περιφανῆ νίκην. Ἐννέα ἀγγλικὰ ἀεροπλάνα συνήντησαν σμῆνος 15 ἰταλικῶν καταδιωκτικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων κατόπιν ἀερομαχίας ὑπεράνω τῶν Ἰωαννίνων κατέρριψαν ὀκτώ.

Ἐκ τῶν ἀγγλικῶν κατεστράφη ἓν ἀλλ' ὁ πιλότος του διεσώθη κατελθὼν δι' ἀλεξιπτώτου.

Η ΑΠΟ ΑΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΣΙΣ

Ὁ ἐχθρὸς ἐπέδειξεν ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα βομβαρδίσας καὶ πάλιν τὴν Πρέβεζαν, τὸ Ληξούριον, τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν Ἡγουμενίτσαν.

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἐξεδόθη τὴν νύκτα τὸ κάτωθι ὑπ' ἀριθ. 33 πολεμικὸν ἀνακοινωθέν:

Ἐπὶ τοῦ μετώπου ἀγῶνες κατὰ τόπους, οἵτινες ὑπῆρξαν ἐπιτυχεῖς δι' ἡμᾶς.

Ἡ ἀεροπορία μας ἐξετέλεσεν ἀναγνωρίσεις καὶ περιπολίας διώξεως πρὸς κάλυψιν τῶν στρατευμάτων μας.

Κατὰ ἀερομαχίας κατερρίφθη σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων.

Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε σημεῖα τινὰ ἐπὶ τοῦ μετώπου ὡς καὶ πόλεις καὶ χωρία τῆς Ἠπείρου, τῆς Κερκύρας, τῆς Κεφαλληνίας καὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Πελοποννήσου.

Ὑπάρχουν ἐλάχιστα θύματα μεταξὺ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ καὶ μικραὶ ζημίαι.

Ἐχθρικὰ ἀντιτορπιλλικὰ ἔρριψαν ἀριθμόν τινα ὀβίδων κατὰ τῶν βορείων

ΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ"

ἀκτῶν τῆς Κερκύρας. Ἀπεμακρύνθησαν καλυφθέντα διὰ παραπετάσματος καπνοῦ, ἅμα τῇ ἐμφανίσει φιλίων ἀεροσκαφῶν.

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

Παρὰ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἐγένοντο χθὲς αἱ κάτωθι ἀεροπορικαὶ ἐπιδρομαὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας:

1) Εἰς Πρέβεζαν, ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

2) Εἰς Ληξούριον Κεφαλληνίας μὲ ἐλάχιστα θύματα ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ καὶ ἐλαχίστας ζημίας.

3) Ἡ Ἡγουμενίτσα, ἥτις εἶχε πυρποληθῆ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν κατὰ τὴν ὑποχώρησίν των, ὑπέστη ἐπανειλημμένους βομβαρδισμούς, ὥστε νὰ ἀχρηστευθοῦν καὶ αἱ ἐναπομείνασαι ἐλάχισται οἰκίαι. Οὕτω οἱ κάτοικοι τῆς Ἡγουμενίτσης ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰ δεινὰ καὶ τὰς ταλαιπωρίας τὰς ὁποίας εἶχον ὑποστῇ κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον κατοχὴν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἐδοκίμασαν ἤδη, παραμείναντες τελείως ἄστεγοι, καὶ τὴν τελευταίαν ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς στοργῆς τῶν Ἰταλῶν, πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῆς διεκδικουμένης παρ' αὐτῶν Τσαμουργιᾶς.

4) Ἡ πόλις τῆς Κερκύρας ὑπέστη χθὲς ἐπανειλημμένας ἀεροπορικὰς ἐπιδρομὰς μὲ ζημίας εἰς κτίρια. Ἐβομβαρδίσθη ἐκ νέου τὸ κτίριον τοῦ Ψυχιατρείου.

Μοῖρα 6 ἰταλικῶν ἀντιτορπιλλικῶν διελθοῦσα βορείως τῆς νήσου ἐβομβάρδισεν ἀκτὰς καὶ τινας ἀγροτικὰς περιοχάς, ἄνευ οὐδενὸς θύματος ἢ ζημίας.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ἡ πορεία τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, τὰς ὁποίας διεξάγουν τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα μὲ ἀμείωτον ἔντασιν ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου, καθιστᾷ ἐμφανὲς ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ συντονισμένης ἐνεργείας, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι ἀφεύκτως ἱκανοποιητικά, ἀναμενόμενα παρὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Ἰδιαιτέρως ἐξαίρεται ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀγγλικῶν καὶ ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων ἡ μεθοδικότης μετὰ τῆς ὁποίας συντελοῦνται, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προκαθωρισμένου γενικοῦ σχεδίου, αἱ κινήσεις τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων, κινήσεις συνιστάμεναι εἰς τὴν σταθερὰν παγίωσιν τῶν καταλαμβανομένων θέσεων καὶ εἰς τὴν συνέχισιν τῆς προωθήσεως τῶν γραμμῶν των διὰ τῆς ὑπερνικήσεως τῶν φοβερῶν φυσικῶν ἐμποδίων καὶ τῆς πεισμονος ἀντιστάσεως, τὴν ὁποίαν προβάλλει ὁ ἐχθρός. Γενικῶς ἡ πορεία τῶν διεξαγομένων ἐπιχειρήσεων κρίνεται τόσον ἱκανοποιητική, ὥστε νὰ ἐξαγγέλλεται ὡς ἀπολύτως ἐξησφαλισμένη ἡ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀναγγελία ἀποφασιστικῶν ἀποτελεσμάτων. Παρατηρεῖται ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἀρχηγεῖον ἐφαρμόζει τὴν τακτικήν, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τόσον ἐπιτυχὴς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Κορυτσᾶς καὶ ὅτι διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐπιτυγχάνεται ἡ κατάληψις τῶν στρατηγικῶν σημείων, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμεύσουν ὡς ἀφετηρία διὰ τὴν περαιτέρω παρέλασιν.

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἐξεδόθη τὴν νύκτα τὸ κάτωθι ἀνακοινωθέν.

Εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ μετώπου ἐπιτυχεῖς ἀγῶνες ἀπολήξαντες εἰς κατάληψιν νέων θέσεων ἐπὶ τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους καὶ ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν βορείως τῆς Κονισπόλεως. Περιῆλθον εἰς χεῖρας μας δύο πυροβόλα, ἀριθμός τις αὐτομάτων ὅπλων ὡς καὶ αἰχμάλωτοι.

Ἡ ἀεροπορία μας ἐξετέλεσεν ἀναγνωρίσεις καὶ περιπολίας διώξεως ὑπεράνω τῶν ἐχθρικῶν γραμμῶν. Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε σημεῖα τινὰ τοῦ μετώπου ὡς καὶ πόλεις καὶ χωρία τῆς Ἠπείρου, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λευκάδος καὶ τῆς Δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Πελοποννήσου.

Τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας περὶ τῆς ἀπὸ ἀέρος ἐπιδρομῆς τοῦ ἐχθροῦ μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ζημιῶν καὶ τῶν θυμάτων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου μέχρι σήμερον δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Τὸ ἐν Ἑλλάδι Ἀρχηγεῖον τῆς ἀγγλικῆς βασιλικῆς ἀεροπορίας ἀνακοινοῖ ὑπὸ χθεσινὴν ἡμερομηνίαν τὰ ἀκόλουθα:

Κατὰ τὰς τελευταίας δύο ἡμέρας τὰ καταδιωκτικὰ ἀεροπλάνα τῆς βασιλικῆς ἀεροπορικῆς δυνάμεως κατέστρεψαν 10 ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα. Χθὲς ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ Ἀλβανίᾳ μικρὰ περιπολία ἐκ καταδιωκτικῶν μας συνηντήθη μὲ 20 ἐχθρικὰ καταδιωκτικὰ τύπου «Κ. Ρ. 42». Τὰ ἀεροπλάνα μας ἀμέσως ἐπετέθησαν καὶ εἰς ὀλιγώτερον τοῦ λεπτοῦ τῆς ὥρας κατερρίφθησαν 7 ἐχθρικά. Βραδύτερον, κατὰ μονομαχίαν, ἓν τῶν καταδιωκτικῶν μας ἀεροπλάνων συνεκρούσθη μὲ τὸ ἐχθρικὸν τύπου «Κ. Ρ. 42», τὸ ὁποῖον κατέπεσε φλεγόμενον. Ὁ πιλότος τοῦ ἀγγλικοῦ ἀεροπλάνου ἐθεάθη κατερχόμενος δι' ἀλεξιπτώτου, ἀλλὰ δὲν ἀνευρέθη ἀκόμη. Τὴν προηγουμένην ἡμέραν καταδιωκτικὰ ἀεροπλάνα τοῦ αὐτοῦ σμήνους συνήντησαν ἐχθρικὸν σχηματισμὸν ἐξ ἀεροπλάνων τύπου «Κ. Ρ. 42». Ἓν ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον κατερρίφθη φλεγόμενον καὶ ἄλλο, ἀπολέσαν τὴν σταθερότητά του, ἐξηφανίσθη ὄπισθεν λόφων. Βομβαρδιστικὰ ἀεροπλάνα ἐπέδραμον κατὰ τῶν Ἁγίων Σαράντα, ὅπου τὰ ἐχθρικὰ ἀντιτορπιλλικὰ τὰ ὁποῖα ἐβομβάρδισαν τὴν Κέρκυραν εἶχον καταφύγει εὐθὺς ὡς ἐπλησίασεν ὁ ἀεροπορικὸς σχηματισμός μας. Ἐπίσης τὰ βομβαρδιστικά μας ἐπέδραμον κατὰ τοῦ Δυρραχίου καὶ τοῦ Ἐλβασάν. Εἰς Ἁγίους Σαράντα ὑπέστησαν ἐπίθεσιν σκάφη καὶ βόμβαι ἐθεάθησαν ἐκρηγνυόμεναι ἐπὶ τῶν προκυμαιῶν. Εἰς τὸ Δυρράχιον καὶ εἰς τὸ Ἐλβασὰν ὅλαι αἱ βόμβαι ἔπεσαν ἐπὶ τῆς περιοχῆς τῶν στόχων, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἐξηκριβώθησαν λόγῳ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν. Ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν δύο ἐκ τῶν ἀεροπλάνων μας δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὰς βάσεις των. Ἓν ἐξ αὐτῶν ἦτο τὸ συγκρουσθὲν μετὰ ἐχθρικοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ἡ χιών, ἡ ὁποία ἔπεσεν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ βορείου μετώπου, οὐδόλως ἐδυσχέρανε τὴν ἀκατάπαυστον προέλασιν τῶν νικηφόρων ἑλληνικῶν στρατευμάτων, παρὰ τὴν ζωηρὰν ἀντίστασιν ποὺ προβάλλει ὑποχωρῶν ὁ ἐχθρός. Τὰ ἰταλικὰ στρατεύματα, ἅτινα δροῦν εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν, περισφίγγονται ὁλονὲν καὶ δὲν ἀπομένει εἰς αὐτὰ ἄλλη σοβαρὰ ἀμυντικὴ γραμμὴ πλὴν ὡρισμένων στενωπῶν καὶ ἄλλων βορειότερον εὑρισκομένων ἰσχυροτάτων πράγματι ἀντερεισμάτων. Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ πυροβολικόν μας βάλλει συνεχῶς καὶ σφοδρῶς ἐναντίον τῶν θέσεων τὰς ὁποίας κρατοῦν τὰ ἐχθρικὰ τμήματα, διὰ τῆς δράσεώς του δὲ αὐτῆς συντελεῖ καὶ τοῦτο ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν περίσφιγξιν τοῦ κλοιοῦ ὅστις περιβάλλει τὰ ἰταλικὰ τμήματα. Ἐξ Ἰταλῶν αἰχμαλώτων ἐγνώσθη ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ στρατηγεῖον τοῦ ἐχθροῦ καταβάλλει ἀπεγνωσμένην προσπάθειαν ἵνα ἐμψυχώσῃ τὰ λείψανα τῆς ἀποσυντεθείσης στρατιᾶς του ἐν ἀναμονῇ ἐνισχύσεων. Αἱ ἐνισχύσεις ὅμως αὐταί, τὰς ὁποίας ὑπόσχεται τὸ στρατηγεῖον τοῦ ἐχθροῦ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς στρατιώτας, δὲν καταφθάνουν, πάντως δὲ θὰ εἶναι ἀργὰ καὶ ἂν δυνηθοῦν νὰ καταφθάσουν κάποτε.

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἐξεδόθη τὴν νύκτα τὸ κάτωθι ὑπ' ἀριθμὸν 35 πολεμικὸν ἀνακοινωθέν:

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐσυνεχίσθησαν αἱ ἐπιθετικαί μας ἐνέργειαι.

Τὰ στρατεύματά μας διὰ σκληρῶν ἀγώνων ἀνέτρεψαν εἰς πλεῖστα σημεῖα τὴν πείσμονα ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐκέρδισαν ἔδαφος εἰς σημαντικὸν βάθος.

Εἰς τὸ δεξιὸν τοῦ μετώπου τὰ προκεχωρημένα στοιχεῖα μας εἰσῆλθον εἰς ΠΟΓΡΑΔΕΤΣ.

Περιῆλθον εἰς χεῖράς μας ἓξ (6) πυροβόλα, πεντήκοντα (50) πολυβόλα, σημαντικὸς ἀριθμὸς ὅλμων καὶ παντοειδὲς ὑλικόν.

Συνελάβομεν 15 ἀξιωματικοὺς καὶ ὑπὲρ τοὺς 200 στρατιώτας αἰχμαλώτους

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Οὐδεμία ἀεροπορικὴ ἐπιδρομὴ ἐγένετο κατὰ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας».

ΚΑΤΕΒΥΘΙΣΘΗ ΙΤΑΛΙΚΟΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ

Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἀνεκοινώθη ὅτι τὴν 21ην Νοεμβρίου καὶ περὶ ὥραν 9.45' πρωϊνὴν τὸ ἡμέτερον ἀντιτορπιλλικὸν «ΑΕΤΟΣ» ὑπὸ κυβερνήτην τὸν ἀντιπλοίαρχον Οἰκονόμου Γκούραν, συνοδεῦον νηοπομπήν, κατέστρεψε διὰ βομβῶν βυθοῦ ἐχθρικὸν ὑποβρύχιον, τὸ ὁποῖον παραμονεῦον εἰς θέσιν τινὰ τὴν διέλευσιν τῆς νηοπομπῆς, ἐξεσφενδόνισε τορπίλλην, ἥτις εὐτυχῶς ἠστόχησεν. Ἡ θέσις ἔνθα ἔλαβε χώραν τὸ γεγονὸς δὲν δύναται νὰ γνωστοποιηθῇ ἕνεκα εὐνοήτων λόγων.

ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1930. — Ὅλαι αἱ σημεριναὶ πληροφορίαι ἐκ τοῦ μετώπου τῶν ἐπιχειρήσεων φέρουν τὴν νίκην τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων ἐκτεινομένην ἐφ' ὁλοκλήορυ τοῦ Μετώπου τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἔναντι τῆς νήσου Κερκύρας μέχρι τῆς λίμνης Ἀχρίδος ὁ ἰταλικὸς στρατὸς ἀνατρέπεται πανταχοῦ καὶ ὑποχωρεῖ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀλβανίας. Αἱ προσπάθειαί του νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ ὀρεινοῦ καὶ φύσει εὐνοικοῦ δι' αὐτὸν ἐδάφους καὶ νὰ κρατήσῃ μίαν γραμμὴν ἀμύνης, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἀνασυγκροτηθῇ, διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ τελειωτικὸν κτύπημα τοῦ στρατοῦ μας, κτύπημα τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται ἤδη ὡς ἀναπόφευκτον, ὅλαι τὸ τονίζουν τοῦτο αἱ προσπάθειαί του, ἀποτυγχάνουν συντριπτικῶς. Ἡ ἧττα τοῦ Πόγρα-

(Συνέχεια στὴν σελίδα 288)

Τὰ θύματα τῶν ἀνάνδρων Ἰταλικῶν ἀεροπορικῶν ἐπιθέσεων

699 γυναῖκες, 267 παιδιά, 90 βρέφη!

Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ζημιῶν καὶ τῶν θυμάτων ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, λόγῳ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς ἰταλικῆς ἀεροπορίας κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ πολέμου, ἤτοι ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου μέχρι 28 Νοεμβρίου 1940, ἔχει ὡς ἑξῆς:

1) Νεκροὶ 604. Ἐκ τούτων γυναῖκες 274, παιδία 120, βρέφη 32.

2) Τραυματίαι 1070. Ἐκ τούτων γυναῖκες 425, παιδία 147, βρέφη 58.

3) Κατέρρευσαν οἰκίαι εἰς πόλεις καὶ χωρία 1200. Αἱ καταστᾶσαι ἑτοιμόρροποι καὶ συνεπῶς ἀκατοίκητοι δὲν ἐξηκριβώθησαν πλήρως.

4) Ἐβλήθησαν διὰ βομβῶν: Σχολεῖα ἕξ. Νοσοκομεῖα ἑπτά. Κλινικαὶ τέσσαρες. Φυλακαὶ μία. Ψυχιατρεῖον ἕν. Ἐκκλησίαι ἐννέα.

(Ἐκ τοῦ ὑφυπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας)

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΗΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Α. Β. Υ. Πριγκηπίσσης Αἰκατερίνης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας κ. Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλόπουλος ἀπέστειλε πρὸς τὴν Πριγκήπισσαν τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα:

Πρὸς τὴν Α. Β. Υ. τὴν Πριγκήπισσαν
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΝ
Ἀνάκτορα Ἀθηνῶν

Ἐπὶ σημερινῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ παρακαλῶ Ὑμετέραν Ὑψηλότητα ὅπως Αὕτη εὐαρεστουμένη δεχθῇ διαπύρους εὐχὰς Φαλαγγιτῶν, Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων, Σκαπανισσῶν Ε. Ο. Ν. Ἑλλάδος καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς.

Ὁ Κυβερνητ. Ἐπίτροπος Νεολαίας
ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Πριγκήπισσα ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΝ
Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον Νεολαίας
Ἀθήνας

Ὑμᾶς, Φαλαγγίτας, Φαλαγγιτίσσας, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας Ε. Ο. Ν. Ἑλλάδος εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως διὰ διαπύρους εὐχάς.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ διαταγῆς ἐκφράζει τὴν ἄκραν του εὐαρέσκειαν εἰς τὴν δύναμιν τῶν Ὑποτομέων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Χαλανδρίου τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο.Ν. Πρωτευούσης διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς ἐθνικὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερον καὶ προσφέρουν εἰς τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητης τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς διὰ διαταγῆς ἐκφράζει τὴν ἄκραν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ εἰς τὴν δύναμιν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Βόλου τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Λαρίσης διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς ἐθνικὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφερε καὶ προσφέρει εἰς τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα μας.

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν., ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, πρόκειται νὰ ἱδρύσῃ Παιδικοὺς Σταθμοὺς προοριζομένους διὰ τὴν καλλιτέραν περίθαλψιν καὶ προστασίαν τῶν παιδιῶν τῶν γενναίων πολεμιστῶν μας.

Η Ε. Ο. Ν. ΕΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΝ

Ἀνεχώρησαν διὰ Κορυτσάν, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Μεταξᾶ, ἀπεσταλμένοι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Νεολαίας διὰ νὰ ἐγκαταστησουν τμήματα Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν Κορυτσὰν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν της.

ΤΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΝ ΤΗΣ Κ.Υ.Α.Μ.

Ἤρχισε λειτουργοῦν εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος τὸ Περίπτερον τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς τὸ Περίπτερον τοῦτο θὰ γίνεται δεκτὴ πᾶσα προσφορὰ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, προοριζομένη διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς στρατιώτας μας καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Ὡς γνωστόν, αἱ προσφοραὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων ἀποστέλλονται καθημερινῶς εἰς τοὺς πολεμιστάς μας.

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ Κ.Υ.Α.Μ. ΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπέστειλε χθὲς τὴν πρώτην δόσιν εἰδῶν διὰ τὰς οἰκογενείας τῶν στρατιωτῶν μας τῆς δοκιμασθείσης Ἠπείρου.

Ἡ ἀποστολὴ περιελάμβανε 80 σακκάκια, 80 παντελόνια, 150 γιλέκα, 490 πουλόβερ, φανέλλες ἀνδρικὲς 540, ὑποκάμισα 440, σώβρακα 580, 810 κασκόλ, 500 ζεύγη ἀνδρικὲς κάλτσες, 680 παιδικές, 120 ζεύγη παπουτσάκια, 200 πετσέτες, 100 ζεύγη γάντια καὶ 1.000 κουβέρτες.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κ.Υ.Α.Μ.

Ὁ ἀξιωματικὸς κ. Ν. Γραμματίκας ἀπέστειλε τὴν κάτωθι εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα ἀπέστειλεν αὕτη εἰς τὴν Μονάδα του:

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας ἐμοῦ, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν τοῦ ὑπ' ἐμὲ Τάγματος, διὰ τὰς μεγάλας φροντίδας σας πρὸς τοὺς πολεμιστὰς τοῦ Μετώπου καὶ διὰ τὰ χρησιμώτατα δῶρά σας, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν μέσῳ τοῦ στρατιώτου Βεργοπούλου Νικολάου.

Ἐν Τ. Τ. 518, 21-11-40. Ν. Γραμματίκας, ἀξιωματικός».

Η Ε.Ο.Ν. ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΤΑΙ ΤΟΥΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

Συνεργεῖα ἐξ 8 Φαλαγγιτισσῶν ἕκαστον ἐπεσκέφθησαν τοὺς νοσηλευομένους εἰς τὸ 1ον, 2ον, 4ον, 5ον καὶ 7ον Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον ἡρωϊκοὺς τραυματίας μας καὶ τοὺς διένειμαν διάφορα εἴδη, προερχόμενα ἐξ εἰσφορῶν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου Πρωτευούσης.

Μεταξὺ ἄλλων διενεμήθησαν ἀπὸ τὰ κορίτσια τῆς Ε.Ο.Ν. τσιγάρα, πορτοκάλλια, μπισκότα, μολύβια καὶ χαρτοφάκελλα.

Οἱ γενναῖοι πολεμισταί μας ἐδέχοντο μὲ ἐξαιρετικὴν χαρὰν τὰ κορίτσια τῆς Ε.Ο.Ν., τὰ ὁποῖα ἐπροθυμοποιήθησαν ὄχι μόνον νὰ τοὺς προμηθεύσουν διάφορα μικροπράγματα τὰ ὁποῖα ἐζήτησαν ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς συντάξουν ἐπιστολὰς καὶ τηλεγραφήματα πρὸς τοὺς οἰκείους των, καθὼς καὶ νὰ χρησιμεύσουν ὡς σύνδεσμος μεταξὺ τῶν ἡρώων μας καὶ τῶν οἰκογενειῶν των. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περίπτωσις τραυματίου ὁ ὁποῖος παρεκάλεσε νὰ εἰδοποιηθῇ ἡ μητέρα του, εὑρισκομένη εἴς τι χωρίον τῆς Πελοποννήσου. Ἡ παράκλησις τοῦ ἐν λόγῳ τραυματίου ἱκανοποιήθη μὲ τοιαύτην ταχύτητα, ὥστε ἀμέσως τὴν ἑπομένην ἡ μητέρα τοῦ ἥρωος εἶχεν ἀφιχθῆ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν καὶ ἐπεσκέφθη τὸν τραυματίαν υἱόν της.

Ἐπίσης τὸ Γραφεῖον Ἐπικοινωνίας τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου ἀπέστειλε 125 ἐπιστολὰς καὶ 20 τηλεγραφήματα τραυματιῶν πρὸς τὰς οἰκογενείας των καὶ εἰδοποίησε 17 οἰκογενείας τραυματιῶν εὑρισκομένας εἰς τὴν περιφέρειαν Πρωτευουσης.

Φαλαγγίτισσαι τῆς Χορῳδίας Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἐπεσκέφθησαν τοὺς γενναίους τραυματίας μας εἰς τὸ 5ον Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον καὶ ἐτραγούδησαν διάφορα κομμάτια προκαλέσασαι ζωηρὰς ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ.

Ἄλλα συνεργεῖα τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου διένειμαν εἰς τοὺς τραυματίας μας τσιγάρα, εἴδη ρουχισμοῦ καθὼς καὶ διάφορα φροῦτα. Τὰ κορίτσια τῆς Ε.Ο.Ν. ἔγιναν

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

δεκτά μὲ πολὺν ἐνθουσιασμὸν ἀπὸ τοὺς ἥρωάς μας, οἱ ὁποῖοι διαδηλώνουν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ζωηράν των ἱκανοποίησιν καὶ εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς στοργικὰς φροντίδας ποὺ τοὺς ἐπιδαψιλεύει ἡ Ε.Ο.Ν.

ΤΑ ΠΛΕΚΤΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΣ ΜΑΣ

Οἱ ἡρωϊκοί μας ἀγωνισταὶ ἔχουν πρὸ παντὸς ἀνάγκη ἀπὸ μάλλινες κάλτσες. Ζητήσατε μαλλὶ ἀπὸ τὰ Κέντρα Ἀλληλεγγύης Μετώπου Ε.Ο.Ν., διότι τὸ πρώτιστον εἶναι οἱ κάλτσες, τ' ἄλλα εἶναι δευτερεύοντα.

Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες δώσατέ μας ὅλοι, ὅσες κάλτσες μπορεῖτε, εἶναι ἐθνικὴ ἀνάγκη. Κάθε ζευγάρι μάλλινες κάλτσες σώζει ἕνα στρατιώτη μας ἀπὸ ἕνα κρυοπάγημα.

Καθ' ἡμέραν ὁρισθησομένην μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ περιέλθουν διὰ νὰ περισυλλέξουν κάλτσες. Ἐν τῷ μεταξὺ στέλνετε εἰς τὰς κάτωθι διευθύνσεις:

1) Κ.Υ.Α.Μ. (Ε.Ο.Ν.), Μαυρομιχάλη 3.
2) Κ.Υ.Α.Μ. (Ε.Ο.Ν.), Βασιλίσσης Σοφίας 23.
3) Δ.Α.Σ.Α. (Ε.Ο.Ν.), Ἀκαδημίας 55.
4) Δ.Α.Σ.Θ. (Ε.Ο.Ν.) Μαυρομιχάλη 1.
5) Δ.Τ.Ε., Πατησίων 46.
6) Περίπτερον Πλατ. Συντάγματος.
7) Ὑποδιοίκησις (Ε.Ο.Ν.) Πρωτευούσης, Σόλωνος 46, Ἀσκληπιοῦ 7, Καραγεώργη Σερβίας 4 (Ἀθήνας), Θησέως 92, Ἰφιγενείας & Ἑσπερίδων (Καλλιθέα), Πραξιτέλους 190, λεωφόρος Σωκράτους 51 (Πειραιᾶ) καὶ Πλατ. Κασταλίας (Ἀμαρούσιον).

ΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΤΗΣ Κ. Υ. Α. Μ. ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΣ ΜΑΣ

Ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπέστειλεν ἀπὸ 16 - 23ης τρέχοντος μηνὸς πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς στρατιώτας μας τὰ κάτωθι εἴδη:

Τσιγάρα 154.845, πουλόβερ 2.227, κάλτσες 6.392, μανδήλια 462, γάντια 348, κασκὸλ 589, φανέλλες 5.400, κάπες 53, σώβρακα 477, κουβέρτες 5.522, πετσέτες 700, σταφίδα 405 πακέτα, μπισκότα 670 πακέτα, σοκολάτες 1.560 πλάκες, λουκούμια 102 πακέτα μεγάλα.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Κ. Υ. Α. Μ.

Συνεχίζονται αἱ ἀποστολαὶ εἰδῶν καὶ χρημάτων τῶν διαφόρων Περιφερειακῶν Διοικήσεων τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν., διὰ τοὺς ἡρωϊκούς μας πολεμιστὰς καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Οὕτω προχθὲς ἀπεστάλη ἡ πρώτη πλουσία δόσις τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης, περιλαμβάνουσα 61.438 δρχ., διάφορα μάλλινα εἴδη, τσιγάρα κλπ., ὡς καὶ 30 χιλιάδες ὀκάδες λάδι καὶ 10.000 ὀκάδες πατάτες.

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπεστάλη ἐκ μέρους τῆς Περιφ. Διοικήσεως Κοζάνης τῆς Ε.Ο.Ν. ἡ πρώτη πλουσία δόσις διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς στρατιώτας μας καὶ τὰς οἰκογενείας των, περιλαμβάνουσα 34.969 δραχμάς, διάφορα μάλλινα εἴδη, κουβέρτες, πουλερικά, ἀρνιά, τσιγάρα, σιτάρι καὶ ἄλλα χρήσιμα εἴδη.

Ἐξ ἄλλου οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Χωρίου Παλαιᾶς Ἐπιδαύρου προσέφεραν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. διάφορα φροῦτα ἀξίας 20 χιλιάδων δραχμῶν, διὰ νὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν ἡρωϊκῶν τραυματιῶν μας, τῶν νοσηλευομένων εἰς τὰ Νοσοκομεῖα τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐπίσης ἡ Κοινότης Βεγόρων—Ἀμυνταίου προσέφερεν ὑπὲρ τῶν μαχομένων στρατιωτῶν μας 2.500 δραχμάς, 25 πρόβατα, 5 χοιρίδια, ἕνα μόσχον καὶ ἄλλα χρήσιμα εἴδη.

Ὁ Ναυτικὸς Ὅμιλος Βουλιαγμένης δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον Νεολαίας κ. Ἀλέξανδρον Ν. Κανελλόπουλον καθιστᾷ γνωστὸν ὅτι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν τοῦ Ὁμίλου ἀποτελουμένην ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, ὑπὲρ τῶν ἡρωϊκῶν μας στρατιωτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των.

Ἐπίσης οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Βουλιαγμένης προσέφεραν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὲρ τοῦ ἡρωϊκοῦ στρατοῦ μας δρχ. 129.550.

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπέστειλαν διάφορα ποσὰ διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ τὰς οἰκογενείας των οἱ κάτωθι:

Ἀντωνοπούλου 100, Κοσμίδης 100, Παπαμέρης 100, Σκαμνάκης 250, Θεοχάρης 200, Β. Κυριακὸς 500, Ζ. Γαζέπης 500, Λ. Καλύβας 500, Πριτσούρης 500, Μπουρδοῦκος 500, Δ. Τούνας 200, Μπαμιώτης 100, Μποχὸς 100, Μηζύθρας 100, Χαλεπᾶς 100, Ξυνογαλᾶ 100, Ἀδ)φοὶ Γαρουφάλου 100, Χ. Χατζιὰν 100, Ἀθ. Μεταξᾶς 100, Νικ. Κάσκος 100, Ψυλόπουλος 100, Τ. Σαλκάνος 100, Γ. Ἰατροῦ 100, Σ. Καλιακούδα 100, Δ. Νταλίπης 100, Φραγ. Ψαρρὸς 100, Ε. Καραβία 100, Υ. Θεοδωρίδης 100, Περπινιᾶς 100, Μαρία Ἀνανιάδου 100, Κ. Κιαχὸς 100, Ε. Κιπτόγλου 100, Ἐμμαν. Μουντάκη 100, Δ. Γκίκας 100, Γ. Παξινὸς 100, Α. Κυρκοριὰν 100, Τ. Τανιελὰν 100, Βαλκάνια 100, Μπαλταζῆ 100, Β. Καλαβρυτινὸς 100, Σέχου 250, Γρηγοριάδου 500, Μπότσαρη 1.000, Γώγου 500, Γαλαντῆς 200, Βαρβέρης 500, Καραγιώργη 100, Σωτηρίου 100, Ἀθ. Τριανταφυλλίδης 100, Βουγιούκας 100, Ἀντωνόπουλος 100, Ραμάκης 100, Ἀθ. Ἀλαφοῦζος 100, Καραμάνης 100, Δ. Κουκᾶς 100, Παπαγεωργίου 100, Ζέρβου 100, Κωνσταντάκου 100, Μπίτου 200, Κ. Δημητρακοπούλου 100, Ἑλένη Ναδάκη 100, Μαρία Μαραβελάκη 100, Ἡλιοπούλου 100, Γ. Παντελάκης 200, Ἀδὰμ 200, Ὀρφανοπούλου 200, Σιδηράτου 100, Ἀσημακοπούλου 100, Ρήγα 100, Ὀρφανοπούλου 100, Ματράκη 100, Δεβετζόγλου 100, Θέμελη 100, Ἀντωνοπούλου 100, Μεταξᾶ 100, Γ. Παπαϊωάννου 100, Λιακοπούλου 150, Τόμπα 100, Ἰωαννίδου 100, Πνευματικάκου 100, Θεοδωροπούλου 100, Ν. Ἐξαρχάκης 100, Βουρίτζος & Τραβασάρος 400, Μακρίδης 100, Ζαγρῆς 190, Α. Χατζηιλιάδου 190, Ἀλίκη Καραράση 100, Ε. Παπαϊωάννου 100, Γλυστὸς Μιχαὴλ 100, Σαντοριναίου Ἄννα 100, Χαρβαλιᾶς 100, Παπαδόπουλος Ἀρ. 100, Καραμύδας Ἀναστ. 100, Θεοδωράκης Γεώργ. 100, Παπάζογλου 100, Βόγια Ἀθαν. 200, Παπαπαναγιώτου 100, Λεωνιδοπούλου Δημ. 100, Βαρβέλη Ἰουλία 100, Σιδηροπούλου Ἀνδρ. 100, Δόμβρος 200, Ἐλματζόγλου 100, Σουμαγίδης 100, Κοὲν Ἰσαβέλλα 100, Φωτιάδης—Τριανταφύλλου 172.50, Μ. Μπέκας 100, Ναζάκη Μαρ. 100, Ἀποστόλου & Πετεινάτος 100, Βαρούνης Τ. & Χρυσανθακόπουλος 100, Ἀποστολόπουλος καὶ Χατζηζαφειρίου 100, Βραμίδης 100, Ἀλεξιάδης 100, Φακίδης 100, Ἐγγλέζου 100, Ἀδαμίδης ἱερεὺς 100, Δαμιανὸς Ἀντών. 100, Εὐθυμιάδης 100, Ζαχαράτου 200, Γεραζίτου 100, Δουμάλα 100, Νικηφόρου 200, Βασιλόπουλος & Σία 100, Ἐγγλέζος Φιλ. 100, Μίσης Θωμᾶς 150, Διακόπουλος Χαρ. 100, Μπελᾶνος Θεοδ. 100, Χρηματόπουλος Χαρ. 500, Βὸρτς 200, Λίτσας 100, Κέπλερ 100, Κάντύρας 100, Καλαχαρᾶ 100, Δεληγιάννη 100, Καψιμάλλη 200, Χριστοπούλου 100, Διαμαντοπούλου Σοφία 100, Δένδαλος Παναγ. 105, Γρηγορίου Ἐλ. 100, Ριδοπούλου Διον. 100, Ταμπακίδου 100, Κουράκλης Γ. 100, Γ. Ἰωάννου 100, Ταμπανίδου 100, Παπαγεωργίου 100, Ραφούτης Σωτ. 100, Τρίχας Ἰωάν. 100, Χονδράκης 100, Νικολάου Εὐγ. 150, Μακριδόλου 100, Τσιλιντίρη 100, Σακέλης Ε. 100, Ταμπάκης 100, Ἐλαφογιάννης 100, Βεργοπούλου 150, Κουτσοῦ Σπ. 200, Ζέρβα Λεων. 100, Πολυχρόνη Σ. 100, Λεονταρόπουλος Παναγ. 500, Καπετανάκης Δημ. 100, Τερζόπουλος Φ. 100, Κάνου 100, Πιτσιρίκου 100, Πετροπούλου 100, Βιβατζόπουλος Στυλ. 100, Γ. Συλλόγου 200, Λεωνίδης Σ. 100, Μιοῦμπορν Μ. 100, Πατσαρίδης 100, Γιαγλοπούλου 200, Χελιώτη Μαρία 150, Ὀρφανοπούλου 100, Γρίβα Δικ. ἕνα δολλάριον, Βούρλου 500, Κος Ἔρωτα 150, Ἀναστασόπουλος Σπ. 100, Βαλμᾶ 500, Γράβαρη 100, Βασιλείου 100, Παπαδόπουλος 200, Αὐγὸς 100, Φωστίνη 100, Φανερῆς 100, Τασέντος 100, Κος 100, Κυριακίδης 200, Ἀπέργης 100, Ἀπέργης 200, Παπασπυρόπουλος 100, Μπομπότας 217, Μαυροζίνης Κλαυδιανὸς 300, Μακρῆς 100, Κα Σὸρτς 100, Χρυσαφίδης 100, Κεπετζῆς Κ. 100, Καψαλᾶ 100, Παρδάλης 100, Γουλανδρῆ 500, Λιβαζόπουλος Στυλ. 100, Ζαφείρη 100, Στασινοπούλου 100, Σταυροπούλου 100, Νικολέλη Ἐλ. 100, Βάρσος Κ. 100, Δημητρακόπουλος 100, Φλυρᾶ 100, Κάνος Σωτ. 100, Βαρύνου 100, Δελῆς 200, Σακελλαρόπουλος 100, Μανουσάκης 200, Κατῆ 100, Γεωργαντᾶ 100, Αἶς 200, Κούρτη 200, Λαζόπουλος 100, Τούτσου 100, Χιώτη 100, Φραγκοπούλου 100, Τσακμάκη 100, Εὐκλείδης 200, Πετρᾶς 100, Σαραβάη 400, Καθενιώτης 100, Πετρίδου 100, Θεοδωροπούλου 100, Σβορώνου 100, Σαχτούρης 100, Κωνσταντίνου 100, Καραπᾶνος 100, Ψωμᾶς 155, Χαίνη 100, Πετροβίκη 100, Κοντοῦ 100, Καρέλλης 100, Παρδάλη 100, Κιρκίνη 100, Παπᾶ 100, Γουλανδρῆς 1.000, Σταυριανοῦ 100, Μπόταση 200, Κα Γεωργαντᾶ 100, Δνὶς Γεωργαντᾶ 100, Παπαδοπούλου 150, Νικολαΐδης 110, Παπανικολάου 150, Χαρμπούρη 100, Πανταζίδου 200.

Κυβερίνης 100, Ληδῆ 100, Κωστοπούλου 100, Ταρουδάκη 100, Μανούσκου 200, Βαντεριάνη 500, Μπακοπούλου 150, Ζωτοπούλου 100, Μώτου 100, Μαρκοπούλου 100, Κανταράκη 100, Καΐρη 100, Βασ. Οἰκονόμου 100, Ζερβοῦ 200, Σιγάλα 100, Παναγ. Χαμόδρακας 100, Βυτωγιάννη 100, Λέκα Νίνα 100, Φουντουλάκη 200, Καρκύτου 100, Λαζάνη 100, Μαμπερτίδου 100, Γιανούση 500, Πρέστ. 100, Αὐλωνίτης 100, Ἀντωναροπούλου 100, Βλα-

Παραλαβὴ μαλλίνων εἰδῶν καὶ κουβερτῶν ἀπὸ τὰς προσφερθείσας ὑπὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ εἰς τὴν Π.Υ.Α.Μ.

στοῦ 500, κ. Μὼρ 100, Χαντζηκωνσταντίνου 100, Ρομαὶν 100, Τσωνάκη 100, Ζαΐμης 400, Βραΐλα 100, Φλώρα 100, Καλομοίρη 100, Ἀλεξάνδρου 1000, Τσεκούρη 100, Σακορράφου 100, Πίρον 100, Μιζραχῆ 100, Βραΐλα 150, Σάλπα 100, Μπαρκαλιᾶς 100, Καίνιχ 200, Κωνσταντινίδης 100, Σιδερῆς 150, Μιζάνη 200, Ἀποστολόπουλος 100, Κυράγγελος 100, Ἰατρίδου 100, Λάππα 100, Καστριοίου 200, Κατσιροπούλου 100, Δριγιννάκη 100, Βάσση 100, Μπουλούμπασης 250, Ντάβαρη 100, Τσεβελέκας 100, Ἀνώνυμος 100, Γάρδας 220, Βικτωρία Παπαδοπούλου 150, Ἀνασ. Μαγαρία 100, Στίβα 100, Γεν. Ἑταιρ. Μηχ. Προϊόντων 1000, Παυλίδης 100, Θεοδωράκης 100, Κινηματ. Ἐργοστ. 100, Μπενᾶ 100, Μοσχονησίου 500, Λαγομιτζῆς 100, Ρούσσου 500, Γαβαλᾶς 200, Κ. Χρηστόπουλος 150, Παπαμιλτιάδης 100, Πέτας 100, Χριστομίδου 100, Πετρογιαννιάτης 200, Μηλιώτου 100, Σταύρου 500, Κοντοπάλιας 100, Παναγόπουλος 150, Βούλγαρης 500, Ρόκας 100, Γ. Γιονάρτα 100, Ραβάτσου 100, Σταυρίδη 100, Γεωργίου 100, Π. Σίδερης 100, Ζιλώλας 100, Κονταρῆ 200, Βαζανιᾶς 100, Μπόγδης 100, Παΐζη 100, Κοντογεωργίου 100, Κουμαντάρου 200, Ματσούκα 100, Ἀνών. Ἑταιρία Χανδρῆ 200, Παρασκευᾶς 100, Κοκκίνη 200, Ἀδ)φοὶ Παπακωνσταντίνου 200, Καρασαγίνη 100, Νιοντούρης 100, Γερακάκης Γ. 200, Γ. Ἀναγνωστόπουλος 100, Ἀφεντοπούλου 200, Ἀλεξάκης 200, Ρωτόπουλος 100, Κωνσταντίνου 500, Πεοράκης 100, Ἀνώνυμος 500, Ἀνώνυμος 500, Ἀνώνυμος 900, Παπαμιχαὴλ 1.000, Μέντσου 100, Φωτεινόπουλος 100, Ἀναστασιάδης 100, Κορδέλλης 100, Παναγιωτίδης 100, Γιαννουσάκη 150, Βασιλειάδου 100, Πανοπούλου 100, Γρηγοριάδης 500, Κος Μάνου 100, Παναγιωτόπουλος 1.000, Γιαννίρη 200, Χαροκόπου 100, Κοντοπούλου 200, Βάγια Χ. 300.

ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΕΦΕΡΟΝ ΟΙ ΚΑΤΩΘΙ

Παναγ. καὶ Λέων Βοκοτόπουλος, Γρηγοριάδης, Μπελμάτ, Ξαβακούλια, Κωνσταντόγλου, Τσαντῖκος, Βασιλόπουλος, Εὐτυχίδης, Ἠλιάδης, Νικητόπουλος, Γύπαρης, Γιαννακόπουλος, Ἀνών. Ἑταιρία Βάμβακος, Ἀθανασιάδης, Χοτώνης, Ἀρικόπουλος, Εἰρήνη Μόσχου, Φωτ. Ἀθανασούλα, Εἰρήνη Μαντονανάκη, Εἰρ. Παρίσση, Γερονυμάκη, Παπαδᾶτος, Παναγιωτίδης Μουρικουλάκης, Καλούτσης, Πλατῆ, Γιαννούση, Βούλακα, Γιάμιου, Ἀθηναϊκὴ Ἐριουργία, Ἑταιρία Ἱπποδρομιῶν, Δημητριάδης, Ἀρχατζόπουλος, Καρατζῆ, Μαθιώτου, Σικετοπούλου, Κοτζιᾶ, Βιομηχανία Βάμβακος, Μαρούλης, Χιωτίδης, Ἀμελόπουλος, Χατζητζάνου, Ἀλεξανδρίδου, Γερολυμάτος, Λάππα, Μάθης, Δασκαλόπουλος, Λάημας, Ναχμία, Ἀ)φοὶ Μαδούρου, Ἰποζιάν, Μπεμμιάν, Πατσόπουλος, Ξυληέζου, Γεροντομάτης, Παπαδᾶτος, Ἑταιρία Ἑλληνικῶν Προϊόντων, Λιβιερᾶτος, Ραδιοφωνικὴ Ἕνωσις Ἑλλάδος, Ἀναγνωσταρᾶς «Παλλάδιον», Σάτρας, Παζάρ, Γαβαλᾶς, Ἰωαννί,-δης, Στρογγυλός, Τεμπολία Α. Η., Συν)σμὸς Ἐργαστηρίων Χειροτεχνίας, Πανεπιστημιακὸν Γυμναστήριον, Π. Ἀλευρόπουλος, Βλαστός, Π. Βαρελᾶς, Ναυπλιώτης, Γαμέλης, Βρεττανογαλλικὴ Τράπεζα, Γ. Κάτρας, Α. Πόλατ, Συμεώνογλου, Α. Λαδοῦ, Βοζάκη, Κ. Ταΐμπα, Πλ. Νίκας, Ἀνώνυμος, Καραμπάτης, Ἀργυρόπουλος, Ἑταιρία Ζωγράφου, Μπαλτατζῆς, Ξενοδοχεῖον Μέγα Ἐθνικόν, Συνοδινὸς—Καβαλλιερᾶτος, Δέμης Νικολάκης, Σίνδεϋ-Νόελ, Μουριάδης, Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια, Προσωπικὸν Τραπέζης Ἑλλην. Ἐμπορικῆς Πίστεως, Κατάστημα Σίμι, Κατάστημα Μαρινάρου, Κατάστημα «Κόσμος», Ζώρζ, Φαρμακεῖον Ἀλιφέρη, Κ. Ροῦσσος, Ἀλεξίου, Σταυρίδης, Ἀδ)φοὶ Γεωργιάδη, Παυλῆς, Λεόντειον, Τερζάκη, Σπανουδάκη, Κουτελίδης καὶ Κατακουζηνός, Χαρτοποιΐα Αἰγίου, Κ. Οἰκονομίδης, Καπνοβιομηχανία Λέρτα, Θ. Πρίντεζης, «Ἐτάμ», Κανελλόπουλος, Ἀδ)φοὶ Μεταξᾶ, Ἐπιτροπὴ Φιλοπτώχου Ταμείου Δῆμος Κερατσινίου, Ὑποδ)σις Θηλ. Πειραιῶς, Ἀργ. Μιχαηλίδου, Θωμόπουλος, Χαλκόπουλος, Δ. Μῆτσος, Ταρνίρης, Σὰμ Λεβῆ, Δ. Σακκαλῆς, Ἀδ)φοὶ Χαραλαμπίδη, Ζεμπέσης, Ροδόπουλος, Κότσικα, Χαλκιᾶ, Τζαλα, Πλυντήρια Ναούσης.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η Ε.Ο.Ν.

Διοικητὴς μεγάλης μονάδος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Νεολαίας Καβάλλας, διὰ τῆς ὁποίας συγχαίρει τὴν διοίκησιν διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν παρέσχον οἱ Φαλαγγῖται εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐπιστρατεύσεως. «Ἡ ὑμετέρα ὀργάνωσις, ἐπιλέγει ἡ ἐπιστολή, ἀποδεικνύει ὅτι, κατανοήσασα τὰ κελεύσματα τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀποτελεῖ ἐθνικὴν δύναμιν ἔχουσαν τὴν δυνατότητα νὰ προσφέρῃ σοβαρὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα».

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 285)

δετς ὑπῆρξε δι' αὐτὸν καίριον πλῆγμα. Ἀπὸ τὰς σημερινὰς πληροφορίας ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδέποτε ἐφαντάζετο ὅτι θὰ ἐξετοπίζετο διὰ τῆς λόγχης τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν ἀπὸ τὰς φύσει ἰσχυρὰς θέσεις ὕψους ὑπὲρ τὰ 1.600 μέτρα, εἰς τὰς ὁποίας εἶχεν ἐγκαταστήσει πυροβολεῖα καὶ πολυβολεῖα ἐνισχυμένα μὲ σιδηροπαγὲς σκυροκονίαμα, καὶ εἰς τὰς ὁποίας εἶχε μεταφέρει ἐνισχύσεις σημαντικὰς ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἀλβανίαν. Τὸ ἰταλικὸν στρατηγεῖον ἤλπιζεν ὅτι εἰς τὰ ὀχυρὰ τοῦ Πόγραδετς θὰ καθήλωνε καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν καὶ θὰ ἐκέρδιζε χρόνον πρὸς ἀνασύνταξιν τῶν στρατευμάτων του. Δι' αὐτὸ καὶ τὰ ἰταλικὰ ἀνακοινωθέντα ὑπῆρξαν πρὸς στιγμὴν αἰσιόδοξα διὰ τὸ κέντρον τοῦτο τῆς ἀντιστάσεως τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ εἰς τὸ βόρειον μέτωπον. Ἡ ἀνατροπή του καὶ ἡ φυγή του ὑπῆρξε διὰ τὸ Ἰταλικὸν Στρατηγεῖον ἔκπληξις. Ἡ διὰ τῆς λόγχης καὶ ἐξ ἐφόδου κατάληψις τοῦ ὄρους Μόκρα ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐπέφερε τοιοῦτον πανικόν, ὥστε οἱ Ἰταλοὶ ἐγκατέλειψαν τὰ πάντα καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ὁ τρόπος τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ βαρέος πυροβολικοῦ των χαρακτηρίζει τὴν φυγήν των. Ἡ κατοχὴ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τοῦ Πόγραδετς ἀποκλείει ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς πᾶσαν δυνατότητα διενεργείας ἀντεπιθέσεως. Ἡ ἄτακτος ὑποχώρησις τῶν Ἰταλῶν ἀπὸ τὸ Πόγραδετς μαρτυρεῖ περὶ τῆς ὁρμητικῆς καταδιώξεώς των ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων.

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ

Τὸ χθὲς τὴν νύκτα ἐκδοθὲν ὑπ' ἀριθμ. 36 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

Σημαντικὴ προχώρησις ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ Μετώπου.

Κατελήφθησαν σημεῖα ἰδιαζούσης σημασίας διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Εἰς περιοχὴν Πρεμετῆς συνελήφθησαν ὑπὲρ τοὺς 150 αἰχμάλωτοι καὶ περιῆλθον εἰς χεῖρας μας πολλὰ ὑλικά.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΗΜ. ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας ἡσυχία».

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 271)

περάση ὁ Στρατός, ὁ νικητής. Μὰ ὁ ἐχθρὸς τοὺς ἔνοιωσε καὶ τοὺς ἔβαλε στὸ σημάδι. Οἱ ὀβίδες πέφτανε γύρω τους βουλιάζοντας μέσ' στὸ χῶμα, σηκώνοντας τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ, σκοτώνοντας κόσμο. Μὰ οἱ ἄντρες, ἀτρόμητοι, τὴ δουλειά τους. Τὰ σύνεργα δουλεύανε κι' ὁ κρότος ἀκούγονταν γρήγορα, βιαστικός, ἐπίμονος.

Ὁ ἐχθρὸς κατάλαβε τὸν κίνδυνο: Ἂν οἱ Ἕλληνες περνούσανε τὸν ποταμό, ἤτανε χαμένοι αὐτοί. Τάγματα πυκνὰ τρέξανε κατὰ τὸν ποταμὸ κι' ἄρχισαν νὰ ρίχνουν μὲ λύσσα. Τρομερὴ ἤτανε ἡ ὥρα ἐκείνη. Οἱ μισοὶ ἀπὸ τοὺς δικούς μας ἀφήσανε τὰ σύνεργα καὶ πιάσανε τὰ ντουφέκια, οἱ ἄλλοι δουλεύανε τὸ γεφύρι. Ὁ Μιχάλης ἔρριξε μιὰ ματιὰ γύρω καὶ εἶδε τοὺς ἀγαπημένους του συντρόφους, ποὺ πολεμοῦσαν σὰ λιοντάρια. Εἶδε καὶ μερικοὺς ποὺ ξαπλώθηκαν στὸ χῶμα, ἴσως γιὰ πάντα. Σὲ μιὰ στιγμὴ σήκωσε τὴν ψυχή του στὸ Θεὸ καὶ εἶπε μέσα του:

— Κύριε, Κύριε, βόηθα τὴν Ἑλλάδα μας!...

Τίποτ' ἄλλο. Ἔπειτα ξανάπιασε τὴ δουλειά.

Ξάφνου ἔνοιωσε ἕνα δυνατὸ τράνταγμα, σὰν νὰ τὸν ἔσπρωξε κανεὶς πίσω. Παρὰ λίγο νὰ πέσῃ. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἄκουσε πίσω του ἕνα ἀλλοιώτικο θόρυβο. Ἐγύρισε καὶ εἶδε. Ἤτανε τὸ Πεζικὸ ποὺ ἐρχότανε νὰ βοηθήσῃ τοὺς γεφυροποιούς, νὰ τοὺς προστατεύσῃ... Σὲ λίγο οἱ ἐχθροὶ ζαλίστηκαν, τσακίσαν, πῆραν δρόμο.

* * *

Τὴν ὥρα αὐτὴ εἶδε τὸ Γεράσιμο πλάγι του.

— Ἔ, Πέλεκα!,.. τοῦ φώναξε ὁ Κεφαλλωνίτης.

— Ἐδῶ εἶσαι κι' ἐσύ;

— Ἐδῶ κι' ὅλο μπροστά! ἀπήντησε ἐκεῖνος. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ξαφνιάστηκε, καὶ δείχνοντας τὸ στῆθος τοῦ Μιχάλη, στὸ μέρος τῆς καρδιᾶς, εἶπε:

— Μωρὲ Πέλεκα, μιὰ τρύπα ἔχεις ἐδῶ!

Ὁ Μιχάλης εἶδε καὶ σάστισε. Μὰ γρήγορα θυμήθηκε τὸ τράνταγμα ποὺ ἔνοιωσε τὴν ὥρα τῆς μάχης, κάτι κατάλαβε καὶ ξεκουμπώνοντας τὸ ἀμπέχονό του ἔβγαλε τὸ Εὐαγγέλιο. Οἱ ἄντρες τὸν περικύκλωσαν, περίεργοι νὰ ἰδοῦν. Καὶ ὁ Μιχάλης, σηκώνοντας ψηλά, ἔδειξε τὸ ἱερὸ βιβλίο τρυπημένο ἀπὸ μιὰ σφαῖρα μάουζερ. Ἡ σφαῖρα εἶχε περάσει τὸ δερμάτινο ξώφυλλο καὶ εἶχε σφηνωθῆ στὸ βιβλίο, ὡς στὴ μέση.

— Μέγας εἶσαι, Κύριε! εἶπε ἕνας στρατιώτης καὶ σταυροκοπήθηκε. Καὶ οἱ ἄλλοι κάνανε τὸ ἴδιο. Ὁ Μιχάλης φίλησε τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τὸ ξανάβαλε στὸν κόρφο του.

* * *

«Ἡ Πίστις σώζει» λέγει ἕνας θεῖος λόγος. Ὁ Μιχάλης εἶχε ἀσάλευτη πάντα τὴν Πίστι μέσα του. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη σὲ πολλὲς μάχες πολέμησε καὶ πολλὲς φορὲς κινδύνεψε, καὶ στὸν πρῶτο μας πόλεμο καὶ στὸ δεύτερο. Μὰ ἡ χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ εὐχὴ τῆς μάνας του τὸν φύλαξε. Σὰν γίνηκε εἰρήνη καὶ γύρισαν τὰ Μηχανικὰ στὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ πήδησαν στὴν προκυμαία ἦταν κι' ἕνας ψηλὸς γιγαντόσωμος λοχίας, ποὺ ἔψαχνε μὲ τὴ ματιὰ γυρεύοντας τοὺς δικούς του. Μιὰ γυναῖκα μὲ νησιώτικη μαντήλα χύθηκε μέσ' ἀπὸ τὸ πλῆθος κι' ἀγκάλιασε τὸ λοχία, κλαίγοντας ἀπὸ χαρά.

— Μιχάλη μου, παιδί μου! Δόξα νἄχῃ ὁ Ὕψιστος!

Ἤτανε ἡ κυρὰ Δημήτραινα ποὺ δεχότανε τὸ γυιό της νικητή, μὲ δυὸ γαλόνια σὲ κάθε μανίκι. Ἐκεῖ κοντά, ἡ Ἀγγελικούλα καὶ οἱ ἄλλοι, περίμεναν τὴ σειρά τους νὰ καλωσορίσουν τὸ ἀγαπημένο παλληκάρι, ποὺ εἶχαν κοντὰ δυὸ χρόνια νὰ τὸ ἰδοῦν...

Τώρα ὁ Μιχάλης ὁ Πέλεκας δὲν εἶναι πιὰ στὸ στρατό. Πῆρε τὴν ἄφεσί του, ξαναγύρισε στὸ ἐργοστάσιο κι' εἶναι ἀρχιτεχνίτης. Στὸ χρόνο ἀπάνου πῆρε καὶ τὴν Ἀγγελικούλα. Οἱ δυὸ οἰκογένειες τῆς αὐλῆς γινήκανε μία. Ψηλὰ στὸν τοῖχο, κοντὰ στὰ εἰκονίσματα, κρέμονται τὰ στέφανά τους, μέσα σὲ καρυδένια θήκη. Ἀνάμεσα στὰ στέφανα ἡ Ἀγγελικούλα ἔβαλε καὶ τὸ Εὐαγγέλιο, τὸ ἱερὸ βιβλίο ποὺ ἔσωσε τὴ ζωὴ τοῦ ἀγαπημένου της.

Θρασ. Ζωϊόπουλος

Ἡ ἀλληλογραφία μας

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΝ ΠΑΝΤΑΖΗΝ. Τὸ «Γιὰ τὴν Πατρίδα» ἔχει βασικὰς μετρικὰς ἐλλείψεις. Σχεδὸν κάθε στροφὴ ἔχει καὶ ἄλλο μέτρο, χωρὶς κι' αὐτὸ νὰ εἶναι σωστά. Συμβουλεύσου τὸ τεῦχος 3 (106) τῆς 19ης Ὀκτωβρίου τρ. ἔτους. Ἰδοὺ μερικοὶ στίχοι ἀπὸ τὸ ἐν λόγῳ ποίημα:

'Η σάλπιγγα γλυκὰ βροντοσαλπίζει
κι' ὅλους μας στὴ συγκέντρωσι καλεῖ
ἐκεῖ ποὺ ἡ Πατρίδα ξαναρχίζει
μὲ μᾶς τοὺς νιοὺς ξανὰ ν' ἀνθοβολῇ.

Γράφεις: Ἡ σάλπιγγα *γλυκὰ* βροντοσαλπίζει. Δὲ σοῦ φαίνονται ἀσυμβίβαστα; Παρακάτω:

Ὅλοι 'ναν ὅρκο δίνομε σὲ Σὲ γλυκειὰ Πατρίδα
ν' ἀγωνιστοῦμε μὲ τιμὴ μὲ μιὰ μόνο ἐλπίδα
γιὰ τὸ λαμπρὸ πολιτισμό,
ποὺ θὰ σκορπίσῃ θαυμασμό.

Ὡραῖοι καὶ *προφητικοὶ* οἱ ἀκόλουθοι στίχοι:

Καὶ μεῖς ποὺ ζοῦμε λεύτεροι
στὴ γῆ τοῦ Παρθενῶνα
νὰ γίνουμε οἱ πρόμαχοι
νέου λαμπροῦ ἀγῶνα
μ' ἕνα γενναῖον ὁδηγὸ
τὸν δοξασμένον Ἀρχηγό!

Τὸ περιμένομε διωρθωμένο καὶ συγχρονισμένο. — ΑΝΔΡ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ, Σκαπανέα. Σὰν νὰ σὲ ἔθιξε ἡ παρατήρησι, ποὺ σοῦ ἐκάμαμε στὸ τεῦχος 52 (83), ὅτι τὸ γράψιμό σου φανερώνει μαθητὴ τῆς Γ' τάξεως δημοτικοῦ. Καὶ μᾶς ἀπαντᾷς ὅτι εἶσαι τῆς Β' τάξεως ἑξατικοῦ. Ἀλλά, γιὰ πρόσεξε, Ἀνδρέα, μερικὰ λαθάκια, ποὺ κάνεις στὸ τελευταῖο γράμμα σου: δῆτε (μὲ ὀξεῖα), τῆς τρίτης τάξεως (στὸ ἄρθρο τῆς ἔχεις ὀξεῖα!), Δημοτ(ηκοῦ), αὐτὴ εἶναι ἡ Ἀλήθεια (μὲ κεφαλαῖο), ἄλο (μὲ ἕνα λάμδα), καθῶς (μὲ περισπωμένη), διμοσιεύσετε (τὸ δι μὲ γιῶτα, ἀντὶ μὲ ἦτα) — καὶ ὅμως σὲ ἄλλη πρότασι τὄχεις σωστὰ γραμμένο, — κελαϊδύσουν (μὲ υ ἀντὶ μὲ η). Τί λὲς λοιπόν; Εἴχαμε ἄδικο ποὺ σέ... ὑποβιβάσαμε; Ὅσο γιὰ τὰ ποιήματα, θὰ ἐπανέλθωμε. — ΜΙΚΗΝ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Τὸ πεζογράφημα «Ἡ ἀποταμίευσις» πολὺ μακρύ. Τέσσερες μεγάλες πυκνογραμμένες σελίδες! Κι' εἶναι λαμπρὰ γραμμένο. Ἰδοὺ μιὰ περικοπή:

«Ὁ Πατέρας του ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Καὶ τὄχε μοναχοπαῖδι!... Μὰ οἱ χρόνοι ἦταν δύσκολοι. Καὶ ἡ κάθε νέα χαρὰ τοῦ παιδιοῦ ἦταν κι' ἀκόμα ἕνα νέο σύννεφο δυστυχίας στὸν στενὸν ὁρίζοντα τῆς οἰκογενείας. Ἀνάμεσα, λοιπόν, στὴν οἰκονομικὴ αὐτὴ στεναχώρια τους, ἦλθε, ἕνα ὡραῖο πρωϊνό, σὰν ἥλιος, ἡ γιαγιά. Ἀλήθεια!! Τί καλλίτερο δῶρο σὲ κάθε παιδὶ ἀπ' τὴ γιαγιά; Καὶ πολὺ σωστά· γιατὶ ἡ γιαγιὰ ξέρει μὲ τί τρόπο μπαίνει τὸ γλυκὸ γέλιο τῆς εὐτυχίας στὸν ἀνθόκηπο τῆς παιδικῆς καρδιᾶς... Μὰ ἡ γιαγιὰ τοῦ Κωστῆ ἦταν ἀκόμη καλύτερη, γιατὶ ἐκτὸς ἀπ' τὴν εὐτυχία κατώρθωσε, μ' ἁπλὲς συμβουλές, νὰ φυτρώσῃ μέσ' στὸ ἄγονο χῶμα τῆς παιδικῆς συνειδήσεως τὸ λαμπρὸ αὐτὸ δέντρο: τὸ δέντρο τῆς ἀποταμιεύσεως».

Τὸ ποίημα «Στὴν ἀποταμίευσι» τὸ ζημιώνει ἡ πολὺ φθηνὴ φιλοσοφικὴ περιβολή του, ποὺ σὺν τοῖς ἄλλοις εἶναι καὶ ἀσαφής. — ΚΩΝΣΤ. Β. ΜΠΑΖΙΝΗΝ, Σκαπανέα. Μᾶς γράφεις, μικρὲ συναγωνιστὴ Κωστάκη, πῶς *κατεσκεύασες* ἕνα ποίημα. Ἀλλὰ τὰ ποιήματα *γράφονται*. Κατασκευάζεται ἕνα πρᾶγμα οὐσιαστικό, ποὺ πιάνεται. Λ. χ. ἕνα τραπέζι, ἕνα πλοῖο, μιὰ καρφίτσα, ἕνας σιδηρόδρομος κλπ. Ἀπὸ τὸ ποιηματάκι σου δημοσιεύομε, διωρθωμένη λιγάκι, τὴν τελευταία στροφή:

Κι' ὅλα ἔχουν μιὰν ἐλπίδα
στὴ μικρή τους τὴν καρδιὰ
τὴν Ἑλλάδα νὰ δοξάσουν
Σὰν τῆς Σπάρτης τὰ παιδιά.

ΑΝΤ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ. Θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματά σου. Ναί, ἀγαπητέ μας συναγωνιστή. Ἡ Νίκη εἶναι δική μας, ἐπειδὴ τὸ δίκαιο εἶναι μὲ τὸ μέρος μας, ἀλλὰ κι' ἐπειδὴ ξέρομε νὰ πολεμοῦμε. Περίμενε λίγο καὶ θὰ δῇς πράγματα, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βάλῃ ὁ νοῦς σου! Τὸ κακούργημά των, ὁ τορπιλισμὸς τῆς «Ἔλλης», θὰ πληρωθῇ πολὺ ἀκριβά. Ἡ Παναγία ἡ Μεγαλόχαρη δὲν θ' ἀφήσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπροστάτευτη. — ΚΩΣΤΑΝ ΣΑΡΛΗΝ. Δύο μὲ ἕνα! Δὲ λὲς 10 μὲ 1! Ξεχνᾷς πῶς ὁ ἐχθρός μας εἶναι οἱ Ἰταλοί; Οἱ *Ἰταλοί!* Καὶ μάλιστα μὲ ἀρχηγὸ τὸν Μπενῖτο Μουσσολίνι καὶ ὑπαρχηγὸ τὸν χαριτωμένο γαμβρό του, τὸν Τσιάνο. Ἔτυχε νὰ δῇς τὴ φωτογραφία του στὶς ἐφημερίδες; Ἀπὸ κεῖ μπορεῖς νὰ καταλάβῃς. — ΦΩΤΕΙΝΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ. Ἔξη πουλόβερ! Εὖγε σου! Ἐζέστανες ἔξη παλληκάρια μας, ποὺ πολεμοῦν στὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου. Συνέβαλες κι' ἐσὺ μὲ τὶς μικρές σου δυνάμεις στὴ νίκη. Μὴ σταματήσῃς τὶς πατριωτικὲς προσπάθειές σου. — ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ. Τὰ τεύχη ποὺ σοῦ λείπουν μπορεῖς νὰ τὰ ζητήσῃς ἀπὸ τὰ Γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ, Τμῆμα Διεκπεραιώσεως. Εἰς τὴν ἐρώτησί σου περὶ τοῦ ἁρμοδίου συντάκτου σοῦ ἀπαντοῦμε, ὅτι παραμένει πάντοτε ὁ ἴδιος. Ἀπὸ τὸ γράμμα σου: «Σὲ διαβάζω μ' εὐχαρίστησι κάθε βδομάδα, γιατὶ μοῦ ἀρέσεις καὶ σὲ προτιμῶ ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα περιοδικά, μὲ τὶς ὑποθῆκες τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, τὶς συμβουλὲς καὶ ὁδηγίες τὶς δικές σου, τὰ ἔξυπνα ἀστεῖα σου, τὶς πνευματικές σου ἀσκήσεις καὶ τὴν ἄλλη φιλολογικὴ καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴ ὕλη σου, τὴν τόσο κατάλληλη γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ γιὰ τοὺς μεγάλους». — ΠΑΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΝ καὶ ΓΕΩΡΓ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ποίημά σας μὲ τὸν τίτλο «Ἡ ἧττα τοῦ λῃστοῦ» εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Ἐὰν τὸ ξαναστείλετε γραμμένο τακτικά, πρέπει νὰ τὸ συντομεύσετε σὲ 4-5 τετράστιχα τὸ περισσότερο. Ἔχει μερικοὺς στίχους μὲ σατυρικὴ διάθεσι. Οἱ περισσότεροι ὅμως εἶναι θεματογραφία. — ΣΠΥΡΟΝ ΘΕΟΔΟΣΗΝ. Σκοντάφτει ἀπὸ τὸ πρῶτο τετράστιχο. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις μὲ τὸ αὐτί;

Μιὰ βροντὴ ἀκούστηκε
καὶ κατόπιν ἄλλη
καὶ σὲ λίγο ξέσπασε
μιὰ μπόρα μεγάλη.

Πρόσεξε τὸν τελευταῖο στίχο. — ΜΑΡΙΑΝ Φ. ΧΟΛΕΖΑ. Ἐπειδὴ βλέπομε ὅτι ἔχεις πράγματι ποιητικὸ ταλέντο, γι' αὐτὸ σοῦ συνιστοῦμε νὰ μελετήσῃς καλοὺς ποιητάς. Ἂν δὲν μπορῇς τώρα, κάμε το ἀργότερα, ὅταν ἀποθεραπευθῇς, πρᾶγμα ποὺ σοῦ εὐχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας. Σὲ περασμένο τεῦχος ἐδώσαμε ἀναλυτικῶς μετρικὰς ὁδηγίας. Συγκεκριμένως στὸ τεῦχος 3 (106) τρ. ἔτους. Συμβουλεύου τις κι' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁδηγιῶν ἐκείνων γράφε τὰ ποιήματά σου. Τὸ «Γιὰ τὴ μητέρα μας Ἑλλάδα» δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ ἐπειδὴ ἔχει πολλὰς μετρικὰς ἐλλείψεις. — ΒΑΣ. ΓΟΓΟΛΗΝ. Καλογραμμένο, μεστὸ σὲ νοήματα, ἐνθουσιῶδες καὶ σύντομο. Ἰδού το:

Η ΠΡΩΤΗ ΗΜΕΡΑ

Ὁ χρυσαφένιος ἥλιος στέλνει μὲ χάρι τὶς ζωογόνες ἀχτῖδες του στὴν φύσι καὶ ξεδιπλώνεται στὰ μάτια μας μιὰ ὑπέροχη, ὀνειρεμένη ἀνατολή. Ξανοίγεται μπροστά μας τὸ δραμα τοῦ θριάμβου καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ γλυκειά μας Πατρίδα καλεῖ τὰ παιδιά της στὸ ἱερὸ καθῆκον. Μιὰ φωνή, ἕνας παλμός, ἕνα καθῆκον: στὴν προσταγή! Τραγούδια δόξης ξεχύνονται, φωνὲς ἡρώων, σαλπίσματα νίκης, παντοῦ βροντοφωνεῖ ἡ λευτεριὰ καὶ μόνον ἡ λευτεριά! Τὰ ἀδιάβατα, θρυλικὰ βουνὰ τῆς μεγάλης μας Μητέρας, τῆς φωτοστεφανωμένης Ἑλλάδας, δέχονται μὲ ὑπερηφάνεια τὰ ἡρωϊκὰ φανταράκια μας, ποὺ τρέχουν μὲ καμάρι γιὰ νὰ πληρώσουν μὲ τὸ αἷμα τῆς νίκης τους τὴν τιμὴ τῆς Πατρίδας μας. Ὁ πόλεμος ἄρχισε! Ζητήσανε νὰ καθυποτάξουν τὸ εἰρηνικὸ καὶ ἥσυχο Ἔθνος μας. Καὶ νά, τώρα, ἡ λουλουδένια ἡμέρα τῶν πεπρωμένων ἀνέτειλε κι' ἡ γενναία Ἑλληνικὴ ψυχὴ ὀρθώθηκε σὰν γιγαντιαῖο τεῖχος γιὰ ν' ἀποκρούσῃ τὴν εἰσβολή. Στὰ ἥσυχα ἀκρογιάλια, τὰ γαλανὰ κυματάκια μᾶς στέλνουν ἀνάλαφρα τὸν ἀφρὸ τῆς ἐλπίδας. Τὸ ταξιδιάρικο ἀεράκι μᾶς ποτίζει μὲ τὴν πνοὴ τῆς λευτεριᾶς. Ὁ καταγάλανος οὐρανὸς μᾶς στέλνει τὸ μήνυμα τοῦ θριάμβου. Κι' ἡ τιμημένη Σημαία μας, μὲ τὸν σταυρὸ τῆς πίστεως, ποὺ κυματίζει περήφανα παντοῦ, μᾶς εὐλογεῖ στὸν ἱερὸν ἀγῶνα μας μὲ τὸ ἁπαλὸ κυμάτισμά της. Κι' ὅλα χαμογελοῦν, ὅλα μᾶς συνοδεύουν μὲ θάρρος, μὲ εὐχές, μ' ἐλπίδες! Ἡ ἡμέρα προχωρεῖ! Ἀδελφωμένοι ὅλοι προχωροῦν στὸν βωμὸ τῆς ἀπολύτρωσης καὶ τῆς νίκης, στὴν θυσία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἔθνους μας. Τὰ κανόνια βροντοῦν, κι' ἡ λόγχη ἀστράφτει στὰ βουνά. Ὁ ἐχθρὸς ὑποχωρεῖ. Ἡ Ἑλλάδα ὁλόκληρη προχωρεῖ! Ἡ νίκη στεφανώνει τὰ ὅπλα τῶν ἡρώων μας. Νά ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ τιμίου ἀγῶνος μας! Δόξα καὶ νίκη σὲ μᾶς τοὺς ἀνδρείους! Κάτω ἡ τυραννία τῆς σκλαβιᾶς!

Βασ. Γογόλης

ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Θερμό, ἐνθουσιῶδες τὸ γράμμα σου. Ἂν ἦταν γραμμένο μόνο ἀπὸ τὴ μιὰν ὄψι τοῦ χαρτιοῦ θὰ τὸ δημοσιεύαμε. Γιὰ τὰ σταυρόλεξα θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ὁ ἁρμόδιος συντάκτης. Ἰδοὺ τὸ ποίημά σου:

ΝΟΣΤΙΜΟΝ ΗΜΑΡ

Κῦμα ἀλαφρὸ π' ἀργοκυλᾷς στὸ περιγιάλι κάτω
μὲ τἀγεράκι τἀπαλὸ καὶ τὸ νερὸ τ' ἀφρᾶτο,
κῦμα γαλήνιο μου, ἥμερο, μακρυὰ ταξιδεμένο
στὴν ἀγκαλιά σου πάρε με ἀνάλαφρα γερμένο.

Πίσω νἀφήσουμε στεριά, πελάγη νὰ διαβοῦμε,
τῆς θάλασσας τοὺς στεναγμοὺς μονάχ' οἱ δυὸ νἀκοῦμε,
τραβῶντας στὴν ἀπανεμιὰ γιὰ τὸ μικρὸ νησί μου,
π' ὁλημερὶς τὸ γυρισμὸ προσμένουν οἱ δικοί μου...

Τ' εἶναι πικρὲς οἱ συφορές, μακρυά, στοὺς ξένους τόπους,
ἀποδιωγμένος στὴ χαρὰ ἀπ' τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους,
ποθῶντας τὴν ἀσύγκριτη, τὴν ἄφταστη ὠμορφιά σου,
θἄρθω καὶ πάλι μιὰν αὐγὴ προσκυνητὴς κοντά σου.
Τί εὐτυχία!... χαρούμενα σὰν ἔρθουν χελιδόνια,
καὶ κελαηδοῦν πονετικὰ τὴν ἄνοιξι τἀηδόνια.

Μηνᾶς Ματσάκης
(Τουρκολίμανο-Πειραιῶς)

— ΤΑΚΗΝ ΠΟΜΟΝΗΝ. Γιὰ τὴν δημοσίευσι τοῦ πεζογραφήματος «Τ' ἀγνάντεμα» θὰ ἔπρεπε ν' ἀφιερώσωμε τὸν μισὸ χῶρο ἑνὸς τεύχους τῆς «Νεολαίας». Ὁ Φαλαγγίτης καὶ ὄχι: ὁ *Φαλαγγῖτις*. Τρομερὸ λάθος! Πόσες φορὲς τὸ εἶδες γραμμένο; Δὲν ἐπῆρε τὸ μάτι σου τὴν ὀρθὴ γραφή; Τὸ εἶπεν ὁ Ἀρχηγός: Πρέπει νὰ εἴμεθα προσεκτικοὶ καὶ παρατηρητικοί. — ΚΩΝΣΤ. ΣΙΣΣΩΗΝ. Δημοσιεύομεν ἐδῶ μικρὴ περικοπή. Προσεκτικὰ καὶ ὡραῖα γραμμένο:

ΑΙΩΝΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

. . . .

Μὲ Ἀρχηγοὺς τὸν λατρευτό μας Βασιλῆᾶ καὶ τὸν Ἐθνικό μας Κυβερνήτην ἀκούραστον στὸ πλευρό μας, τὸν στοργικὸ Πατέρα τῆς Φυλῆς μας θὰ βαδίσουμε πρὸς τὴν Νίκη.

Θὰ γράψουμε καινούργιες ἡρωϊκὲς σελίδες...

Θὰ νικήσουμε γιατ' εἴμαστε δίκαιοι. Ὁ Θεὸς μᾶς προστατεύει.

Ἑλληνίδες μητέρες, μὴν ἀφίνετε τὴ θλῖψι οὔτε στιγμὴ νὰ σᾶς κυριεύῃ, μὴν ἀφίνετε τὰ μάτια σας νὰ δακρύζουν παρὰ μονάχα ἀπὸ χαρὰ καὶ περηφάνεια.

Φανῆτε ἀντάξιες μητέρες τῶν Σπαρτιατισσῶν, ποὺ τὄχαν περηφάνεια νἄχουν παιδιὰ στὸν πόλεμο. Καὶ σεῖς, σὰν Ἐκεῖνες τὶς πατριώτισσες, τὶς ἰδανικὲς μανοῦλες, πρέπει νὰ πῆτε πῶς κάνατε παιδιὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα... Πρέπει νὰ εἶσθε ὑπερήφανες ποὺ τὰ παιδιά σας ἀγωνίζονται γιὰ κάθε τί ἁγνό, ὑψηλό, ἰδανικό.

Μὴν ἀπελπίζεσθε. Ἡ Νίκη θὰ εἶναι δικιά μας. Τὸ ἀθάνατο ἑλληνικὸ πνεῦμα θὰ νικήσῃ τὴν ὕλη, θὰ θριαμβεύσῃ.

Ἑλληνόπουλα, ἀδέλφια, κι' ἐμεῖς θὰ δώσουμε ὅ,τι μποροῦμε, καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα. Καὶ μὴ ξεχνᾶμε ποτὲ ὅπου κι' ἂν βρεθοῦμε τὸ σύνθημα τοῦ Μεγάλου μας Ἀρχηγοῦ:

ΠΙΣΤΙΣ — ΑΓΩΝ — ΝΙΚΗ.

Κωνσταντῖνος Σισσώης

ΝΤΙΝΟΝ Δ. ΓΟΥΖΙΟΝ, Φοιτητὴν Νομικῆς. Ὡραιότατο! Ἀλλὰ καὶ τόσο μακρύ! 92 στίχοι! Ποῦ νὰ δημοσιευθῇ; Τὸ κρατοῦμε ἰδιαιτέρως μαζὶ μὲ ἄλλα ἐπίσης καλά, ποὺ ἐλάβομε γιὰ νὰ τὰ δημοσιεύσωμε ὅλα μαζὶ ἐν καιρῷ σ' ἕνα εἰδικὸ τεῦχος. Τώρα ἀρκούμεθα νὰ βάλωμε ἐδῶ τὰ τρία τελευταῖα τετράστιχα:

Η ΕΠΟΠΟΙΪΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

21

Τί θέλετε βρὲ Ἰταλοὶ
μ' ὅλα σας τὰ σεφέρια
στοῦ Σμόλικα τὶς ρεματιὲς
στῆς Πίνδου τὰ λημέρια;

22

Αὐτὰ βουνὰ περήφανα
χελῶνες δὲ βαστᾶνε,
μόνο τσολιάδες Ἕλληνες
καὶ σταυραετοὺς φυλᾶνε.

23

Κεῖ ποὺ φωλιάζουν ἀετοὶ
καὶ Ἴκαροι πετᾶνε,
χελῶνες, σαῦρες καὶ λαγοὶ
δὲν κάνει νὰ πατᾶνε.

ΔΗΛΩΣΙΣ: Ἡ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 107 τεῦχος δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ἐξώφυλλον εἰκὼν ἀνήκει ὡς ἰδέα εἰς τὸν Φαλαγγίτην Πειραιῶς Μ. Νικολινάκον.

